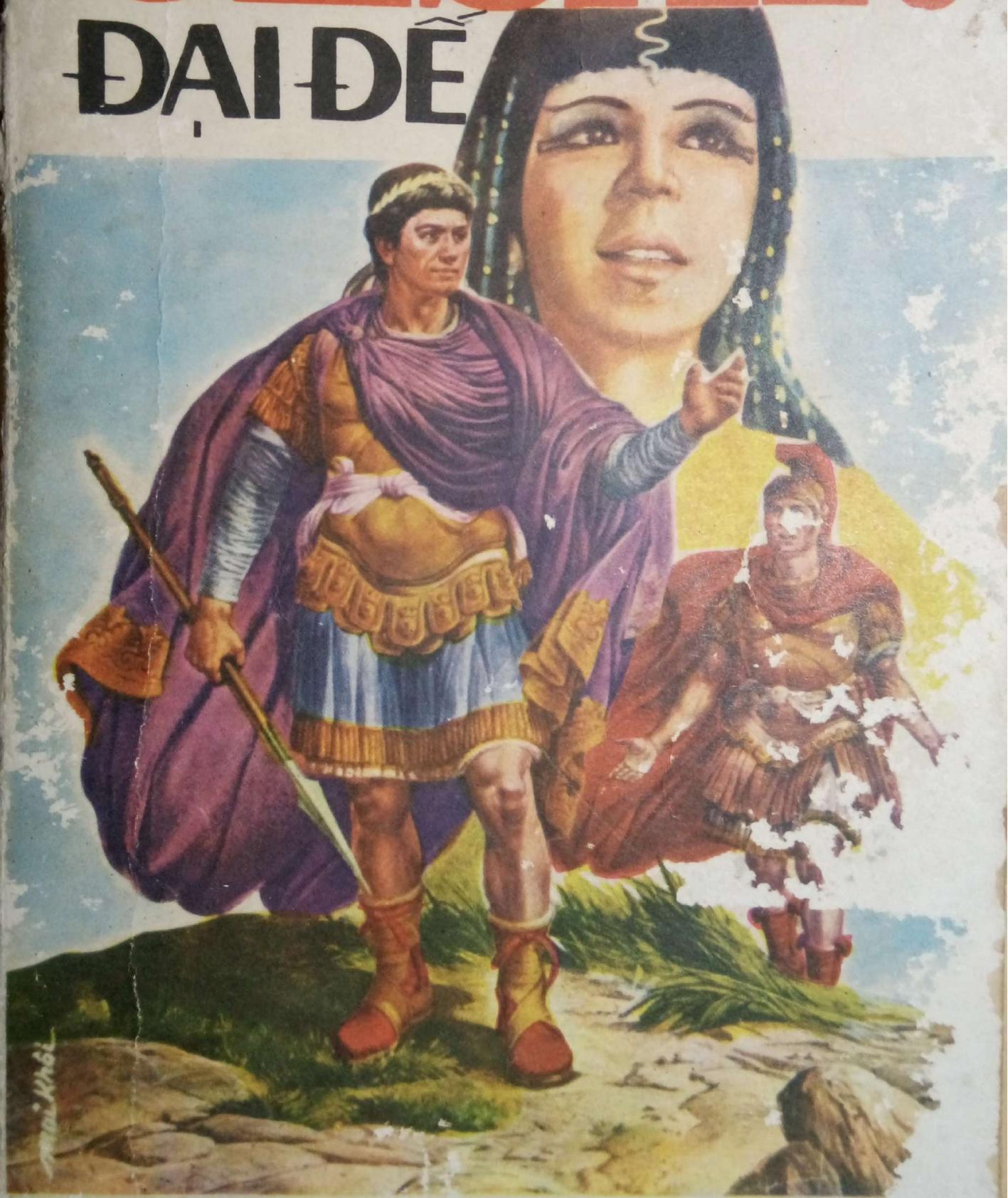

TÍCH THẢO

CÉSAR

ĐẠI ĐẾ

tủ sách dân gian nhân

Dong Son

César Đại Đế

DỊCH THEO VỞ KỊCH JULES CÉSAR

23A

SHAKES PEAR

Bản Việt-văn của PHƯƠNG THẢO
Dịch theo tài liệu của : HUỲNH THOẠI QUYÊN

Đoàn-triết đường phò'

26/06/19

CHI NHÁNH
TÔNG HÀNH

NGUYỄN NGUYỄN

CÉSAR ĐẠI ĐẾ

Nguyên tác : JULES CÉSAR

TỦ SÁCH DANH NHÂN

Đông Sơn

XUẤT BẢN

**Quyển sách thứ tư
trong
TỦ SÁCH DANH NHÂN**

1

ĐOÀN QUÂN CHIẾN THẮNG CỦA XÊ-DA

XÈ-DA (CÉSAR) SẮP VỀ ĐẾN ! ĐOÀN QUÂN lập được chiến công hiển hách trong cuộc Viễn chinh Ai Cập của Xê-Da sắp về đến !

Hôm nay là ngày dân La Mã cử hành buổi lễ thần Chó Sói, một vị thần được họ xem là thần bảo vệ cho ngành mục súc. Vào ngày lễ này dân La Mã ai ai cũng tổ chức ăn uống, vui chơi linh đình.

Tại công trường trước nghị sự đường (1) nơi trung tâm thành phố La Mã dân chúng đông đặc ngay từ sáng sớm. Họ mặc y phục mới thật tươm tất. Những sạp bán kẹo bánh, chanh tươi, sữa bò

(1) Như tòa nhà Quốc hội hiện nay.

đang rao hàng ồn cả tai. Bầu trời khô ráo và trong sáng càng làm cho không khí ở đây thêm náo nhiệt, thêm vui vẻ.

Những cửa sổ ngó ra đường tại tòa kiến trúc đối diện với nghị sự đường, được những nhà giàn có thuê tất cả. Họ sẽ ngồi ở đấy nhìn ra đường đón chờ người anh hùng vĩ đại nhất trong lịch sử : tướng quân Xê-Da thắng trận trở về.

— Nghe đâu tên tuổi của tướng quân Xê-Da các nước ở phương đông cũng biết. Danh vọng của ông ấy thật quá sức to !

Một người ăn mặc theo dân Anh, có vẻ là một lái buôn giàu có quay sang nói với người bên cạnh như vậy. Chắc là ông ta vừa từ Á Rập hoặc Ba Tư đến đây.

— Phải ! Tướng quân Xê Da là người đáng hâm mộ của nước La Mã này Ông ấy đúng là một vị anh hùng bách chiến bách thắng. Những dân tộc man rợ như dân Gô Lơ (Gaule) và Bờ Ri Tân (Britain) hề dụng đầu Xê Da là y như con nít gặp người lớn. Đại quân của Tày Ban Nha cũng không đủ sức choảng nhau một trận với ông. Ngay đến Bôm Bay (Pompey) chống Xê Da từ bấy lâu, vẫn bị ông đánh đuổi khỏi La Mã và chết ở xứ người. Hiện ông vừa bình định xong nước Ai cập xà xôi. La Mã chúng ta có được chiến công và quân lực của Xê Da là gần như thống trị được cả thế giới. Ông nghĩ có phải không ? Chắc tôi nói không sai chứ ?

Người lái buôn già sùng kính Xê Da cứ nói

thao thao. Ông ta hồn mũi lên y như chính mình được cái vinh dự của Xê-Da mang đến vậy.

— Không ! Cái vĩ đại của tướng quân Xê Da không phải ở chỗ đó. Nếu chỉ nói ông đánh giặc giỏi thì từ xưa tới nay có biết bao anh hùng lừng lẫy chiến công ? Như là vua Ram Se Đệ nhị (Ramsès II) của Ai Cập, vua Nê-Bu-Sa-Nê-Da (Nebuchadnezzar) của đế quốc, Át Xi Ri (Assyrie) đã từng chinh phục rất nhiều quốc gia. Lại còn vua A Lịch Sơn (Alexandre) của nước Ma Xê Đôn (Macédoine) cũng viễn chinh đến tận xứ Ấn Độ...

Người thanh niên phản đối lập luận của lão già tuy ăn mặc đơn sơ nhưng có vẻ rất lanh lợi.

— Kìa ! Bộ cậu định đánh giá thấp chiến công của Xê Da hay sao ?

Lão già nhìn thẳng vào người thanh niên và gầm lên với giọng giận dữ. Người thanh niên vội vàng đưa tay lên ngăn lão, nói :

— Xin cụ đừng hiểu lầm. Tôi hoàn toàn không có ý đánh giá thấp tướng quân Xê-Da đâu. Tôi muốn nói nếu chỉ tán dương võ công thôi, thi chưa thể nói lên được cái vĩ đại của tướng quân Xê-Da !

— Nếu thế thì còn cái gì nữa ? Đâu cậu nói cho tôi nghe thử xem còn cái gì đáng nói hơn nữa ?

Người thanh niên cố ý kéo dài sự im lặng. Cậu ta tặc hắng rồi mới đáp :

— Nếu vậy thì tôi nói đây, xin bà con hãy nghe. Cái vĩ đại của tướng quân Xê-Da cố nhiên là ở những chiến công hiển hách của ông, nhưng lại còn những cái vĩ đại khác, ấy là bao giờ ông

cũng xem những người lái buôn, những thợ thuyền và binh sĩ như là bạn. Ông không như Bôm Bay và những người quý tộc khác, chỉ biết nghĩ đến sự vinh hoa phú quý riêng cho cá nhân và bao giờ cũng chạy theo mục đích đó. Ông chưa bao giờ tự nhận mình là một con người xuất thân từ tầng lớp quý tộc cao sang hơn tất cả mọi người trong xã hội. Đã hơn một lần ông mang tiền tài cá nhân ra phân phát cho người nghèo, để giúp những người không có một tí quyền thế kia cũng có dịp hưởng được một tí hạnh phúc. Chỉ có ông mới thật sự là người thực thi chủ nghĩa dân chủ. Cái vĩ đại của ông chính là ở chỗ đó. Và cũng chính vì vậy nên ngày hôm nay tất cả dân La Mã mới kéo ra đường nguyệt cả đường phố để chờ đón ông. Bà con nghe xem có phải thế không? Có tán thành sự nhận xét của tôi không?

Những người chú ý nghe đua nhau lên tiếng:

— Tôi tán thành! Tán thành!

— Anh nói thật chí lý!

Đám đông tự nhiên cùng cất tiếng hô to « Xê-Da vạn tuế! ». Tiếng hô vang dậy cả công trường. Những nơi khác cũng to tiếng hoan hô phụ họa theo.

Có hai võ sĩ đi ngang công trường và bị đám đông chặn mất lối đi. Họ có vẻ không bằng lòng.

Hai võ sĩ này một người tên Phò-La-Bi-A-và người kia tên Ma-La-Lát. Họ là bộ hạ cũ của Bôm Bay, một đối thủ chính trị vừa bị Xê-Da diệt trừ.

Trước đây Bôm Bay cùng giữ chức Chấp chính

quan (1) với Xê-Da, là người có địa vị cao nhất trong chính trường La Mã. Trong khi Xê-Da lo mang quân đi đánh giặc và danh vọng của ông trong dân chúng mỗi ngày một lên thì Bôm Bay vì lòng đố kỵ tìm đủ cách phá hoại. Sau đó cả hai công khai xung đột và Bôm Bay bị Xê-Da đuổi khỏi La Mã, lưu vong và chết tận Ai Cập.

Hai tên võ sĩ cựu bộ hạ của Bôm Bay, trông thấy quần chúng nhiệt liệt hoan nghênh Xê-Da như vậy, bèn nói nhỏ với nhau :

— Thực là nguy ! Bọn dân chúng ngu xuẩn này...

Phò Li-Bi-A có vẻ rất giận dữ. Ma-La-Lát cau mày :

— Thật không ra gì cả ! Chúng mình hãy dọa bọn này cái choi !

— Được lắm ! hãy làm cho vui !

Phò-Li-Bi-A một tay đè lên cán gươm như chực tuốt ra, trừng mắt nhìn quần chúng hét lớn :

— Nay, lũ chúng bay kéo tới đây làm gì vậy ?
Hãy mau đi về ! Mau đi về !

Hắn tóm lấy một anh công nhân đứng bên cạnh đang sợ hãi mnốn bỏ chạy, hỏi dồn :

— Mày là thằng gì ? Mày đến đây để làm gì ?

— Xin ông tha lỗi : Tôi là thợ giày :

Ma-La-Lát nắm tóc một người đàn ông kéo tới sát bên cạnh, hỏi :

— Mày phải nói thật : Vừa rồi chúng mày la hét cái gì vậy ?

(1) Như chức Tổng Thống hiện nay.

— Xin... xin lỗi ông! Xin ông hãy tha cho tôi :
Chúng tôi nào có nói gì làm phật lòng ông đâu ?
Chúng tôi chỉ là «Xê-Da vạn tuế»...

— Cái gì ? Xê-Da vạn tuế ? Rõ mầy không
biết sợ chết !

Ma-La-Lát nắm chặt tóc người đàn ông này
xoay tròn xung quanh.

— Đau ! Đau chết tôi ! Sao ông ngang ngược
quá vậy ? Tóc tôi sắp rụng cả rồi. Tôi là Xê-Da
vạn tuế thì có gì là bậy đâu ?

Người đàn ông nói mếu máo như muốn khóc.

— Bậy lắm ! Hoàn toàn bậy ! Cái lũ chúng
bậy nếu quá ngu ngốc thì hãy nghe tao nói đây
nè !

Ma-La-Lát bu ông người đàn ông ra, bước lên
bực thềm cao đứng tựa vào một chiếc cột đá, bắt
dầu to tiếng nói trước đám đông :

— Tất cả hãy nghe đây ! Hồi bọn người vong
on bạc nghĩa ! Phàm là bọn vong ân bạc nghĩa
thì có khác gì cầm thú đâu ? Chả lẽ các người
quên mất tất cả những việc làm của tướng quân
Bôm Bay rồi sao ? Tướng quân Bôm Bay, một đại
ân nhân của La Mã trước đây vẫn thường kéo
quân đi viễn chinh cho quốc gia này, cho toàn
thể nhân dân này. Cứ mỗi lần ông thắng trận trở
về, chẳng phải các người cũng đã bò lên đầu
tường, trèo lên đỉnh tháp, lên cửa sổ, lên ống
khói để chờ đón đoàn quân chiến thắng của ông
ấy đấy sao ? Vừa trông thấy toán quân tiến phong
kéo vào thành là các người hò reo ầm ĩ như khi

này. Bộ các người quên mất rồi sao ? Tất cả những chuyện đó nào phải xảy ra quá lâu, vậy các người không thể nào quên mất được, dù các người có chóng quên đến đâu đi nữa ! Các người từng tỏ ra biết ơn tướng quân Bòm Bay như vậy, thế tại sao bây giờ các người lại làm thế ? Xê Da là kẻ thù của tướng quân Bòm Bay. Là người đã tiêu diệt cả giòng họ của tướng quân Bòm Bay, chả lẽ các người không hiểu sao ? Các người đúng là phường không có máu nóng, không có nước mắt. Tất cả hãy mau đi về ! Hãy về nhà rồi quì xuống mà sám hối ! Các người nhớ thành tâm xin lỗi với vong linh của tướng quân Bom Bay. Các người hãy cầm cái miệng vừa tung hô «Xê-Da vạn tuế» ấy lại. Nếu các người là một con người thật sự, thì nên thể không bao giờ la hét câu đó nữa. Các người có biết không ? Nếu đã biết thì hãy cút hết cho tôi ! Hay là các người muốn đứng lì ra đó để chờ sự trừng phạt ? Các người muốn biết lưỡi kiếm của tôi lợi hại đến đâu không ?

Phò Li-Bi-A cũng tuốt kiếm ra múa vun vút trên đầu đám đông, chừng như hắn muốn nói : «Bạn các người có trông thấy vật này hay chưa ?». Quần chúng nghe người võ sĩ nói như vậy, nghĩ rằng trước đây khi Bòm Bay thắng trận trở về quả là họ cũng từng nghênh đón ông ta nhiệt liệt... Họ không còn lý lẽ gì để cãi lại hai người võ sĩ kia nữa. Nhất là trông thấy thái độ hung hăng của chúng, họ lo ngại biết đâu mình sẽ lãnh một nhát dao do chúng ban cho, nên tất cả lặng lẽ bỏ đi.

— Thế nào ? Sao các người còn đứng đó làm gì ? Bộ còn điều gì chưa hài lòng hay sao ?

— Mau dẹp sập hàng lại. Nếu không dẹp tôi sẽ cho ngựa kéo, chừng đó đừng trách tại sao tôi lại làm hư hại hàng hóa của các anh !

Hai võ sĩ xông xáo khắp nơi, xô ngã tất cả sập hàng đang bày bán.

Mặc dầu dân chúng trong thành phố ủng hộ nhiệt liệt Xê-Da, nhưng những người trong xã hội thượng lưu La Mã như các chánh khách, các quân nhân, vẫn tỏ ra có cảm tình với Bôm-Bay hơn. Điều đó chỉ vì bất cứ việc gì Xê-Da cũng nghĩ đến quyền lợi của dân chúng và đụng chạm đến quyền lợi của từng lớp quý tộc cùng các chánh khách, quân nhân cao cấp. Số người này không bao giờ muốn thế lực của Xê-Da lớn mạnh thêm.

Thừa dịp hai võ sĩ xuất hiện gây sự với đám đồng tập họp chờ đón Xê-Da, nhóm người chống Xê-Da liền cầm vũ khí, dẫn tôi tớ nhảy ra tham gia việc xua đuổi quần chúng.

Đám đông kéo đi như một dòng nước chảy và mỗi lúc một thưa thớt dần.

Phò-Li-Bi-A và Ma-La-Lát cùng mỉm cười, gật gù nói với nhau :

— Thành công rồi ! Thật vui quá ! Nếu Xê-Da kéo quân về thì sẽ không còn một người dân nào đón tiếp cả. Như vậy ông ta sẽ thất vọng biết bao !

— Khoái quá ! Đám dân chúng như những con rệp kia, thế mà hãy còn nhớ đến chiến công của

tướng quân Bôm-Bay, chủ nhân chúng ta. Chỉ cần nhắc lại là tất cả đều gục đầu bỏ đi hết !

— Ngày anh La-Ma-Lát, dù sao chúng ta cũng chưa thể an lòng đối với đám quần chúng này. Anh hãy xem kia, pho tượng điêu khắc giống y hệt Xê-Da đặt trước nghị sự đường kia, nay được họ thếp vàng choàng vòng hoa và trên đầu còn cõn đội vương miện nữa kia ! Quần chúng hiện đang bị Xê-Da lừa dối, vậy biết đâu chừng khi ông ta kéo quân về là họ sẽ tập họp trở lại. Vậy chúng mình nên phá hủy pho tượng kia đi !

— Phải ! Một khi pho tượng bị đập vỡ thì khung cảnh ở đây không còn gì đáng gọi là uy nghiêm nữa cả.

Phò-Li-Bi-A và Ma-La-Hát cùng bước lên thềm nghị sự đường, xô ngã tắt cả những bức tượng Xê Da và đập vỡ tan tành.

— Đi sang phía này xem thử. Có thể ở đó còn nữa !

— Phải ! Hãy bước sang đó xem. Chúng ta nên đập vỡ tất cả. Nếu bây giờ không diệt trừ ngay thế lực của Xê-Da thì có trời mới biết sau này sẽ xảy ra chuyện gì nữa ! Tới chừng đó nhóm người chống Xê-Da chúng ta đâu còn yên thân được !

— Anh nói đúng ! Đến chừng đó có lẽ chúng mình không thể sống yên tại thành La-Mã này nữa !

Hai tên võ sĩ vừa nói chuyện vừa đi ra phía sau nghị sự đường.

— Cút mau ! Tôi đã bảo các người về đi, thế tại sao chưa chịu đi ?

Tiếng quát khàn khàn của Ma-La-Lát vang lên. Có lẽ còn một số quần chúng đang ẩn nấp ở những góc kín đáo. Hai tên võ sĩ chừng như vừa đi vừa xua đuổi quần chúng. Tiếng quát của họ mỗi lúc một xa dần...

Vì hôm nay là ngày thiền Chó Sói, nên tại đấu trường có buổi tranh tài thể thao thực long trọng. Dân chúng trong thành phố La-Mã kéo nhau đến xem đông nghẹt.

Những thanh niên lực sĩ người nào người nấy ăn mặc gọn gàng, đứng xếp hàng nơi mức khởi hành chờ đợi hiệu lệnh để khởi diễn cuộc tranh tài. Hiệu lệnh vừa phát ra là họ thi nhau chạy. Khán giả hò reo nhiệt liệt.

Sau vòng loại và vòng bán kết các lực sĩ sắp sửa tham dự vòng chung kết, để tranh giải quán quân.

Mặt trời đã lặn, nửa bầu trời rạng rỡ ánh sáng ngũ sắc, nhuộm đỏ tất cả những khung mặt của khán giả.

Vòng chung kết sắp sửa bắt đầu. Những lực sĩ thắng vòng bán kết đang xếp hàng tại mức khởi hành. Nét mặt người nào cũng có vẻ tự tin lắm. Viên trọng tài đứng trên sạp cao sủa soạn ra lệnh. Tất cả khán giả có mặt đều siết chặt nắm tay, nín thở chờ đợi cuộc tranh tài đầy hào hứng, đầy sôi nổi. Cả đấu trường vì vậy mà im phăng phắc.

Viên trọng tài vừa mới đưa cao cánh tay lên

thì từ nơi cửa thành cách đấy khá xa hõng có tiếng kèn đồng hùng tráng...

— Kia ! Quân đội Xê-Da kéo về rồi kia !

Tất cả khán giả đều đứng dậy. Cuộc tranh giải sắp mở màn không được ai chú ý tới nữa. Tất cả đều đỏ dồn tia mắt về phía đoàn quân sắp sửa diễnn qua phố lớn của Xê-Da. Mọi người tranh nhau bước xuống đường.

— Xê-Da vạn tuế !

— Tướng quân Xê-Da vạn tuế !

Khung cảnh ở đầu trường sôi nổi không thể tả. Không ai còn chú ý gì tới cuộc tranh tài thể thao nữa. Khán giả chen nhau ra khỏi đầu trường, đứng đông nghẹt dài hai bên hè phố. Trên đầu trường hình tròn của đầu trường được quần chúng trèo lên đông nghẹt. Họ giương cổ để chờ xem đoàn quân chiến thắng của Xê-Da.

— Đến rồi kia ! Đến rồi kia ! Toán quân tiên phong xuất hiện kia !

— Ở đâu ? Ở đâu nào ?

— Đó ! Kéo đến rồi kia ! Bộ khêng thấy sao ?

Mọi người nhìn theo hướng tay chỉ của một số đông. Họ trông thấy đoàn quân nhạc xuất hiện. Tất cả những võ sĩ đầu đội nón cắm lông chim, tay cầm một tấm mộc vàng ánh và một cây giáo dài. Với hàng ngũ chỉnh tề, với những bước đi vững chắc, họ đang tiến về phía đậm đong.

Quần chúng vui mừng cực độ trước đoàn quân hùng dũng của Xê-Da. Họ gào la đến khản cả tiếng. Các cô gái đua nhau ném những đoá hoa

tươi xuổng đầu binh sĩ của Xê-Da. Có tiếng bánh xe lăn rầm rập, rồi đoàn chiến xa xuất hiện trên mặt đường. Bóng tịch dương phản chiếu lên khôi giáp màu vàng, màu bạc của binh sĩ sáng óng ánh Xê-Da ngồi trên lưng ngựa. Trông da ông đen nhiều, người gầy đi nhiều chứ không còn trắng tréo như trước. Ánh nắng mặt trời nóng bỏng ở Ai-Cập làm ông thay đổi đi. Khi quần chúng nghĩ rằng ông ta đã dạn dày giờ sương, trải bao gian lao trong cuộc chiến tranh bảo vệ La-Mã, thì họ càng thêm cảm động.

— Xê-Da !

— Người bạn của dân chúng ! Người cha của dân chúng !

— Tất cả dân chúng ở thành phố La-Mã đang mong chờ Ngài đây !

Quần chúng đua nhau hò hét. Những đoá hoa tươi rơi xuổng như mưa. Chỉ trong chốc lát là mặt đường như được trải lên một lớp hoa. Con ngựa của Xê-Da thong thả giẫm lên hoa tươi tiến vào thành phố. Khi đến trước cổng đầu trường thì Xê-Da bỗng dừng ngựa lại. Một binh sĩ xội vàng chạy tới. Ông hỏi :

— Hôm nay là ngày tế thần Chó Sói ?

— Thưa phải !

— Ta biết vậy nên mới đi nhanh về đây. Cuộc tranh tài thề thaô đã kết thúc chưa ?

— Bầm ngài, chờ tôi hỏi lại !

Tên lính muốn chạy vào đầu trường hỏi thăm tin tức, nhưng cùng một lúc đó, một thanh niên bắp

thịt nở nang, đúng là một lực sĩ đẹp, mỉm cười bước tới trước đầu ngựa Xê-Da.

— Ô kia ! An-Tô-Ny (Mark Antony) đấy hả ?

Vì quá vui mừng nên sắc mặt Xê-Da tròn thật tươi sáng. An-Tô-Ny là một vị tướng được Xê-Da quý mến. Mặc dầu tuổi trẻ nhưng An-Tô-Ny được giữ chức hộ dân quan, ấy là một chức vụ quan trọng, chuyên giám sát quan lại để phòng họ xâm phạm tới quyền lợi của dân. An-Tô-Ny giỏi nhiều môn thể thao, nên hôm nay ông ta đến dự cuộc tranh tài. Đó là lý do An-Tô-Ny về La Mã trước Xê Da.

An-Tô-Ny nói :

— Cuộc tranh giải chỉ còn vòng chung kết nữa là kết thúc.

— Ồ ! Như vậy là tôi kịp thời để dự phần kết thúc. Hay quá ! An Tô Ny, chắc là anh cũng được vào vòng chung kết chứ ?

— Thưa phải !

— Tôi sẽ ở lại xem; vậy hãy mau tiến hành cuộc tranh giải đi !

Xê Da nhảy xuống ngựa nhẹ nhàng, cùng đi song đôi với An Tô Ny vào cửa đấu trường. Tất cả khán giả cũng theo sau họ đi trở vào.

Xê Da phù nhân và những nhân vật quan trọng đến đón rước Xê Da như nghị viên nguyên lão viện Bờ-Ru-Túyt (Brutus) lần lượt đến chúc mừng Xê Da. Sau khi vui vẻ chào hỏi mọi người, Xê Da bước lên thềm đá để đi tới chỗ ngồi dành riêng cho khán giả.

Xê-Da phu nhân đi theo sát bên chồng. Bà thấy chồng bình an thì vui mừng đến hai mắt ứa lệ. Bà nhìn thẳng vào mặt chồng luôn. Theo bên cạnh bà là Bô-Xa, người vợ hiền hậu của Bờ-Ru-Túyt.

Viên trọng tài cuộc tranh giải thể thao hối hả chạy đến nghênh đón Xê-Da. Ông ta tưởng đoàn quân chiến thắng của Xê-Da đã làm xáo trộn cuộc tranh tài thể thao dâng hiến cho thần linh hôm nay, chẳng dè chính Xê Da cũng vào tham dự. Ông ta nói:

— Tôi xin chúc mừng ngài. Cung thỉnh ngài vào ngồi ở đây !

— Xin ông cho tiếp tục cuộc tranh tài đi. Này An-Tô-ny, anh là lực sĩ dự cuộc tranh giải kia mà ? Anh hãy cố gắng đoạt giải nhé !

— Vâng ! Vậy tôi cáo lỗi đi tham dự tiếp cuộc tranh giải .

An-Tô-Ny quay lưng định bước đi. Nhưng Xê-Da gọi ông ta lại :

— Nè, chờ một tí ! An-Tô-Ny, trước khi ra tranh tài anh nhớ sờ vào người vợ tôi một tí. Theo các cụ già nói, những ai được các lực sĩ tranh tài trong cuộc lễ tế thần. Chó Sói sờ thì hên lắm đó !...

Xê-Da vui vẻ cười thật giòn. An-Tô-Ny cũng mỉm cười :

Vâng !

Ông ta thi lễ rồi chạy nhanh vào địa điểm tranh giải.

Xê-Da tiếp tục bước lên đài cao. Ông đang bước lên từng cấp đá một thì có người từ sau lưng gọi .

Kia, tướng quân Xê-Da :

Xê-Da ngoanh mặt lại thấy một cụ già ăn mặc rách rưới, dơ bẩn đang đứng phía dưới.

— Tướng quân Xê-Da, chính tôi gọi ngài đây !

Xê-Da không ngờ người gọi mình là một cụ già có vẻ như một gã ăn mày.

— Cụ gọi tôi đây à ? Có chuyện gì vậy ?

Cụ già trồ mắt, im lặng nhìn thẳng vào khung mặt Xê-Da một lúc lâu, cất giọng khàn khàn đáp :

— Xin ngài hãy để phòng !

Lão hạ thấp vọng hơn, dường như sợ người chung quanh nghe được :

— Ngày mười lăm tháng ba ...

— Cụ là ai vậy ?

Xê-Da vừa hỏi thì nghị viên Bờ-Ru-Túyt trong nguyên lão viện cũng vừa bước tới. Ông ta nói :

— Thưa Xê-Da tướng quân, ông ấy là một nhà tiên tri !

Lão già rách rưới vẫn giọng khàn khàn :

— Thưa Xê-Da tướng quân, xin ngài hãy đặc biệt để phòng ngày mười lăm tháng ba.

— Hãy bước lại đây cho tôi nhìn kỹ mặt ông !

Lão già chỏi dậy bước lên từng cấp đá một có vẻ rất nhọc nhằn.

— Cụ hãy nói rõ hơn những lời mà cụ vừa nói với tôi !

Xê-Da nhìn thẳng lão già bảo như vậy.

— Chẳng có gì lạ đâu. Tôi chỉ xin ngài đặc biệt lưu ý ngày mười lăm tháng ba sắp đến. Những gì tôi muốn nói chỉ có bấy nhiêu thôi !

Xê-Da nghĩ rằng đây chỉ là một lão thầy bói mè tín, nên không để ý gì đến lời nói của lão.

— Chẳng cần để ý đến những lão thầy bói. Hãy mau vào xem kéo trê cuộc tranh tài vòng chung kết.

Xê-Da tiếp tục đi về hướng dành riêng cho khán giả.

Lão già đứng lại một mình với vẻ mặt hối tiếc và lo âu. Lão nhìn theo Xê-Da một lúc mới lui thui chỏi gãy bước trở xuống dưới, chen vào đám đông.

Ngày mười lăm tháng ba ! Đây là ngày gì mà nhà tiên tri ăn mặc rách rưới kia đề cập đến ? Nó sẽ có dính dấp gì đến số phận của Xê-Da ? Lão bảo cần phải đề phòng, vậy ngày đó sẽ xảy ra chuyện chẳng lành cho Xê-Da ? như vậy lão đã biết trước việc gì sẽ xảy ra ngày hôm đó ?

Xé-Da ngoảnh mặt lại, trông thấy một cụ già ăn mắc rách ruồi, do bẩn, đang đứng ở phía dưới

2

CHIẾN CÔNG CỦA XÊ-DA

XÊ-DA (JULIUS CÉSAR) SANH VÀO NĂM 102 trước kỷ nguyên Tây lịch. Năm mươi sáu tuổi ông mới cõi cha. Thuở đó ông là một thanh niên khá có tài cán, gan dạ. Bất cứ gặp chuyện nguy hiểm gì ông không bao giờ sợ sệt.

Mặc dù dáng người gầy cao, làn da trắng trẻo trông như yếu đuối, nhưng kỳ thực ông là một thanh niên rất kiên trì. Phàm việc gì ông không bao giờ chịu làm qua loa câu thả. Tánh ông quen chịu khó, tích cực trong mọi công việc. Ngay từ lúc nhỏ ông đã chú ý đến việc luyện thân thể, tập võ nghệ. Chỉ Khi nào thấy mình có thể dùng võ nghệ chiến thắng được mọi người ông mới hài lòng.

Riêng về môn ném lao, chưa ai ném xa hơn ông. Khi cưỡi ngựa ông thường biểu diễn bằng cách

dề hai tay ra sau lưng, ngồi thản nhiên cho ngựa phi nước đại.

Nét mặt Xê-Da săn vẻ uy nghiêm, nên ai nhìn vào cũng tự nhiên khái phục, sẵn sàng làm theo điều ông sai bảo.

Ông xuất thân từ giòng họ Julius, một giòng họ quý tộc đáng kiêu hãnh, nên ai cũng quý trọng ông.

Vị lão anh hùng Mi Li Át, người từng đánh bại dân tộc Nhật Nhỉ Man (German) từ phương Bắc tiến vào xâm lăng La-Mã, chính là dượng của Xê Da. Thuở đó Mi Li Át cũng được dân chúng quý mến như Xê-Da bây giờ. Nhưng đáng tiếc ông lầm mưu gian của nhóm quý tộc thời đó, phải bỏ trốn sang tận Phi Châu. Bọn quý tộc dùng mọi phương pháp tàn nhẫn nhất, tiêu diệt từng đảng viên của Mi Li Át. Riêng Xê-Da nhờ còn nhỏ nên thoát khỏi tai nạn. Nhưng là một thanh niên gan dạ, Xê-Da không bao giờ chịu bỏ trốn. Trái lại, Xê-Da còn chống Xu-Ra, nghị viễn nguyên lão viện, người cầm đầu phái quý tộc.

— Phải xử trí thằng bé ấy cách nào đây ?

Xu-Ra từng hỏi các bộ hạ ông ta như vậy !

— Thằng bé đó thì có gì đáng ngại ? Cần gì phải đối phó ? Giết nó cũng vô ích thôi !

— Các bộ hạ của Xu-Ra đều xem thường Xê-Da nhưng Xu-Ra lắc đầu nói :

— Không ! Thằng bé đó chẳng phải là một con người tầm thường. Mai sau chắc chắn nó sẽ lợi hại gấp mấy lần Mi-Li-Át, vậy nên thanh toán nó sớm là hơn !

Bộ hạ Mi-Li-Át nghe được tin này, vội vàng báo cho Xê-Da biết, bảo ông mau trốn kẽo nguy hiểm. Trước sự trạng đó Xê-Da đành phải bỏ La-Mã đi lưu lạc khắp nơi, nhưng chẳng may ông bị quân thù bắt được. Nhờ lành tri ông lại trốn thoát và trộm một chiếc thuyền nhỏ vượt ra Địa-Trung-Hải. Nơi đây ông bị bọn cướp biển bắt sống.

Xê-Da bình thản không biết sợ hãi là gì. Ông đang ngủ nghe bọn cướp cãi nhau ồn ào, bèn quát lớn.

— Chúng bây ồn quá ! Hãy nói nhỏ một tí được không ?

Xê-Da lại hăm :

— Ít lâu nữa ta sẽ treo cổ bọn bây hết !

Chẳng bao lâu ông trốn thoát khỏi bàn tay của bọn cướp, đi khắp nơi tìm người cùng một chí hướng và khi thấy đủ thể lực, ông dùng thuyền v่าย đánh bọn cướp biển, bắt sống tất cả. Ông cho treo cổ bọn này đúng như lời đã hăm trước đây.

Xê-Da là một con người hễ nói điều gì là nhất định làm cho được điều ấy.

Thấy thể lực của bọn qui tộc do Xu-Ra cầm đầu ngày một suy yếu, Xê-Da quay trở về La-Mã với vẻ mặt hì hùng. Tên tuổi của ông từ đó ngày một to, rồi được cử làm Tổng đốc tại Tây-Ban-Nha.

Lãnh thổ của La-Mã thời đó chẳng những bao gồm trọn bán đảo Ý-Đại-Lợi, mà còn thống trị cả Tây-Ban-Nha và một số quốc gia chung quanh Địa-Trung-Hải. Cho nên có thể nói La-Mã là trung tâm của thế giới hất cử về phương diện sức mạnh

cũng như văn hóa. Người ta thường bảo «Con đường nào cũng về đến La-Mã» thật đúng. Thuở đó không nơi nào hấp dẫn người ta hơn là La-Mã.

Nước La-Mã thời cổ do hai chấp chính quan cùng nắm quyền cai trị. Ngoài ra lại còn một nguyên lão viện do tầng lớp quý tộc tổ chức nên. Chấp chính quan do nguyên lão viện đề cử.

Sau khi dẹp được phiến loạn ở Tây-ban-Nha Xê-Da kéo đoàn quân chiến thắng trở về La-Mã Bôm-Bay và Cờ-Ra-Súyt (Crassus) đang cùng giữ chức chấp chính quan. Nhưng khi Xê-Da trở về lại được đề cử vào chức vụ ấy. Nước La-Mã vốn chỉ có hai chấp chính quan, nay thêm Xê-Da nữa thành ra có đến ba vị, nên lịch sử gọi là «tam-nhân quốc», hay «tam-đầu chính-trị». Sở dĩ gọi «tam đầu chính trị» là muốn chỉ việc cai trị quốc gia do ba người giữ địa vị cao nhất, cùng bàn bạc và điều hành.

Thuở đó Xê-Da tuổi ngoài bốn mươi, tràn đầy sinh lực. Ban đầu Bôm-Bay xem thường ông, cho rằng ông chỉ là một con chim non, chưa đủ lông đủ cánh. Nhưng sau đó Bôm-Bay thấy được năng lực của Xê-Da nên sanh lòng dỗ kỵ, xem ông như cái gai trước mắt, muốn trừ đi. Xê-Da nghĩ thầm nếu ta xung đột với Bôm-Bay thì không ích lợi gì cho La-Mã cả. Ông bèn đề nghị :

— Để tôi kéo quân đi đánh đuổi giặc ngoại xâm người Gô-Lơ (Gaute) ở biên cương phía Bắc nhé :

Người Gô-Lơ gồm có người Nhật-Nhi-Man, tò-

tiên của người Đức và người Phò-Răń (Frank) tổ tiên của người Pháp bây giờ. Họ có tiếng gan dạ, chẳng những đàn ông đáng giặc giỏi, mà khi cần đàn bà và trẻ con cũng cầm vũ khí tác chiến được. Bất cứ trận giặc nào mà họ chưa đắc thắng là không bao giờ chịu ngưng chiến đấu. Việc chinh phạt người Gô-Lơ là việc đầy gian truân, nguy hiểm. Dù cho có tạm thời bình định được họ, nhưng một khi quân viễn chinh kéo về là họ lại nổi lên làm loạn, rất khó áp đảo.

Xê-Da nhờ đánh bại hoàn toàn cánh quân chủ lực của người Gô-Lơ, nên họ không còn đủ sức làm loạn nữa. Cuộc chiến tranh này kéo dài đến mười năm. Xê-Da khuất phục được trên ba trăm tù trưởng, giao phong với ba triệu quân địch, giết chết trên một triệu tên và bắt sống được một triệu tên khác. Với con số đó đủ thấy qui mô của cuộc chiến tranh này to tát đến chừng nào.

Sau khi chinh phục được một vùng đất gồm cả lãnh thổ Đức và Pháp ngày nay, Xê-Da còn kéo binh đi chinh phục nước Bờ Ri Tân (Britain) một quốc gia mà nhiều người thời đó không tin là có thực trên mặt đất này. Quân viễn chinh của Xê-Da vượt qua biển Đại Tây Dương đầy sóng gió, đặt chân lên hải đảo Bờ Ri Tân (nước Anh ngày nay) chưa kha hóa. Thế là hải đảo này từ đó trở thành lãnh thổ của La-Mã.

Xê-Da thu được vô số chiến lợi phẩm và tù binh, nhưng chưa bao giờ ông chiếm giữ một mình. Xê-Da đem những vật đó chia cho bộ hạ một

cách công bình, nên binh sĩ kính trọng ông như anh, như cha, bao giờ cũng sẵn sàng xả thân chiến đấu theo lệnh ông.

Hằng ngày Xê-Da ăn ba bữa như một người người lính. Lúc hành quân bao giờ ông cũng nhường những ngôi nhà tranh cho các thương binh binh tránh mưa tránh gió. Đêm đến ông nằm trước cửa ngủ chứ không chịu vào trong.

Xê-Da chiến thắng vè vang chưa từng có. Tin Xê-Da thắng trận trở về làm cho Bôm-Bay, người daug nắm quyền La Mã hoảng hốt. Bôm-Bay có dã tâm nắm trọn quyền hành cai tri La Mã, để sau này lên ngôi hoàng đế, nên tìm đủ cách chống Xê-Da

Quân đội Xê-Da từ Bờ Ri Tăn kéo vè gần tới La-Mã thì Bôm-Bay ra lệnh :

— Xê-Da, ông hãy giải tán quân đội và vào La Mã một mình thôi !

Quân đội của Xê-Da mới kéo tới vùng biên giới cũ của nước La Mã, đóng quân tại bờ sông. Xê-Da gác chéo hai tay trước ngực bắt đầu suy nghĩ : «Bôm-Bay bảo ta giải tán quân đội và đi vào La Mã một mình. Như vậy là hắn muốn phá tan thế lực của ta trước, để rồi tiêu diệt cá nhân ta sau. Vậy thì ta không nên vượt qua sông, vì kéo quân sang sông là hắn sẽ lấy cớ đó cáo giác quân đội ta phản bội La Mã. Biết đâu mọi người sẽ tin lời hắn...

Bộ hạ của Xê-Da cũng băn khoăn, không biết phải làm sao để đối phó. Toàn thể đứng im lặng đứng sau lưng ông để chia sút nỗi khổ tâm đó.

Sau một lúc suy nghĩ chín chắn, Xê-Da quyết định :

— Tiến quân !

Ông nhảy lên lưng ngựa chỉ huy đoàn quân chiến thắng của ông vượt qua sông, kéo thẳng vào La Mã như một giòng thác lũ.

Bôm-Bay không thể ngăn được đoàn quân dũng mãnh của Xê-Da dẫn quân đội bỏ chạy khỏi La Mã. Bình sĩ tinh nhuệ của Xê-Da truy đuổi theo thật rát. Bôm-Bay tiếp tục chạy về phía Nam và cuối cùng phải chạy ra biển sau một trận đánh to. Quân đội của Bôm-Bay hoàn toàn tan rã. Ông ta định bỏ trốn sang Phi-châu, nhưng vừa đến Ai-Cập thì bị giết chết.

Đánh bại Bôm-Bay xong quân viễn chinh của Xê-Da lại tiến đánh Ai-Cập và đã tạo được chiến công huy hoàng. Đoàn quân chiến thắng của ông từ Ai-Cập trở về La-Mã đúng vào ngày lễ tế thần Chó Sói, làm cho nhân dân La-Mã vui mừng như điên. Thể lực của Xê-Da chẳng khác nào mặt trời đang mọc, không ai có thể so sánh được.

3

NGHỊ VIÈN BỜ-RU-TUÝT

KHI XÊ-DA XUẤT HIỆN TRÊN KHÁN ĐÀI CỦA
đấu trường thì tiếng kèn đồng trỗi lên vang-vang.
Tất cả khán giả có mặt đều hướng về khán đài
trung ương, nơi Xê-Da đang ngồi hoan hô nhiệt
liệt. Tiếng hoan hô của quần chúng làm rung
chuyển cả đấu trường. Xê-Da đứng lên vẫy tay
ngỏ ý cảm tạ đám đông thì tiếng hoan hô từ từ dịu
lại.

Xê-Da dùng tiếng nói to lớn và trong trẻo của
ông ngỏ lời trước đám đông. Ông vừa nói dứt lời
thì tiếng hoan hô và tiếng vỗ tay lại nỗi lên như
sấm. Mãi đến khi vòng chung kết của buổi tranh
tài thể thao bắt đầu, không khí trong đấu trường
mới phảng lặng trở lại.

Nghị-viên nguyên-lão-viện Bờ-Ru-Túyt chừng như không để ý gì đến cuộc tranh tài đang diễn ra rất sôi nổi. Ông ta đứng lên rời khỏi chỗ ngồi và thong thả bước về phía bậc thềm mà Xê-Da vừa đi qua khi nãy.

Sắc mặt của Bờ-Ru-Túyt thật buồn bã dường như ông ta đang có một tâm sự gì.

Từ phía sau Bờ-Ru-Túyt có một người gầy cao cung bước nhanh theo ông. Người đó là Kha-Xi-Át, cũng là một nghị-viên trong nguyên-lão-viện.

— Sao vậy, anh Bờ-Ru-Túyt ? Tại sao anh không xem cho xong vòng chung kết ?

Bờ-Ru-Túyt ngoanh mặt lại nhìn, đáp lạnh nhạt.

— Tôi không muốn xem nữa.

Giọng nói của ông có vẻ bức bối. Vừa nói ông vừa lắc đầu.

— Tại sao vậy ? Vòng chung kết sắp sửa mở màn, thế tại sao anh không xem ? Anh hãy trở lại để chúng mình đánh cá với nhau xem ai sẽ thắng ?

Kha-Xi-Át níu tay áo Bờ-Ru-Túyt định kéo ông ta trở lại khán đài.

— Tôi không thích xem tranh giải thể thao, vì tôi không phải là người thích hoạt động như An-Tô-Ny. Để mặc tôi... Muốn xem thì trở lại kéo trê đấy !

— Thế còn anh ?

— Chúng mình chia tay ở đấy nhé !

Bờ-Ru-Túyt vừa nói vừa tiếp tục bước xuống bậc thềm. Ông đi tới bức tường thấp xây cạnh bờ

Sông Tiber mới đứng lại, buồn bã nhìn đăm đắm mặt nước. Tia nắng yết ớt của buổi hoàng hôn phản chiếu xuống mặt sông lóng láuh.

Đôi mắt Kha-Xi-Át lúc nào cũng dán chặt theo Bờ-Ru-Túyt. Tia mắt như những mũi tên độc của Kha-Xi-Át lúc nào cũng phóng thẳng về phía hình bóng của Bờ-Ru-Túyt đang đứng cạnh bờ sông.

Kha-Xi-Át đang nghĩ gì thế? Y là người mà bề ngoài và thâm tâm luôn khác biệt nhau. Trong khi nét mặt y tươi cười thì lòng dạ y đang mưu toan những điều phản trắc. Y là người rất nham hiểm.

Kha-Xi-Át chẳng những là bạn cố tri Bờ-Ri-Túyt mà nay y lại cưới em gái Bờ-Ru-Túyt nên hai người còn là thân tộc với nhau. Bờ-Ru-Túyt xuất thân từ danh môn vọng tộc. Dòng họ nhà ông luôn luôn có những nhân tài tiếng tăm, biết trọng lẽ phải, có nhàn cách và rất liêm khiết.

Bờ-Ru-Túyt được người đời công nhận là một võ tướng cao thượng và trong sạch nhất của La-Mã. Thuở đó không ai hào hiệp, thận trọng và có học vấn cao thâm, nhất là về triết lý hơn Bờ-Ru-Túyt. Ông là một người rất trang trọng.

Từ trước đến nay Bờ-Ru-Túyt chưa bao giờ nghĩ tới lợi ích riêng tư. Ông chỉ biết tận tâm vì dân, vì nước. Ông xem những việc làm đó là nghĩa vụ của mình. Bao giờ ông cũng đứng hẳn về phía chính nghĩa.

Chính vì lẽ ấy nên Xê-Da tin nhiệm Bờ-Ru-Túyt hơn ai hết, kính nể Bờ-Ru-Túyt hơn ai hết. Xê-Da còn xem việc được Bờ-Ru-Túyt tôn trọng mình là điều hạnh diện.

Bờ-Ru-Túyt cũng rất thích tính rộng lượng của Xê-Da. Ông biết nước La-Mã trong thời đó không còn ai vĩ đại hơn Xê-Da nữa. Thế nhưng hôm nay khi trong thấy Xê-Da thắng trận trở về, không hiểu tại sao ông ta bỗng thấy một nỗi buồn đến với lòng mình, khiến cho ông ta ái ngại...

... Tại sao lạ vậy? Xê-Da chiến đấu cho La-Mã, vậy mà Bôm-Bay lại chống Xê-Da, khiến ông ấy tức giận tiêu diệt Bôm-Bay đi... Giữa ta và chấp chính quan Bôm-Bay khá có thiện cảm, vậy có phải vì điều này làm cho ta không thích nhìn thấy sự thành công vẻ vang của Xê-Da không? ...

Bờ-Ru-Túyt tự vấn lương tâm như vậy. Nhưng chừng như không phải chỉ vì cái việc côn cõi riêng tư ấy. Nỗi ái ngại trong lòng ông là cái gì to tát hơn. Ông rất thích con người Xê-Da, vì Xê-Da, có vẻ không phải là một nhàn vật nham hiểm và nhiều tham vọng. Nhưng với chiến công lừng lẫy của Xê-Da, với đồng đảo quần chúng sùng bái Xê-Da, dù chính Xê-Da không muốn, biết đâu quần chúng sẽ dâng vương miện lên cho Xê-Da? La-Mã là một nước cộng hòa, vậy người dân La-Mã cần phải bảo vệ chính thể cộng hòa. Tất cả phải vì chính nghĩa, phải vì thể chế cộng hòa của La-Mã mà sẵn sàng hy sinh. Nếu Xê-Da đón nhận vương miện, lên làm hoàng đế La-Mã mở đầu một thể chế độc tài, thì...

Nghĩ đến đây Bờ-Ru-Túyt thấy lòng mình đau nhói.

Cùng một lúc ấy Kha-Xi-Át, con người đầy

nham hiềm kia đang bước từng bước một tới gần Bờ-Ru-Tuýt.

Kha Xi-Át nở nụ cười giả dối và đặt một bàn tay lên vai Bờ-Ru-Tuýt đang đứng nhìn đăm đắm mặt nước.

— Này anh Bờ-Ru-Tuýt, những lúc gần đây tôi thấy anh có nhiều điều khác thường đấy ! Đôi mắt anh khi nhìn tôi không có vẻ dịu dàng, không còn thản mặt như trước kia nữa. Qua thái độ lanh đạm của anh, chừng như anh không muốn giao thiệp với tôi, một người trong thân tộc anh nữa. Phải ! Tôi nào đủ điều kiện để làm bạn với một nhân vật vĩ đại như anh. Nhưng dù anh không thèm giao thiệp với tôi, riêng tôi bao giờ cũng muốn làm một người bạn một người em trung thành của anh !

Kha-Xi-Át cố tình nói lên những lời trách móc như vậy là nhằm thực hiện một âm mưu to tát của y. Bờ-Ru-Tuýt giật mình, ngoảnh mặt lại nhìn Kha-Xi-Át :

Kha Xi Át, chú chờ nên hiểu lầm ! Có thể thái độ của tôi đối với chú hơi lanh đạm thật đấy, nhưng điều đó không có nghĩa là tôi không nhìn nhận chú là một người trong thân tộc hay một người bạn nữa. Chẳng qua lòng tôi đang có điều phiền muộn, nên nỗi buồn vô tình bộc lộ ra thái độ đấy thôi. Xin chú không nên để ý làm gì !

Bờ Ru-Tuýt nói rất thành khẩn.

— Anh Bờ-Ru-Tuýt ơi, anh nói thế là tôi đã hiểu tất cả. Như vậy anh mới thật sự là một người

trong thành tộc và là một người bạn tốt của tôi...
Tôi đang có nhiều lời muốn nói với anh...

— Chuyện gì vậy?

— Anh có thể dùng đôi mắt của anh để nhìn
thấy mặt anh được không?

Kha-Xi-Át đặt một vấn đề như là một câu đố
hỏi Bờ-Ru-Tuýt.

— Chú nói cái gì?... Nếu không dùng gươm
thì làm sao trông thấy được mặt mình!

— Thị đúng như vậy đó anh Bờ-Ru-Tuýt ơi!
Mặc dù anh rất vĩ đại, nhưng anh lại thiếu mất
một cái gương để soi thấy cái vĩ đại của mình.
Điều đó làm cho tôi cảm thấy đáng tiếc. Đáng tiếc
lắm!

— Kha-Xi-Át, chú đang nói gì vậy? Tôi nào
có gì đáng gọi là vĩ đại cần được soi thấy.

— Kha-Xi-Át kè miệng sát bên ta Bờ-Ru-Tuýt nói
thực khẽ:

— Anh Bờ-Ru-Tuýt ơi! Thật tôi không hiểu
ý nghĩ của anh thế nào, chờ riêng tôi không
bao giờ muốn làm một người bạn chỉ biết nói
chuyện và đi chơi suông với anh. Tôi muốn làm một
người bạn chân thật hơn, một người bạn vì được
với tấm gương để có thể soi thấy những ưu điểm
của anh. Nếu anh chấp nhận thì tôi bằng lòng làm
một người bạn như thế!

Kha-Xi-Át nói lên những lời hết sức thành khẩn
làm cho Bờ-Ru-Tuýt vốn sẵn tính ngay thẳng, thấy
cảm động lắm.

Kha-Xi-Át, đúng như lời chú nói, Một người

bạn chân chính phải là một tấm gương, có thể soi thấy ưu và khuyết điểm của bạn mình, giúp cho bạn phản tĩnh và tiến bộ. Những lời nói của chú vừa rồi, làm cho tôi cảm thấy mình có thêm một người bạn rất tốt, làm tôi thấy vui mừng quá :

Hai người siết cứng tay nhau.

Cùng một lúc đó từ trong đấu trường có tiếng hoan hô nỗi lên như sấm dậy. Chắc là cuộc tranh tài thể thao vòng chung kết đã kết thúc. Một khi vòng chung kết chấm dứt thì cuộc tranh tài kế như đã xong, mọi người sẽ ra về.

Thế nhưng từ trong đấu trường tiếng kèn đồng lại trỗi lên vang dậy. Tiếng hoan hô của đám đông lại trỗi lên ầm ĩ, to gấp mấy lần khi nãy.

— Đấy là tiếng hoan hô...

Bờ-Ru-Tuýt nghiêng tai lắng nghe.

— Chả lẽ lại là... ?

Kha-Xi-Át nhíu mày, chú ý lắng nghe như Bờ-Ru-Tuýt.

— Chẳng hiểu đang xảy ra chuyện gì?

Bờ-Ru-Tuýt hỏi.

— Thì anh thử đoán xem ?

Kha-Xi-Át cố ý hỏi ngược lại.

— Chả lẽ Xè-Da...

— Nhất định là thế rồi : Những chuyện không thể xảy ra lại thường xảy ra một cách đột ngột. Xè-Da cũng là một con người thôi, chứ nào phải thần thánh gì, mà cũng không phải là sắt đá. Đêm đêm ông ta cũng phải ngủ và đến ngày nào đó cũng phải chết. Ông ta đã là một con người như

mọi người, thì đứng trước sự hoan hô nhiệt liệt của dân chúng, cũng có thể nghĩ đến việc đội vương miện lên đầu. Đám dân Là-Mã ngu-xuẩn này đang muốn đưa Xê-Da lên ngôi hoàng đế, vì đó là tâm lý của quần chúng khi họ sùng bái một anh hùng.

Kha-Xi-Át đã nói một cách mạnh mẽ,

— Nhắc chắn Xê-Da sẽ từ chối, vì Xê-Da không bao giờ có hành động phá hoại chính thể cộng-hòa của La-Mã. Ông ấy là một con người ngay thẳng, chứ không phải là một con người có nhiều tham vọng.

Bờ-Ru-Tuýt tin Xê-Da sẽ không làm như vậy. Nhưng Kha-Xi-Át đứng bên cạnh lại cố tìm lý lẽ để làm lung lay lòng tin của Bờ-Ru-Tuýt.

— Anh Bờ-Ru-Tuýt ơi : Anh đừng nghĩ rằng mình là một người ngay thẳng, rồi cho người khác cũng giống như mình. Chẳng phải vừa rồi tôi đã nói, Xê-Da chẳng qua cũng là một con người như mọi người ? Ông ta chẳng những là một con người mà có thể là một người kém hơn người khác nữa !

Với thái độ khinh miệt, Kha-Xi-Át nói tiếp :

— Giữa anh và Xê-Da không phải là bằng hữu cố tri, nên từ lâu không biết ông ta nhiều. Còn tôi và Xê-Da là bạn thân từ lâu, nên lòng dạ ông ta ra sao tôi tin là không bao giờ hiểu lầm. Trước kia, khi còn trẻ, có một hôm gió bắc lạnh buốt xương, tôi và Xê-Da sánh vai đi trên bờ sông Ti-Be, Xê-Da quay sang nói với tôi : « Nay, anh Kha-Xi-Át, anh

dám nhảy xuống nước bơi sang bên kia bờ không? Tôi thấy Xê-Da là người thiếu can đảm thế mà nói cái gì cũng phách lối nên liền nhảy xuống sông bơi sang bờ bên kia. Trong khi đó Xê-Da bơi theo sau to tiếng la cầu cứu, vì suýt nữa ông ta bị chết. Tôi cố gắng vớt ông ta lên bờ. Chẳng ngờ hôm nay thế lực của Xê-Da lên như diều gặp gió, chính tôi đây cũng phải tuân theo mệnh lệnh của ông ta. Lại còn chuyện này nữa. Trước kia khi ở Tây-ban-Nha, có lần ông ta lạnh đến run cầm cập, nói không nên lời, trông đáng thương như một con bé. Ông ta nói ấp úng với tôi : «Kha-Xi-Át ơi, mau tìm cho tôi một tí gì để uống. Tôi khổ sở quá!» Đây là những chuyện thật đáng nhục. Một con người như thế dù cho có gặp may mắn đi nữa, cũng nhất định không thể nắm giữ vai trò thống trị nước La-Mã, làm người anh hùng được quần chúng tôn trọng ở xứ La-Mã này!

Với tính đố kỵ sẵn có, Kha-Xi-Át bịa ra nhiều chuyện mù mờ, nhằm bôi nhọ Xê-Da. Hắn nói tiếp :

Anh Bờ-Ru-Tuýt, bộ anh không nhận thấy hành động của hạng người đó đáng nhục nhã hay sao?... Nếu ông ta lên ngôi hoàng đế thì nước cộng hòa đại La-Mã này sẽ không còn gì nữa. Thà là bị một giòng nước lũ hay một ngọn núi lửa bùng nổ chôn vùi vào lòng đất sẽ còn dễ chịu hơn, Anh Bờ-Ru-Tuýt! Hỡi anh Bờ-Ru-Tuýt biết qui trọng chính nghĩa ơi! Ngay bây giờ anh phải chuẩn bị qui gối dưới chân Xê-Da đại để để cùi lạy ông ta!

Hay là ...

Kha-Xi-Át cố khơi sự phẫn nộ trong lòng Bờ-Ru-Tuýt, sau một lúc nhắm mắt nghĩ ngợi, Bờ-Ru-Tuýt mở to đôi mắt ra nhìn đăm đăm về hướng thượng du dòng sông Ti-Be, trang trọng nói rõ từng tiếng một :

— Tôi mến Xè-Da... nhưng việc đó không định dắp gì đến «chính nghĩa». Vạn nhất Xè-Da xưng đế thì chừng đó tôi sẽ có chủ trương riêng của tôi. Tôi không ngại hy sinh cho «chính nghĩa» !

— Anh Bờ-Ru-Tuýt, tôi đang chờ nghe câu nói đó của anh. Đúng như ý nghĩ của tôi, anh là một chiến sĩ «chính nghĩa» số một của nước La-Mã !

Kha-Xi-Át tiếp tục tâng bốc Bờ-Ru-Tuýt với dụng ý sẽ lợi dụng ông. Vì nếu kéo được một người trong sạch và cao thượng như Bờ-Ru-Tuýt về phía mình, thì âm mưu của y nhất định sẽ thành công.

Kha-Xi-Át, hôm nay nói bấy nhiêu cũng đủ rồi. Tôi đã biết chủ muốn nói tôi phải làm gì. Có thể ngày nào đó tôi sẽ hành động đúng theo ý muốn của chủ và chừng đó chúng minh sẽ bàn kỹ hơn !

— Thế hả ? Anh đã hiểu rõ ý tôi rồi hả ? Trời ! Đó quả là một việc đáng vui mừng ! Anh Bờ-Ru-Tuýt, chúng minh là đồng chí với nhau. Vì chính nghĩa tôi bằng lòng cùng chết với anh !

Kha-Xi-Át tìm đủ cách bộc lộ những cử chỉ làm cho Bờ-Ru Tuýt hài lòng, nhưng thật ra anh ta là một gã tiêu nhân. Y hoàn toàn không lo nghĩ

gì đến tiền đồ của chế độ cộng-hòa, mà chỉ sợ một con người khôn ngoan như Xê-Da một khi lén nắm cả quyền hành, thì kẻ bất tài như y, sẽ không còn giữ vững địa vị nữa. Nhưng dù cho có là kẻ vô liêm sỉ tới đâu, y cũng không thể chống lại Xê-Da với những lý do đó, nên mới vu khống Xê-Da là người đang muốn lén ngôi hoàng-đế, là kẻ thù của chế độ cộng-hòa để mà quật ngã ông.

Một khi gán cho Xê-Da là «kẻ thù của chế độ cộng-hòa» thì hắn có thể lôi kéo cả nhà đại học giả Xi-Xê-Rô (Cicero) (1), và Bờ-Ru-Tuýt, một người danh vọng lẫy lừng dự vào âm mưu của y. Được vậy, thì chắc chắn y sẽ thành công.

Tiếng kèn đồng lại trỗi lên vang vang. Cuộc tranh tài thể thao đã kết thúc.

— Đường như đã kết thúc rồi. Xê-Da ra về kia!

Bờ-Ru-Tuýt bừng tỉnh giữa sự trầm tư, bước khỏi bức tường thấp. Màn đêm đang trùm kín vạn vật, khung cảnh trở nên ảm đạm, buồn bã. Kha-Xi-Át bước theo Bờ-Ra-Tuýt. Vừa đi y vừa nói :

— Có lẽ Gác Ca cũng sắp ra đến, vậy lén gọi ông ta lại hỏi xem trong đó đã xảy ra chuyện gì?

Khán giả theo cửa phía dưới kéo ra đường. Từ khán dài danh dự Xê-Da đi đầu sau là An Tô Ny, Xê-Da phu nhân và Bò Xa, vợ của Bờ-Ru-Tuýt. Đi sau hết là Li-Xa, Xi-Xê-Rô và các Gác-Ca.

Sau những đợt hoan hô vang dội tại đấu trường, trông Xê-Da như có điều gì không vui, nét

(1) cũng gọi là Xi-Xê-Rông (Cicéron)

Ông đi tới bức tường
thấp xây cạnh bờ sông Tiber mới đứng lại,
buồn bã nhìn đầm đầm mặt nước.

mặt cau có, hai mắt lườm lườm, trán nỗi gân, khác lúc ông đi vào.

Có lẽ vì lo ngại cho chồng, nên Xê-Da phu nhân trông cũng tái mét. Riêng nhà đại học giả Xi-Xê-Rô thì mặt đỏ gay, chừng như ông ta bị chứng kiến điều mà ông không muốn trông thấy.

Từ xa Xê-Da đã nhìn thấy Kha-Xi-Át đứng trên bậc thềm cao, buột miệng gọi :

— Này An-Tô-Ny !

Bầm tướng quân, có chuyện gì ?

— Kia ! Hãy xem Kha-Xi-Át đứng ở đấy. Tôi càng nhìn anh ta là càng gay mắt. Hắn là một con người rất nguy hiểm !

Dường như Xê-Da đang bức mình, nên thấy gì là càu nhau nấy. An-Tô-Ny đáp cho qua việc :

— Bầm tướng quân, hắn cũng có nhiều cái hay chứ !

— Không được ! Đáng lý hắn nên béo một tí, vì trông hình dáng hắn có vẻ sâu hiểm quá ! Từ trước tới nay tôi ít thấy hắn cười, nếu thỉnh thoảng hắn có cười thì nụ cười đó trông như chẽ nhạo ai. Hạng người như hắn không đáng tin tí nào hết. Anh nói gì ?... Tôi nghe không được rõ. Anh hãy bước sang tay phải, vì lỗ tai trái của tôi hơi lâng !

An-Tô-Ny đi vòng (qua phía phải của Xê-Da, nói nhỏ bên tai ông :

— Ngài chẳng cần lo ngại, vì chả lẽ ngại không nhìn thấy được cái mà hắn đang nghĩ trong lòng sao ? Hắn không có gì gọi là nguy hiểm cả !

— Tôi biết ! Tôi chẳng có gì phải lo ngại. Nay

anh An-Tô-Ny, chỉ cần có được một người như anh ở bên cạnh, thì không có gì đáng cho tôi lo ngại hết. Cuộc tranh tài thể thao hôm nay thật vui quá. Mặc dù tôi biết trước anh thế nào cũng đoạt được giải quán quân, nhưng khi xem lòng tôi lại hết sức hồi hộp !

Nhớ lại hoạt cảnh trong vòng chung kết vừa rồi, tự nhiên Xê-Da thấy vui lên, quên tất cả sự bức dọc. Ông vỗ vai An-Tô-Ny cùng bước xuống bậc thềm.

Bờ-Ru-Tuýt đứng tại một góc, đưa mắt nhìn theo Xê-Da và đám đông rời đi mỗi lúc càng xa. Khi ông ta trông thấy Gác-Ca đi ngang bên cạnh, bèn vội vàng nắm tay áo ông ta lại. Gác-Ca, Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át đều là nghị viên trong nguyên lão viện.

— Nay ông Gác-Ca !

— Ồ ! Anh Bờ-Ru-Tuýt, có chuyện gì thế ?

Gác-Ca đứng lại ngay.

— Có một tí việc tôi muốn hỏi anh, vậy xin anh ở nán lại đây một chút nhé !

Gác-Ca bước tới gần Bờ-Ru-Tuýt, đôi bên không còn trông thấy rõ nhau. Ông ta hỏi :

— Có chuyện gì vậy ?

— Tai sao vừa rồi sắc mặt Xê-Da có vẻ kém vui như thế ?

— À ! Bộ khi nãy anh không chứng kiến mọi việc xảy ra tại đấu trường hay sao ?

Gác-Ca lấy làm lạ hỏi Bờ-Ru-Tuýt.

— Nếu tôi trông thấy thì chắc là không hỏi anh làm gì.

— Thế hả ? Nếu vậy thì tôi xin kể lại cho anh nghe : Khi vòng chung kết vừa kết thúc và đội nhạc đang hòa tấu giúp vui, thì có người bước tới trước mặt Xê-Da dâng lên cho ông ta một vương miện . . .

— Hả ? lại có chuyện như thế hả ? . . . Nhưng Xê-Da phản ứng như thế nào ?

— Xê-Da đưa hai tay lên xô chiếc vương miện ra, từ chối không chịu nhận. Thế là quần chúng hoan hô như sấm dậy.

— Tiếp đó thì sao nữa ?

— Mặc dù Xê-Da từ chối nhưng người ấy lại dâng vương miện lên lần thứ hai.

— Lần này thái độ của Xê Da ra sao ?

— Xê Da lại từ chối. Đến lần thứ ba cũng thế . . .

— Nói vậy là họ dâng vương miện đến ba lần ?

— Phải ! Trong ba lần Xê-Da đều từ chối tất cả. Chỉ có điều là sự từ chối của Xê-Da mỗi lúc xem miễn cưỡng hơn. Chừng như trong lòng Xê-Da muốn chấp nhận, nhưng vì đám quần chúng thật thà kia không nhận thấy được điều đó, cứ một mực hò hét hoan hô !

— Ai đã dâng vương miện lên vậy ?

— Người đó là An-Tô-Ny, một con người lầm chuyện !

Càng nghe Bờ-Ru-Tuýt càng cảm thấy băn khoăn. Kha-Xi-Át cũng bước tới từ lúc nào.

— Vì quá buồn cười nên tôi cũng không để ý cho kỹ. Chỉ thấy An-Tô-Ny dùng hai tay bợ vương

miện rất cung kính. Tuy gọi là vương miện, nhưng kỳ thật đó chỉ là nguyệt quế miện. Theo tôi đoán Xê-Da có vẻ muốn tiếp nhận lầm ! Tôi tin khi An-Tô-Ny dâng lần thứ hai, là ông ta muốn cầm lấy đài lên đầu, nhưng vì cảm thấy kỳ nén mới từ chối Cứ mỗi lần ông ta từ chối là tiếng vỗ tay nhiệt liệt của quần chúng lại nỗi lên vang dậy. Họ còn hò reo : « Xê-Da đã từ chối vương miện ! Xê-Da vĩ đại Xê-Da là bạn của dân ! Xê-Da là hoàng đế của nước cộng-hòa ! » Quần chúng tranh nhau ca ngợi ông ta. Thậm chí có người tung cao hai nắm tay lên, hoặc ném mũ lên tận không trung. Cuối cùng họ kéo nhau đến trước mặt Xê-Da. Thấy vậy, Xê-Da đứng lên không rõ nói gì với họ nhưng chỉ trong giây lát thì ông ta ngất đi !

— Bị ngất đi ?

— Phải !

Té ra lại có việc như vậy, thảo nào ông ấy trông rất kém vui

— Biết đâu ông ta còn có tâm sự riêng gì khác nữa ?

— Chỉ có vậy thôi chứ ?

— Ờ, mà còn nữa. Hai bộ hạ của Bôm-Bay là Ma-La-Lát và Phờ-Li-Bi-A cũng đứng lên, muốn diễn thuyết chống đối Xê-Da, nhưng bị quần chúng kéo xuống kẻ đấm người đá gần chết. Có thể còn một vài chuyện buồn cười khác, nhưng tôi không còn nhớ rõ nữa.

— Cám ơn anh ! Nghe bấy nhiêu đó cũng đủ rồi. Xin chào anh !

Gác-Ca hối hả bước xuống bức thềm vắng
ngắt không một bóng người để đuổi theo đoàn
người của Xê-Da.

Từ xa liên tiếp vọng lại văng văng tiếng kèn
và tiếng hoan hô của quần chúng.

Kha-Xi-Át thè lưỡi :

— Giọng nói của Gác-Ca nghe thật trào lộn!
Nầy anh Bờ-Ru-Túyt, nếu chúng mình được mục
kích thì hay quá. Không được chứng kiến hoạt
cánh ấy thật là đáng tiếc. Anh có nghĩ như ôi
không?

Bờ-Ru-Túyt im lặng suy nghĩ.

— Trời đã tối chúng mình chia tay nhé. Ngày
mai lại gặp nhau.

Bờ-Ru-Túyt quay sang nói với Kha-Xi-Át rồi
hối hả trở về nhà.

Chỉ còn lại một mình Kha-Xi-Át. Y đến đứng
tựa bức tường thấp nơi mà Bờ-Ru-Túyt vừa đứng
khi nãy, nhìn đăm đăm xuống mặt nước đen
ngòm. Đoàn người đón rước Xê-Da đang kéo đi
ở phía bên kia bờ sông. Ánh sáng từ những bó
đuốc phàn chiếu xuống mặt nước lung linh.

Kha-Xi-Át nhìn đăm đăm mặt nước, không rõ
trong lòng y đang nghĩ gì.

Mặc dù Bờ-Ru-Túyt là anh vợ y, nhưng cá
tánh của Bờ-Ru-Túyt không vì bà con mà thay đổi
ý chí. Cũng may nhờ có giọng nói trào lộn của
Gác-Ca, một giọng nói nghe như hiểu thấu cõi
lòng của Xê-Da nên Bờ-Ru-Túyt mới có vẻ bất
đầu tin... Nhưng dầu sao Kha-Xi-Át vẫn chưa yên

làng. Vì Bờ-Ru-Túyt chẳng phải là người hành động cẩu thả. Bao giờ ông cũng suy nghĩ chính chắn, thận trọng và chỉ hành động khi nào có đủ bằng cớ xác thực.

Nếu để Bờ-Ru-Túyt biết Xê-Da không có lỗi gì thì chắc chắn mọi việc sẽ hỏng bét. Kha-Xi-Át thấy mình không nên lôi kéo Bờ-Ru-Túyt dự vào âm mưu. Như vậy những gì y đã nói với ông ta là một sự thiếu sáng suốt hay ? Biết đâu một con người thà như Bờ-Ru-Túyt sẽ khuyên y hòa giải với Xê-Da và sẽ nói cho Xê-Da biết những gì mà y phải giấu ?

Đối với Bờ-Ru-Túyt, Xê-Da chẳng những kính nể mà còn mến thích. Nhưng đối với Kha-Xi-Át, Xê-Da chẳng có một tí cảm tình nào. Dù Bờ-Ru-Túyt có lỗi lầm gì Xê-Da cũng sẵn sàng tha thứ. Trái lại đối với Kha-Xi-Át thì không thế, chắc là sẽ gấp nhiều điều rắc rối. Nghĩ vậy nên Kha-Xi-Át muốn dứt khoát không lôi kéo Bờ-Ru-Túyt nữa.

Càng nghĩ ngợi Kha-Xi-Át càng thấy không an tâm.

Nhưng y lại nghĩ: «Khoan đã, đừng vội buông Bờ-Ru-Túyt, vì không có ông ta dự vào thì người đời chắc sẽ không còn tin bọn này nữa. Tất cả những người tham dự âm mưu đều bảo : Nếu có Bờ-Ru-Túyt thì chẳng khác nào được hàng triệu người góp sức. Ông ta là một nhân vật ngay thẳng, chúng mihh dù không thích ông ta, nhưng còn có người đời thích ông ta kia mà ! Thậm chí có người lại nói : Chỉ cần có Bờ-Ru-Túyt dự vào là chúng tôi

cũng sẽ dự, chẳng cần biết việc làm đó đúng hay sai. Những người đó thật đáng tức cười. Như vậy có nghĩa là nhất định phải lôi kéo cho được Bờ-Ru-Túyt... Nếu Bờ-Ru-Túyt tham dự thì âm mưu sẽ không còn là âm mưu nữa, mà nó sẽ trở thành «Chính nghĩa». Không có Bờ-Ru-Túyt, thì tất cả chúng mình sẽ là «những tên phản bội», bị mọi người chống đối. Vậy thế nào cũng phải lôi kéo Bờ-Ru-Túyt. Bỏ rơi ông ta thì tất cả sẽ hỏng hết!

Mau tìm đủ mọi cách để lôi kéo cho được ông ta ...

Kha-Xi-Át rời khỏi bờ sông, chân bước đi mà lòng còn bận rộn bao nhiêu ý nghĩ. Y phải trở về nhà. Sau khi vượt qua những con hẻm và những công trường tối tăm, y bước khắp khẽnh lên chiếc cầu treo bắc ngang sông Ti-Be.

Chen lẩn giữa những tòa kiến trúc cao nghẹu, ánh sao sáng lấp lánh trên trời, trông như những con bướm bướm đang bay lượn giữ bầu trời đêm. Cảnh đêm ở Ý Đại Lợi thật là đẹp, nó đẹp như cảnh trong mộng vậy. Một con người như Kha-Xi-Át mà khi bước lên cầu cũng tạm quên mất những âm mưu đen tối trong lòng vui vẻ húyt sáo.

Y tựa người vào lan can, định thò đầu nhìn xuống dòng sông thì bỗng nghe có tiếng rên rỉ.

— Sao lạ vậy?

Y tự đặt câu hỏi rồi chú ý nhìn kỹ chung quanh. Y trông thấy nơi lan can giữ cầu có đóng một cây tru và có người bị trói quặt hai tay vào đó, mình cởi

trần. Đó là ai ? Tại sao trở thành nạn nhân của cái trò chơi quái ác này ?

Kha-Xi-Át bước tới gần để xem cho kỹ. Ý trong giữa cầu chổng phải chỉ có một trụ gỗ, mà có đến hai cái. Người bị trói ở đó máu me khắp mình, dở sống dở chết.

— Ai vậy ? Các anh là ai ?

Kha-Xi-Át to tiếng hỏi và tiếng rên rỉ cũng dừng lại.

— Ngài là Nghị viên Kha-Xi-Át đây hả ?

Một người trong bọn lên tiếng hỏi :

— Anh nhận ra tôi à ? Nhưng anh là ai thế ?

— Tôi là Phò-Li-Bi-A đây !

— Còn tôi là Ma La-Lát !

Nhờ ánh sao lờ mờ, Kha-Xi-Át nhìn kỹ họ một lúc mới nói :

— Đúng rồi ! Hai anh Phò-Li-Bi-A và Ma-La-Lát Lát đây mà. Tại sao hai anh bị nhục như vậy ?

— Thật nhục quá ! Xin ngài mở trói giúp cho chúng tôi rồi sẽ nói chuyện sau.

— Ma-La-Lát này là bạn rượu thịt của ngài, vậy xin ngài làm ơn giùm !

Kha-Xi-Át gật đầu :

— Nào phải xa lạ gì, tất nhiên tôi sẽ mở trói giúp cho hai anh. Nhưng hình phạt này do ai ra lệnh Chả lẽ Xê-Da lại ra lệnh hành hạ hai anh ?

— Chắc chắn là Xê-Da xúi bảo. Nào là công nhân, thương gia cùng kéo đến vây đánh chúng tôi. Họ đánh túi bụi nên chúng tôi mới ra thân thế này. Nếu chỉ mười hoặc hai mươi đứa thì với lưỡi dao này tôi cũng đủ sức tự vệ...

— Họ đồng đến hằng trăm, hàng nghìn người dù là rinh hùng hào kiệt cũng phải bỏ tay !

Tiếng nói của hai người nghe có vẻ rất đau đớn

— Ô ! Người anh hùng hào kiệt như các anh, mà lại ra nòng nỗi này, ai nhìn thấy cũng bất nhẫn cả.

Không rõ Kha-Xi-Át có âm mưu gì, y vui vẻ rút đoản kiếm cắt dây trói giúp cho hai người. Sợi dây vừa đứt là họ té quỵ vì không đủ sức đứng thẳng nữa. Điều đó cũng không lạ, vì họ bị quần chúng xúm đánh thương tích khắp mình.

Kha-Xi-Át cho hai người dựa vào hai bên vai.

— Ở trần như vậy thì vết thương sẽ đau nhức lắm, vậy mau về nhà tôi để tôi nghĩ cách giúp hai anh.

Y vừa nói vừa khuyến khích hai người cố gắng hơn. Cả ba cùng rời đi.

Về tới nhà, Kha-Xi-Át gọi bọn tôi tờ ra giúp sức đưa hai người vào phòng riêng. Y giúp họ rửa vết thương, rịt thuốc và cho họ mặc một bộ y phục rộng rãi vào, rồi mới dọn rượu lên để khoản đãi.

— Cảm tạ ngài. Như vậy là chúng tôi thoát khỏi cái chết !

— Ân huệ của ngài tới chết tôi cũng không dám quên !

Hai võ sĩ thay vì vui mừng, họ lại rơi lệ. Kha-Xi-Át ngăn họ :

— Không cần cảm ơn, vì chúng mình là đồng chí kia mà !

NGUYỄN NGUYỄN

Hai người lấy làm lạ, đưa mắt nhìn nhau và cùng lên tiếng :

— Là đồng chí ?

— Đúng ! Chúng mình là đồng chí. Kẻ thù của các anh là Xê-Da và kẻ thù của tôi cũng là Xê-Da. Chúng mình có chung một kẻ thù thì không phải là đồng chí sao ?

Hai võ sĩ nghe Kha-Xi-Át nói thế nhưng vẫn chưa hiểu y muốn nói gì. Biết đâu Kha-Xi-Át đánh lừa họ để họ cung khai tất cả ? Họ không dám nói thực lòng mình, sợ bị bắt giao cho Xê-Da bỏ vào ngực.

— Anh Kha-Xi-Át ơi ! Chính anh là một trong những tướng lãnh hữu danh dưới tay Xê-Da ...

— Tại sao Xê-Da lại là kẻ thù của ngài ?

Kha-Xi-Át đứng dậy nhìn ra phía ngoài, biết chắc không có ai nghe lén mới đưa tay lên vẫy hai người :

— Bước lại gần đây một tí !

Chờ hai người tới gần, y nói tiếp :

— Tôi xem hai anh là đồng chí nên mới nói những lời này cho hai anh nghe. Hiện giờ tôi đang chuẩn bị lật đổ Xê-Da. Lẽ tất nhiên công việc đó chẳng phải chỉ có một mình tôi, mà còn một số đồng chí khác nữa. Hiện giờ mọi việc đã sắp xếp đàng hoàng. Các anh là bộ hạ của Bom-Bay, tất nhiên các anh rất căm hận Xê-Da, vậy tôi mong các anh sẽ dự vào việc này.

Hai võ sĩ nghe qua vui mừng hết sức.

— Thật không ngờ ngày trả thù cho tướng quân Bom-Bay lại đến nhanh như vậy.

Chắc là vong linh của Bom Bay ở trên trời đã
hướng dẫn chúng tôi đến gặp ngài :

Vì quá vui mừng nên hai tên võ sĩ nói toàn
những lời mê tín,

Kha-Xi-Át đã chỉ huy họ hoạt động cho ám
mưu của hắn. Mục tiêu thứ nhất mà họ nhắm thực
hiện là làm hoang mang Bờ-Ru-Tuýt được mọi người
gọi là «Bờ-Ru-Tuýt xưa», được dựng tượng giữa
trong thành La-Mã. Ông là người trước đây đã đánh
đuổi các nhà chánh trị chuyên chế để thành lập
chánh thể cộng-hòa. Ông có cá tính nghiên khắc
như sắt đá. Bức tượng đồng có cầm «cây gươm
chánh nghĩa» nơi tay phải, ngũ ý ông không bao
giờ dung tha những kẻ bất nhân bất nghĩa.

Hai tên võ sĩ nghe theo mạng lệnh của Kha-Xi-
Át, hàng đêm tìm đến chân tượng đồng viết lên
những dòng chữ như «Ôi ! nếu Bờ-Ru-Tuýt xưa
sống lại, sẽ đau lòng đến đâu trước cuộc thiêng
nay ! », » Hỡi Bờ-Ru-Tuýt xưa, xin ngài hãy sống
dậy ! », » Hỡi Bờ-Ru-Tuýt hiện tại, bộ ông đang ngủ
đấy sao ? », » Hỡi Bờ-Ru-Tuýt, xin ông mau mở
mắt ra. Nếu nhầm mắt mãi thì ông không phải là
con cháu của Bờ-Ru-Tuýt xưa nữa ! ».

Sáng ngày hôm sau dân chúng trông thấy những
dòng chữ ấy đều lấy làm lạ, băn-khoăn tự hỏi không
hiểu người viết có mục đích gì ? Người viết là ai ?

— Chả lẽ xã hội hiện tại chưa phải là một xã
hội tốt đẹp ? Nếu vậy, Xè-Da có thể là một nhân
vật nhiều tham vọng. Ông ta từ chối vương miện
chẳng qua là đóng kịch đấy thôi ?

Có người băn khoăn đặt câu hỏi như vậy. Họ bắt đầu hoài nghi Xé-Da. Lời đồn đãi về những dòng chữ viết dưới chân tượng đồng ít lâu sau thấu tai Bờ-Ru-Tuýt.

— «Ông không phải là con cháu chân chính của Bờ-Ru-Tuýt xưa!» !

Câu nói đó như một mũi kim nhọn đâm thấu vào tim ông.

— «Hồi Bờ-Ru-Tuýt, bộ ông đang ngủ đấy sao?»

Bờ-Ru-Tuýt đến chân tượng đồng xem kỹ những dòng chữ viết dưới chân tượng đồng Khung mặt của Bờ-Ru Tuýt xưa và khung mặt của Bờ-Ru Tuýt nay giống y hệt nhau.

— Hồi Bờ-Ru-Tuýt, bộ ông ngủ thật đấy sao? Chính ông ta đã tự hỏi mình như vậy.

Bờ - Ru - Tuýt đến chân tượng đồng xem kỹ
những dòng chữ viết dưới chân tượng.

ÂM MƯU ĐẦU TIÊN

CÓ MỘT NGƯỜI Á RẬP THƯỜNG MUA LỤA CỦA nước Trung-Quốc ở phương Đông mang sang La-Mã bán. Ma-La-Lát cải trang thành tên phụ việc cho người Á Rập này, đi khắp nơi hoạt động cho âm mưu chống Xê-Da. Một hôm Ma-La-Lát tìm gặp Kha-Xi-Át, vui vẻ nói :

-- Ngài Kha-Xi-Át, hôm nay tôi đứng quanh quẩn bên cạnh pho tượng đồng, thấy có người đến xem những giòng chữ kia. Tôi nhìn kỹ mới biết người ấy là Bờ-Ru-Tuýt.

— Anh nói sao ? Bờ-Ru-Tuýt cũng đến chân tượng xem những dòng chữ ấy à ? Anh thấy ông ta thế nào ?

— Ông ta đọc tỉ mỉ, không bỏ sót một chữ nào !
— Sắc diện ông ấy ra sao ?

-- Ông ấy đứng thẫn thờ thật lâu, lâu lắm... có lẽ đến một tiếng đồng hồ để lắng lắng nhìn pho tượng.

— Hay lắm ! Chắc chắn Bờ-Ru-Tuýt sẽ đứng về phe chúng ta.

— Tôi thấy đôi mắt ông ấy đỏ ngầu, đôi môi mím chặt. Dáng điệu giận dữ của ông ta ai nhìn cũng phải sợ. Có lẽ ông đang thịnh nộ...

Lòng tự trọng của Bờ-Ru-Tuýt đã được chúng ta khơi dậy rồi. Một khi ông ấy nhận thấy mọi người đều nghĩ là Xê-Da đang dòm ngó chiếc vương miện, thì dù ông không chống Xê-Da, cũng sẽ không bao giờ giúp đỡ cho một con người nhiều tham vọng, vì bao giờ ông cũng trọng lẽ phải. Chắc chắn ông không biết đó là âm mưu của chúng mà nghĩ rằng mọi người đều nhận như thế.

— Phải ! Dù Bờ-Ru-Tuýt có nghĩ thế nào chăng nữa, sự thật mười người chỉ còn có ba là đứng về phía Xê-Da. Số người còn lại gồm có ba người nửa tin nửa ngờ và bốn người kia hoàn toàn tin Xê-Da là một nhơn-vật nhiều tham vọng.

— Công lao của Phò-Li-Bi-A thật là to.

— Tất nhiên ! Việc cải trang thành một lão già bán kẹo, vừa gạ bán cho trẻ con vừa tung tin thất thiệt thì nào phải là chuyện dễ. Việc này nếu thành công thì đất nước này sẽ là của chúng mình. Dù Bờ-Ru-Tuýt có được tôn lên làm lãnh tụ thì thực quyền chính trị chắc chắn sẽ ở trong tay tôi. Chừng đó hai anh sẽ làm quan to. Các anh muốn giữ chức gì, bây giờ có thể nói trước !

— Hãy cho tôi làm thống đốc Á-Rập nhé !

— Hả ? Anh làm cái gì ?

— Tôi muốn mặc y phục Á-Rập để sang bên đó, mượn lực lượng của quốc gia mua một số lớn tơ lụa Trung-Quốc mang về là có thể phát tài to !

— Được ! Để tôi suy nghĩ. Thì còn anh Pho-Li-Bi-A tôi sẽ phái sang Ai-Cập là xong.

Kha-Xi-Át ngỡ rằng mình đã đánh quy Xê-Da, lên làm chúa tể nước La-Mã rồi. Nhưng liền đó hắn chợt tỉnh cơn mộng, dặn dò Ma-La-Lát đi liên lạc với các đồng chí để mở một phiên họp ngay đêm đó.

Chờ đến khuya mấy người đàn ông bịt mặt mới nối gót nhau đi xuống nhà hầm của Kha-Xi-Át. Những đồng chí của y gồm có Li-Xa, Xi-Na, Ma-To-La, Hi-Ba, Ta-Li-Bô-Ni-A... hầu hết là những chính trị gia thân tín và các quân nhân của Xê-Da. Hai võ sĩ Pho-Li-Bi-A và Ma-La-Lát cũng có mặt.

Gian nhà hầm được xây bằng đá rất kiên cố. Trên bàn để mấy ngọn nến đang thấp sáng. Bóng nến lung linh phản chiếu bóng người vào tường thật to. Đây là một gian nhà hầm ngăn cách hẳn với thế giới bên ngoài, rất thích hợp làm địa điểm hội họp bí mật.

Bọn họ đã họp nhiều phiên họp mật dưới gian nhà hầm này rồi.

— Thưa các vị, thời cơ đã sắp chín mùi. Hình ảnh của Xê-Da mỗi lúc càng phai nhạt trong lòng chúng !

Kha-Xi-Át đứng lên nói. Mọi người gật gù, tỏ vẻ tán đồng.

— Đúng lắm ! Quốc gia này sắp lọt vào tay chúng ta !

— Chỉ cần cố gắng thêm một tí nữa là thắng lợi !

— Hiện nay là giai đoạn tối quan trọng, vậy cần phải cẩn thận mới được.

Mọi người tranh nhau bày tỏ ý kiến.

— Bởi thế...

Kha Xi-Át lai lên tiếng :

— Lần họp trước chúng ta có nêu lên việc tranh thủ đại học giả Xi Xè Rô và tướng quân Bờ-Ru-Tuýt về phe mình...

Nói đến đây Kha Xi Át cố ý dừng lại, đưa mắt nhìn kỹ từng người một.

— Nhưng hai người đó là hai nhân vật tiếng tăm, không phải dễ gì tranh thủ họ. Một khi chúng ta tranh thủ được họ thì thật chẳng khác nào lôi kéo thêm hàng chục triệu đồng chí. Nhưng để đồ bể thì tất cả chúng ta sẽ bị hủy diệt. Học giả Xi Xè Rô là người khó tranh thủ nhất. Vậy tạm gác lại chuyện đó. Vấn đề cần bàn ngay bây giờ chính là vấn đề lôi kéo Bờ-Ru-Tuýt...

— Phải : Chỉ cần Bờ-Ru-Tuýt bằng lòng lá...

Mọi người lại bắt đầu nên ý kiến. Kha Xi Át đưa tay ngăn họ lại, nói tiếp :

— Đúng như vậy : Ngày Xi-Da thắng trận trở về tôi có dịp nói khích Bờ-Ru-Tuýt. Hôm đó An-Tô-Ny đem vương miện dâng lên cho Xê-Da nên

Bờ-Ru-Tuýt lại càng băn khoăn lo nghĩ... Về sau tôi nhớ hai vị đang có mặt ở đây, ấy là võ sĩ Ma-La-Lát giúp cho một số việc, nên Bờ-Ru-Tuýt càng thêm hoang mang.

Kha Xi Át nói rõ chuyện viết những dòng chữ dưới chân tượng đồng Bờ-Ru-Tuýt xưa, cũng như chuyện loan tin thất thiệt cho mọi người nghe.

— Tôi thấy nên cho Gác-Ca tham dự vào chuyện này.

Một người lên tiếng đề nghị như thế.

— Có phải Gác-Ca hộ vệ cho Xê-Da đấy không? Không được! ham ăn, Gã ta ham nói, lại không biết giữ miệng giữ mồm :

Một người khác phản đối:

— Không! Gác-Ca được đấy chứ. Anh ta thường ăn ngay nói thẳng nên Xê-Da không ưa. Nghe đâu anh ta bị Xê-Da rầy mắng luôn nên có ý bất mãn.

Thế là hai người cãi nhau ôm tôi về chuyện có nên thu nhận Gác-Ca hay không. Kha-Xi-Át ngăn họ lại :

— Chuyện anh Gác-Ca tôi cũng có nghĩ đến, vậy chờ khi cần tôi sẽ tìm anh ta. Hiện nay mọi việc đang tiến hành rất có qui củ, vậy chúng mình hãy cạn một ly để chúc mừng. Tôi tin chắc không xảy ra bất trắc gì đâu!

Kha-Xi-Át khích lệ lòng tin tưởng của mọi người. Y bầy ly ra và đích thân rót đầy từng ly rượu chất thơm tho.

— Chúng ta cạn ly để mừng ngài Kha-Xi-Át,
vì chấp chính quan tương lai !

— Hãy mừng các đồng chí chúng ta !

— Hãy mừng cho nước cộng hòa La-Mã

Mọi người vừa nâng ly vừa chúc tụng rồi uống
một hơi đến cạn.

— Thế thì thưa các vị !

Kha-Xi-Át hạ thấp giọng, đôi mắt gian xảo của
y chớp nhanh, gương dài cõi ra, nói :

— Âm mưu sắp tới của chúng ta được gọi là
«lá thư rơi» !

— Cái gì ? Lá thư rơi là sao ?

Mọi người lấy làm lạ, đua nhau hỏi. Không ai
bảo ai, tự nhiên họ tụm lại gần hơn.

— Cũng như từng cánh lá rơi được gió thổi
vào cửa sổ vậy. Chúng ta sẽ viết sẵn nhiều bức thư
rơi ném vào nhà của người được chỉ định.

— Viết thư như thế nào ?

Có người lên tiếng hỏi.

— Chúng ta sẽ viết những lá thư giống như
thư rơi của dân chúng La-Mã. Cố nhiên đây là
những bức thư nặc danh.

— «Người được chỉ định» là Bờ-Ru-Tuýt chờ gì ?

Có một người đứng bên cạnh Kha-Xi-Át nhanh
miệng hỏi thế. Kha-Xi-Át gật đầu :

— Những bức thư kia nhằm làm cho Bờ-Ru
Tuýt phải tin là không thể không tiêu diệt Xê-Da.
Nếu không trừ Xê-Da thì La-Mã sẽ gặp nguy hiểm.
Tiêu diệt Xê-Da là sự đòn hỏi chung của toàn dân
La-Mã. Ai trông thấy bức thư lật để trên mặt bàn

nà mìn, thì cùn phải ngac nhien. Khi xé ra thấy nó là thư của dàn chúng La-Mã, chắc chắn Bờ-Ru-Tuýt sẽ hoang mang. Thư rời là một chiến thuật đánh cản nǎo mà !

— Đúng ! mưu kế của anh Kha-Xi-Át thật là cao !

— Vậy thì hãy hành động ngay !

Tất cả đều tán thành, không ai có ý kiến gì khác hơn.

— Chúng ta phải làm cách nào cho những lá thư ấy có vẻ như do nhiều người viết. Nét chữ, phong bì, giấy viết thư phải hoàn toàn khác nhau mới được.

Sau khi bàn bạc xong, từng người một lại nối gót lần mắt vào bóng tối.

Kề từ ngay hôm sau trên mặt bàn, trên ghế, trên bàn ăn trong nhà Bờ-Ru-Tuýt, thường xuất hiện những phong thư nặc danh. Cứ mỗi lần xem xong những bức thư đó, sắc mặt Bờ-Ru-Tuýt càng có vẻ buồn bã suy tư hơn.

Thế là Bờ-Ru-Tuýt dần dần bị lôi kéo vào nhóm chủ mưu lật đổ Xê-Da.

Ngày tháng trôi qua như dòng nước chảy...

Hôm Xê-Da chiến thắng trở về có một lão già tiên tri gọi ông đứng lại trên thềm cao và cảnh cáo :

— Cần phải đề phòng ngày mười lăm tháng ba !

Nay đã là tối mười bốn tháng ba, tức cách ngày mười lăm tháng ba chỉ còn một đêm nữa.

Một người gan dạ như Xê-Da không bao giờ chịu để ý tới những lời tiên đoán của lão bốc sư

trông như ăn mày kia. Ông cho rằng đó là lời nói của kẻ điên, nên đã quên mất. Lúc đó có một số người đứng bên cạnh Xê-Da, nghe lão tiên tri nói như vậy thì lấy làm khó chịu. Họ cho đó là những lời nói xui xẻo. Nhưng ít lâu sau họ cũng quên mất, không ai còn nhớ ngài mười lăm tháng ba.

Từ xưa người ta thường bảo, trước khi xảy ra một biến cố trọng đại nào, trời thường có những trận mưa to hoặc giông bão. Người Đông phương tin như vậy, mà người Tây phương cũng tin như vậy.

Vào đêm mười bốn tháng ba, dường như trên bầu trời xuất hiện nhiều điểm đẽ bão trước. Trong thành La-Mã cũng xảy ra liên tiếp nhiều chuyện lạ, như sau khi mặt trời lặn cả thành phố bỗng nhiên im lặng một cách lạ lùng. Trên trời mây đen phủ giăng, thỉnh thoảng có một tia chớp lóe mắt. Dưới mặt đất còn có những tiếng động la, không phải là động đất, mà cũng không phải tiếng động của sóng thần. Mặt đường lát đá trước nghị sự đường bỗng nhiên rung chuyển. Những cây cột to như muôn kéo luôn trần nhà sụp đổ xuống... Nhưng chốc lát sau tất cả, lại chìm trong sự tĩnh mịch rùng rợn.

Dân chúng trong thành phỗ lo sợ, vừa chang vạng tối là hối hả đóng cửa, ở yên trong nhà khẩn vội đừng xảy ra biến cố gì. Trên đường ngoài nhữngh cảnh sát vũ trang và các binh sĩ lo việc giữ trật tự, không còn thấy bóng dáng ai khác hơn nữa.

Đại học giả Xê-Xi-Rô được Xê-Da mời đến tư

định bàn việc, mãi tới khuya mới ra về. Ông ôm một quyển sách luật trước ngực. Ngọn gió đêm thổi rối phờ mờ râu dài của ông. Từ trong tư dinh của Xê-Da ông bước vội ra cổng.

Xê-Da định gọi một người tôi tớ đưa học giả Xê-Xi-Rô Xi-Xê-Rô về, nhưng ông từ chối :

— Chẳng cần khách sáo. Tôi thích đi một mình hơn...

Nhưng vừa bước ra khỏi cổng, học giả Xi-Xê-Rô không khỏi giật mình : Ô, đêm tối thực là đang sơ, khác hẳn ngày thường. Có lẽ trời cao muốn báo cho mọi người biết trước một biến cố to lớn sắp xảy ra chẳng ?

Xi-Xê-Rô, nhắm mắt lại suy nghĩ : phải trong sách xưa có nói tới những trường hợp giống như thế này không ?

— Có phải ngài Xi-Xê-Rô đứng đấy không ?

Bỗng có tiếng người hỏi, làm cho Xi-Xê-Rô giật mình. Ông vội vàng mở mắt và dưới ánh sáng của những tia chớp, ông thấy Gác-Ca đang đi qua đường. Y vừa thở hồn hồn vừa đứng lại trước mặt Xi-Xê-Rô.

— Kia, ông Gác-Ca đấy hả ? Vẫn an !

Xi-Xê-Rô mỉm cười nhìn sắc mặt Gác-Ca như vừa bị việc gì làm cho sợ hãi lắm, nói tiếp :

— Tại sao vậy ? Tại sao ông vừa thở hồn hồn lại vừa giương mắt trùng trùng ? Phải chăng ông vừa gặp chuyện gì quái lạ lắm ?

— Không hiểu tại sao như vậy ? Chính tôi muốn hỏi ngài đấy ! Tại sao ngài có thể giữ bình

tĩnh như thế kia ? Phải chẳng những chuyện quái lạ đó đã từng xảy ra trong đời này rồi ? Ngài là một đại học giả thông thái, chẳng có gì mà không hiểu, vậy xtn ngài giải thích cho tôi biết ! Tôi từng theo tướng quân Xê-Da xông pha giữa hàng nghìn, hàng vạn binh mã, từng đi qua những khu rừng đầy ma quái, man rợ, cũng từng vượt qua mặt biển có loài cá người ca hát.. Nhưng tôi chưa từng thấy chuyện gì gọi là quái lạ và đáng sợ. Thế nhưng đêm nay...

Nói đến đây tự như điên mõi của Gác-Ca run lên, không còn nói được nữa.

Đêm nay ông đã trông thấy chuyện gì ?

Nghe Xi-Xê-Rô hỏi Gác-Ca mới giật mình, trừng hai mắt lên.

— Ông Gác-Ca, tại sao ông lại tuốt gươm ra như thế ?

Té ra từ nảy giờ Gác-Ca tuốt gươm chỏi lên mặt đường trông như một cây gậy cầm tay.

— Ủa ? !

Gác-Ca kinh ngạc kêu lên. Ông ta nói tiếp :

— Có lẽ vì gặp toàn chuyện lạ nên tôi tuốt gươm ra lúc nào không hay. Cũng có lẽ trước khi chạy tôi đây tôi đã chém tung tung cái gì đó rồi. Tất cả đường như không phải là có thực, mà tựa hồ chỉ là hình ảnh trong giấc mộng. Có phải tôi đang đứng đây thật không vậy ?

Gác-Ca tra gươm vào vỏ, hơi thở hồn hồn :

— Ngày mai này tướng quân Xê-Da đi dự hội nghị, tôi có trách nhiệm bảo vệ cho người, nên định

tới gặp người để bàn qua một vài việc. Chẳng ngờ vừa rời khỏi nhà, tôi đã chứng kiến rất nhiều chuyện lạ. Tại ngã tư đường tôi trông thấy một người bị sét đánh, lửa bốc cháy đỏ rực. Người này lăn tời trước mặt tôi, nhưng chỉ trong chốc lát lại lăn đi mất, trông như một trái banh lửa. Một chốc sau tôi lại trông thấy trên trời từng đốm lửa rơi xuống như mưa... Tôi tưởng là nơi đó bị hỏa hoạn. Chẳng dè khi tôi gần tôi thấy một đoàn nô lệ cùng đưa cao cánh tay trái lên. Nơi chót cánh tay trái của họ có hai mươi ngọn lửa bốc cháy to như những ngọn đuốc. Ban đầu tôi tưởng họ cầm đuốc, nào ngờ khi tôi gần lại thấy lửa từ năm đầu ngón tay họ bốc lên ngùn ngụt, nhưng họ không tỏ vẻ gì đau đớn cả. Tiếp đó tôi lại trông thấy một bầy đàn bà đông đến hàng trăm người. Tất cả đều có sắc mặt tái mét, miệng đang nói lầm nhầm những gì, trông như họ đi tìm người bị sét đánh cháy khi nãy. Và khi tôi đi đến trước nghị sự đường lại gặp những con sư tử sút siềng nhảy ra đón đường. Nó nhe nanh rống lên ghê rợn.

Có lẽ tôi rút gươm ra lúc đó. Ôi ! Theo tôi, những việc lạ này chẳng phải là chuyện thường đâu. Từ nhà đến đây chẳng xa gì mấy, thế nhưng tôi đã mất trên một tiếng đồng hồ. Dù tôi cố đi nhanh nhưng không hiểu tại sao tôi vẫn đi chậm chạp. Chừng như tôi đã đi vòng tròn một chỗ vậy...

-- Đúng là những chuyện không tầm thường !

— Những chuyện đó không phải chỉ mới bắt đầu đêm nay mà đã xảy ra hai ba hôm trước rồi.

Như hôm qua có những con mèo hoang đáng lý chỉ xuất hiện trong đêm tối, thì lại phóng ra đường giữa ban ngày, kêu lên những tiếng ghê rợn. Theo tôi, những chuyện lạ này là điểm không tốt !

Xi-Xê-Rô vỗ nhẹ vai Gác-Ca :

— Đừng quá sợ hãi, mà cũng đừng quá cẩn thắt. Dù cho tai họa có to tới đâu, chỉ cần cỗi lòng mình trong sáng thì chẳng sợ gì cả. Tôi nghe anh kể toàn những chuyện quái dị, nhưng đó là cái điểm gì, thật ra con người chúng ta không làm sao đoán biết trước được. Dù cho là một học giả vĩ đại đến đâu cũng không thể tiên tri được. Nếu miễn cưỡng giải thích thì lời giải thích đó vẫn không đáng tin. Nầy anh Gác-Ca, tôi xem anh dễ xúc động quá. Mặc dù anh là người có tài ăn nói nhưng lại quá thật thà. Anh cần phải thận trọng, đừng để bị lôi cuốn vào những biến cố gì đó mới tốt !

Chừng như Xi-Xê-Rô có điều lo ngại, nên mới lên tiếng cảnh giác Gác-Ca như thế. Nhưng riêng Gác-Ca thì chẳng thấy được điều đó. Ông ta chỉ hỏi :

— Böyle giờ ngại về sao ?

— Vàng ! Tôi muốn về nhà để đọc sách suốt đêm nay. Còn ông ? Böyle giờ ông phải đến tư dinh của tướng quân Xê-Da hả ?

— Phải ! Tướng quân Xê-Da chưa ngủ chứ ?

— Có lẽ chưa ngủ đâu. Tôi hứa với người là ngày mai nầy cũng đi dự hội nghị nữa.

— Ngày mai có chuyện gì ở nghị sự đường vậy ?

Nghe hỏi Xi-Xê-Rô tự nhiên cúi mặt xuống :

— Ồ, có một vấn đề làm cho mọi người phải lo lắng. Nghe đâu các nghị viên trong nguyên lão viện định suy tôn Xê-Da lên làm hoàng đế...

Xi-Xê-Rô nói rất khéo nên những lời cuối cùng nghe không rõ nữa. Vấn đề làm cho Xi-Xô-Rô lo lắng chính là vấn đề ông vừa nói ra,

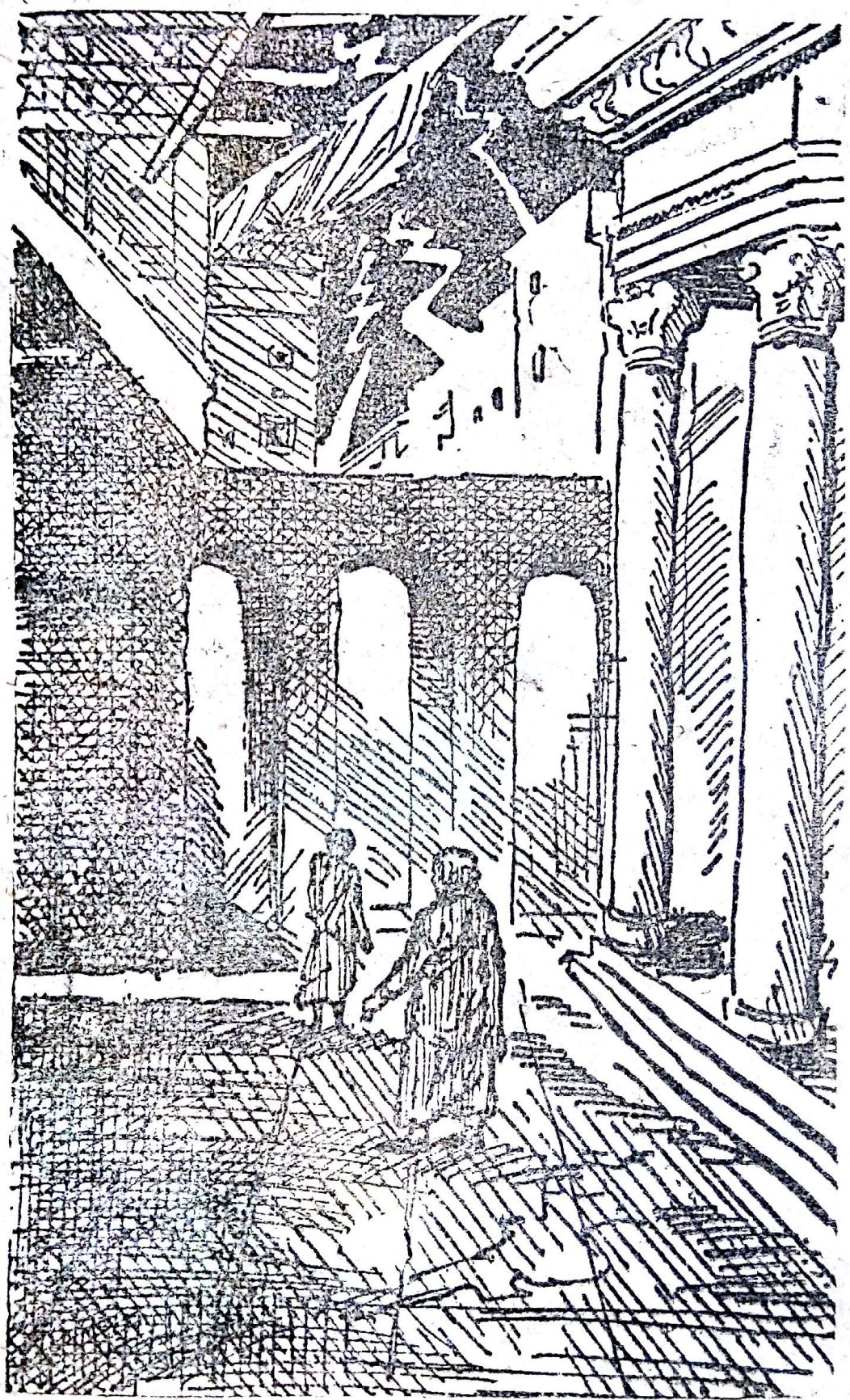
— Suy tôn tướng quân Xê-Da lên làm hoàng đế ?

Gác-Ca ngạc nhiên ngược mặt nhìn Xi-Xê-Rô.

— Hẹn tái ngộ nhé, ông Gác-Ca :

Xi-Xê-Rô đã bỏ đi. Gác-Ca đứng ngẩn ngơ nhìn theo Xi-Xê-Rô đi xa dần.

Bõng có tiếng người hỏi,
làm cho Xi-Xê-Rô giật mình.

5

PHIÊN HỌP GIỮA ĐÈM KHUYA

THUỞ ĐÓ HẦU HẾT MỌI NGƯỜI ĐỀU TIN XÈ-Da là bạn của dân chúng, là người ủng hộ chế độ cộng-hòa.

Gác-Ca mặc dù xấu mồm miệng, thích nói móc lo cũng như thích cười cợt người khác, nhưng thâm tâm ông ta tin ở Xè-Da lắm. Ông ta không thích các nghị viên trong nguyên lão viện, tông bốc, nịnh bợ Xè-Da thái quá, đến đỗi mang vương miện dâng cho Xè-Da. Dù vậy ông ta vẫn tin Xè-Da không bao giờ tiếp nhận vương miện.

Sau khi nghe qua câu nói của học giả Xi Xè-Rô, tuy ông ta rất hoang mang nhưng thầm tự nhủ : «Không thể có ! Xè-Da không phải là một thằng ngốc đến đỗi tự mình đào huyệt chôn mình».

Nhưng bỗng ông ta thay đổi ý định, không tến tư dinh Xê-Da nữa, buồn bã đi trở về nhà.

— Ai đó ?

Có người hỏi ở phía trước.

— Tôi là người La-Mã :

Gác Ca trả lời một cách giận dữ.

— Kìa ! Té ra là ông Gác Ca ! Tôi nghe thì nhận ra tiếng ông ngay :

— Cũng may là ông nhận được tiếng tôi. Ông à Kha Xi Át chứ gì ? Ông xem đêm này là một đêm ra sao ?

— Kha-Xi-Át bước tới gần Gác Ca, nắm lấy tay ông ta :

— Không phải là một đêm rất vui vẻ sao ?

— Ông bảo là vui vẻ ? Một đêm như vậy lại vui vẻ được ?

— Kìa ! Chẳng những vui vẻ hết sức nữa đó ! Tôi từng đi nhiều nơi nghĩ rằng cảnh đêm như thế này không phải ngày thường có thể thấy được đâu !

— Ông đúng là một con người nhàn-bạ quá ! Nếu không thì ông là một con người rất to gan !

— Không có núi lửa nổ mà lửa lại từ trên trời rơi xuống từng đốm.

Đó là chuyện chưa từng có trong lịch sử nước La-Mã. Bọn dân chúng vô dụng kia, vô dụng như rác rưởi kia, đều lẩn trốn tất cả. Ông xem : thành phố La-Mã to lớn như vậy, mà hiện giờ nào khác gi vùn hoang trong gia đình của mình, có thể đi lại tự do không cần chen lấn. Như vậy không phải

vui lắm sao ? Vừa rồi trên nóc nhà nghị-sự-đường
còn xuất hiện một lũ ma quái nhảy múa nữa !

— Trên nóc nhà nghị-sự-đường ấy hả ?

— Ơ !

— Riêng tôi vừa rồi có gặp sư tử.

— Phải ! Đường như sư tử cũng có trên nóc
nghị-đường nữa. Lũ ma quái kia vỗ tay hát lớn :
«Đêm nay là đêm cuối cùng của La-Mã, vì người
đàn ông kia sắp bán đứng nước La-Mã cho ma
quái rồi. Sắp diệt vong rồ ! La-Mã !» Chúng vừa
hát vừa nhảy múa !

— Người đàn ông bán đứng nước La-Mã cho
ma quái là ai vậy ?

Gác-Ca nghi thầm trong bụng, chắc là chúng
muốn ám chỉ chuyện Xê-Da được suy tôn lên ngôi
hoàng đế, nên buột miệng hỏi :

— Hay là nó bảo ?...

— Kha-Xi-Át giả vờ như không trông thấy thái
độ nghi ngờ của Gác-Ca, bình thản nói :

— Ai mà đoán biết được ý nghĩ của ma quái ?
Hay là anh vừa nghe qua là đã đoán ra người đó
rồi ?

— Không ! Tôi chỉ nói... tất nhiên không thể có
được !...

Gác-Ca nói ấp úng không thành câu.

— Anh cứ nói thử xem. Cứ nói thử xem anh
đã đoán ra hay chưa. Tôi và anh có thể gọi là đôi
bạn tri kỷ, vậy lẽ sợ tôi tiết lộ cho người khác biết
sao ?

Kha-Xi-Át đặt nhẹ bàn tay lên vai Gác-Ca một cách thân mật.

— Nếu tôi đoán biết ai thì tự nhiên tôi có thể nói ra, nhưng hiện giờ tôi chưa quả quyết ai thì làm sao nói chử?

Gác-Ca tỏ ra dè dặt.

— Giữa lúc nước La-Ma sắp bị diệt vong, thế mà anh là người đoán biết kẻ bán đứng nước La-Mã lại không chịu nói? Bộ anh không yêu nước La-Mã sao? Anh không nghĩ tới việc cha mẹ, con cái, anh chị em anh sắp chịu khổ hay sao?

Nghe Kha-Xi-Át hỏi thế Gác-Ca không thể im lặng được nữa.

— Nếu vậy thì tôi nói. Tôi nghe ngày mai này các nghị viên trong nguyên lão viện sẽ suy tôn Xê-Da lên ngôi hoàng đế.

— Ồi trời! Đó là chuyện có thật hả?

Kha-Xi-Át kinh ngạc nhảy tung lên.

— Ồ! Nếu vậy thì đúng là chuyện ấy rồi. Bọn ma quái đang nhảy múa trên nóc nghị sự đường, còn sư tử thì rống lên giận dữ chính là vì chuyện đó rồi. Xem kia! Đêm tối mà lại sáng trưng như ban ngày, chúng tỏ thần linh cũng không ngủ được! Ôi, nước cộng hòa La-Mã thiêng liêng này sắp bị dày xéo rồi!

Kha-Xi-Át banh ngực ra đấm thùi thui, miệng kêu lên những lời thống thiết. Cùng một lúc đó trên trời có tiếng sấm nổ vang, nghe như tiếng hắng vạn con ngựa đang nện vó xuống mặt đường.

— Ồi! Thật là đau lòng thay! Tinh thần mà

tô tiên chúng ta truyền lại đã chết mất rồi sao ? Chính thể cộng hòa đáng qui sắp bị một hoàng đế độc tài đầy xéo. Bộ chúng ta đều là những tên hèn nhát cả hay sao ?

Kha-Xi-Át tiếp tục gào lên :

— Tôi đã làm Xê-Xa ! Tôi tưởng ông ta không phải là hạng người như thế... Xê-Da muốn dùng một sợi xích sắt mới để trói buộc dân chúng, để chúng ta không còn cựa quậy được nữa. Chỗ đáng kiêu hảnh của người La-Mã là «tự do». Mọi người chúng ta ai ai cũng được hưởng «độc lập» và «tự do». Nhưng tại sao lại thế ? Một thứ bóng tối còn đáng sợ hơn cả đêm nay sẽ chụp xuống đầu chúng ta. Nước La-Mã này đành chịu chung số phận với những quốc gia đang sống trong cảnh nô lệ như Ai-Cập và Assyri hay sao ? Xê-Da là một bạo chúa như Ramsès II, như vua Nebuchadnezzar ! Hồi thần linh vĩ đại, hãy rèn luyện cho chúng tôi đủ can đảm để bảo vệ nước cộng hòa La-Mã và hạnh phúc của dân chúng sống tại thành phố La-Mã này. Hãy ban cho chúng tôi một sức mạnh đủ đánh gục bạo chúa. Tôi không còn biết sợ hãi nữa, dù phải bị giam vào ngục đá, phải mang gông cùm nặng nề đến đâu tôi cũng không màng, quyết định chiến đấu cho «chinh nghĩa». Tôi nhất định đánh ngã kẻ thù chung của dân chúng La-Mã, đánh giá vị hoàng đế giả hiệu đầy dã tâm kia. Tôi không sợ con người chỉ nhờ may mắn mà vương lên ấy nữa !

Gác-Ca nghe những lời nói của Kha-Xi-Át tự

nhiên cũng thấy hăng hái như điên cuồng. Ông ta nghĩ rằng mình không thể để mặc cho Xé-Da muốn làm gì thì làm. Kha-Xi-Át lén nhìn sắc mặt của Gác-Ca rồi tiếp tục nói...

Kha-Xi-Át có tài lôi kéo người chung quanh. Y đã dùng phương pháp đó được bao nhiêu người rồi.

— Ông Gác-Ca ơi ! Ông là một con người tài giỏi phi thường, tôi biết ông từ lâu. Ông là một trong những người La-Mã có tâm địa sáng sủa. Ông không bao giờ bị sa đọa, vậy tôi tin ông sẽ không bao giờ che chở cho người bán đứng nước La-Mã này. Hỡi người bạn tri kỷ của tôi ơi, ông có biết không ? Ông còn do dự làm gì ?

— Tôi nào có do dự ? Ông hãy nói cho tôi biết là tôi phải làm gì ? Giòng máu trong người tôi đang sôi lên. Tâm hồn tôi cũng đang nỗi sóng gió y như bầu trời đêm nay vậy. Ông cho tôi biết là tôi sẽ làm đúng theo lời chỉ dẫn của ông !

Kha-Xi-Át biết có thành công, liền nắm tay Gác-Ca cùng rảo bước qua những đường phố vắng ngắt y nhin quanh kĩ lưỡng rồi nói :

— Tôi tin ông nên nói cho ông biết. Hiện nay đã có một số nhân vật cao thượng và trong sạch của La-Mã đang tập họp lại, sửa soạn đả đảo con người nguy hiểm bỉ ổi đó. Nhưng kẻ thù rất lợi hại, không phải dễ thành công. Ông Gác-Ca, vậy ông có bằng lòng dự vào việc này không ? Nếu các đồng chí bay tin ông bằng lòng tham dự thì họ sẽ vui mừng biết bao nhiêu !

— Ông Kha-Xi-Át, tôi quyết định tham dự.
Mưu sự tại nhân, thành sự tại thiên mà. Tôi đâu
có tiếc rẻ gì cái mạng sống của tôi !

Gác-Ca đã hoàn toàn rơi vào vòng tay nhóm
Kha-Xi-Át...

Nếu vậy tôi xin mời ông đi gặp mặt những
đồng chí đó. Hiện giờ họ đang chờ tôi tại hành
lang sảnh đường Bôm-Bay.

— Khoan đã, dường như có người đi tới.

Nghe Gác-Ca nói Kha-Xi-Át liền đứng lại, chú
ý nhìn về phía trước :

— À, đó là ông Xi-Na. Nhìn qua tướng đi của
ông ta là tôi nhận ra ngay. Ông ta cũng là một
đồng chí của mình.

Kha-Xi-Át chờ Xi-Na đi ngang, cất tiếng chào :

— Kìa, ông Xi-Na, đi đâu vậy ?

Xi-Na giật mình đứng lại :

—Ồ, ông Kha-Xi-Át đây hả ? Tôi đi tìm ông
đây nè !

Xi-Na nhìn thấy Gác-Ca bèn hỏi :

— Ai đứng đây vậy ? Có phải là Ma-Tờ-La Hi-
Ba không ?

Ông ta cố ý nói tên của một đồng chí khác.

— Không phải Hi-Ba là ông Gác-Ca, một đồng
chí mới của chúng ta !

Kha-Xi-Át đẩy Gác-Ca bước tới và giới thiệu
như vậy.

— Ông Gác-Ca cũng trở thành đồng chí của
chúng ta rồi sao ? Như vậy thật hay quá !

Hai người siết tay nhau thật chặt.

— Ngày, đêm nay đúng là một đêm đáng sợ, phải không? Tôi đã mục kích nhiều chuyện quái lạ.

Xi-Na vừa đi vừa nói.

— Có phải một người bị lửa cháy không? Hay là một đoàn nô lệ mà những ngón tay bốc lửa ngùn ngụt? Hay là một đám đàn bà?

Gác-Ca đem tất cả những gì ông ta trông thấy lần lượt kể ra.

— Không phải! Tôi trông thấy một con chó hoang ăn lửa. Lại trông thấy trên bầu trời tối đen tại đầu trường có một bầy bồ câu bay lượn với đôi cánh bốc cháy bỏ rực. Những con bồ câu này lần lượt rớt cả xuống sông Ti-Be.

Ba người đi ngang nhau và theo mái hiên tối om đê vào tòa nhà Bôm-Bay. Trên không trung thỉnh thoảng có tiếng sấm vang rền. Những tia chớp lóe mắt chiếu sáng rõ khung mặt của ba người

— Ai đang có mặt tại tòa nhà Bôm-Bay?

— Bây giờ Ti-Xa, Tờ-Li-Bò-Ni-A đang ở đấy trông ngóng đến dài cổ ra. Còn Ma-Tờ-La Hi-Ba thì đến tư dinh của ông để tìm ông rồi.

— Thế hả? Nếu vậy thì mọi người sẽ đi gặp Bờ-Ru-Tuýt trước khi trời sáng, để bàn qua với ông ấy và xem sự quyết định của ông ấy ra sao. Tôi tin sẽ có kết quả tốt.

— Bờ-Ru-Tuýt, một nhân vật mà mọi người tôn kính tham dự, thì chuyện này sẽ trở thành «chính nghĩa» và «tốt đẹp». Bằng trái lại, chỉ có chúng ta thôi thì biết đâu nó sẽ thành «tội ác»!

Xi-Na nói lầm nhầm một mình.

Tiếng sấm và cơn mưa hãi hùng đã tạnh. Trên trời hiện ra vô số vì sao. Ánh trăng nhợt nhạt đang chiếu tỏa xuống mặt đất. Lúc đó đã là giờ khuya rồi.

Bờ Ru Tuýt vốn quen với nếp sống có giờ giấc nên đi ngủ thật đúng giờ. Nhưng ông không tài nào ngủ được. Ông thức dậy mang dép ra trước sân. Vì chưa đến mùa xuân nên các bồn hoa chưa thấy có loại hoa gì nở. Đôi mắt ông vì mất ngủ nên đỏ ngầu. Ông ngược mặt nhìn sao nói lầm nhầm

— Không biết bây giờ là mấy giờ rồi? Có lẽ còn lâu mới sáng? Chỉ nhìn sao thì không thể nào đoán biết giờ được... Đêm qua thật là một đêm hãi hùng!

Ông nhớ trận mưa gió hồi chiều còn cảm thấy sợ hãi. Đi một vòng trong sân ông trở vào nhà. Nội gian phòng nhỏ cạnh cửa có đặt một chiếc ghế trường kỷ. Đứa tớ nhỏ tên Lu-Xa đang ngủ ngon trên đó.

— Này Lu Xa! Mau thức dậy! Ngủ như vậy sẽ bị cảm đấy!

Bờ-Ru-Tuýt gọi một hồi lâu mới đánh thức được Lu Xa. Nó giụi mắt nhìn thấy chủ đang đứng bên cạnh, vội vàng ngồi dậy.

— Hãy vào phòng của ta thắp sáng một ngọn nến. Thắp xong thì trả ra đây cho ta hay.

Chờ Lu-Xa lui đi Bờ-Ru-Tuýt mới ngồi xuống chiếc ghế trường kỷ trầm tư nghĩ ngợi. Nhờ ở kế

hoạch của Kha-Xi-Át thi hành đúng lúc, nên lôi kéo được Bờ-Ru-Tuýt nghiêng về phía họ.

— Chắc là phải hạ sát Xê-Da chứ không còn cách nào khác hơn được, Giữa ta và Xê-Da không có oán thù gì, mà cũng không có sự dụng chạm quyền lợi riêng tư. Không phải ta vì những tham vọng riêng mà nghĩ tới chuyện đã đảo ông ta. Tất cả đều vì La-Mã, vì quyền lợi của mọi người. Bất cứ là Xê-Da hay là ai khác, cũng không thể xưng đế tại đất La-Mã này. Sự vinh quang của La-Mã cũng như sự vinh quang của gia đình Bờ-Ru-Tuýt ta, chính là sự bảo vệ chế độ cộng hòa. Đường như Xê-Da muốn lèn ngôi hoàng đế thật rồi. Nếu ông ta lèn ngôi thì con người ông ta sẽ càng thêm kiêu ngạo. Thật chỉ có trời mới biết ông ta sẽ làm gì sau đó ? Từ xưa tới nay những người được gọi là bạo chúa, nếu trước đó không để cho họ lèn ngôi vua, thì biết đâu họ cũng chỉ là những con người tầm thường mà thôi. Không phải con người hư xấu mà chính là quyền lực làm cho họ hư xấu... Nhưng Xê-Da đâu phải là hạng tiểu nhân đó ? Ông ta là một đại trượng phu, không vì quyền lợi tư riêng mà bỏ rơi chính nghĩa.

Suy nghĩ đến đây Bờ-Ru-Tuýt bỗng lại cảm thấy hoang mang : như vậy là ta không thể sát hại Xê-Da, vì ta chưa thấy ai tài ba hơn ông ấy. Có thể nói ông ấy là người đáng tin cậy, không bao giờ lại bán đứng mình...

Nhưng liền đó Bờ-Ru-Tuýt lại nghĩ khác đi :

trên đời này có ai hoàn toàn tốt ? Một con người tài cán phi thường như ông ấy một khi được thành công vang, biết đâu lại trở thành hư xấu ? Biết đâu Xê-Da là người ở vào trường hợp đó ? Với một cái trứng rắn độc khi chưa nở thành rắn con mà ta kịp thời đập vỡ nó đi, thì nó sẽ không tạo nên những tai hại gì cả. Trái lại một khi nó trở thành rắn con và lớn lên thì tai hại thật khó mà lường trước được. Phải ! ta phải nhân khi chiếc trứng chưa nở kịp thời hủy diệt nó cho rồi !

Bờ-Ru-Tuýt cầm thấy hết sức hoang mang, suy tới nghĩ lui mãi mà chưa thể quyết định được gì.

Lu-Xa từ trong bước ra :

— Con đã thắp nến trong thư phòng xong. Vì thấy cửa sổ mở nên con đóng lại, bất ngờ bắt gặp phong thơ này.

Lu-Xa vừa nói vừa trao cho Bờ-Ru-Tuýt một phong thơ.

— Thế hả ? Vừa rồi đâu có, vậy không chừng người ta mới vừa ném vào. Được rồi, bây giờ đến sáng hãy còn lâu, vậy mầy hãy vào phòng mà nghĩ... Ờ, hãy chờ một tí. Sáng mai này có phải là ngày cúng thần tháng ba không ?

Lu-Xa suy nghĩ một lúc mới trả lời :

— Con không nhớ rõ.

— Vậy hãy đi xem lịch nào :

Lu-Xa bước vào phòng khách để xem lịch. Bờ-Ru-Tuýt cầm phong thư lên đưa ra ánh sao nói một mình :

— Ánh sao này chắc có thể đọc được chữ.

Ông ta xé phong bì và đọc lầm nhầm :

— Sao lại thế ? Bộ ông đang ngủ đấy sao ? Ông Bờ-Ru-Tuýt ? Ông mau mở mắt ra chớ : Nước La-Mã này sắp bị một con người đầy tham vọng nuốt chửng rồi, vậy ông còn khoanh tay đứng ngó được sao ? Ông hãy mau mở miệng ra thuyết phục mọi người. Hãy mau đứng lên và hành động ngay đi !

Ôi ! Lại là một bức thư hối thúc ta đả đảo Xê-Da !

Họ đang đòi hỏi ta hành động. Dân chúng La-Mã sắp bị Xê-Da đầy đọa rồi... Tất cả dân La-Mã đang van xin Bờ-Ru-Tuýt ta giải cứu cho La-Mã. Mọi người đều nhận rằng chỉ có ta mới làm được việc đó, vậy thì ta phải đứng lên ngay. Mọi người đã tin cậy ta vậy, tất nhiên ta không thể phụ lòng họ... Những phong thư như vầy ngày ngày từ các nơi bay đến tới tấp. Xem ra dĩa tâm của Xê-Da không che giấu được nữa, mà đó là sự thực. Nếu chỉ còn một mình ta chưa thấy được thì quả là chuyện đáng nhục. Được rồi, ta bằng lòng : Hỏi dân chúng La-Mã, ta sẽ đứng lên theo sự trông chờ của các người. Ta sẽ đả đảo Xê-Da :

Sau khi nghĩ ngợi và băn khoăn, sắc mặt Bờ-Ru-Tuýt bỗng hiện lên nét quả quyết không gì lay chuyển được.

Lú-Xa xem lịch xong bước trở ra :

— Thưa, ngày mai là mười lăm tháng ba.

— Mười lăm tháng ba ? Ủa, ngày mười lăm tháng ba chẳng phải là ngày Xê-Da và tất cả các

nghị viên trong nguyên lão viện cùng họp tại nghị sự đường hay sao ?

Phía ngoài cửa bỗng có tiếng người, rồi lại nghe tiếng gỗ cửa.

— Ngày Lu-Xa giữa đêm khuya mà dường như có khách đến viếng. Mầy hãy ra ngoài xem.

Không hiểu tại sao Bờ-Ru-Tuýt bỗng cảm thấy lo lắng. Ông ta chú ý nhìn về phía cửa.

Lu-Xa từ ngoài chạy trở vào, thưa :

— Dạ có khách đến. Có ông Kha-Xi-Át đến !

— Hả ? Tại sao lại đến giờ này ? Chỉ có một mình ông ấy hay còn ai nữa ?

— Dạ, còn mấy người nữa ?

— May biết mặt họ không ?

— Họ kéo cao cổ áo choàng, kéo thấp vành nón xuống tận hai lỗ tai, nên con không nhận ra họ là ai.

— Vậy hãy ra mời họ vào.

Lu-Xa lại bước trở ra cửa.

Bờ-Ru-Tuýt đoán biết số khách này chính là những đồng chí của Kha-Xi-Át, nhưng chưa biết họ là ai.

Bờ-Ru-Tuýt vừa suy nghĩ vừa nhìn ra cửa. Chỉ một chốc sau Lu-Xa hướng dẫn Kha-Xi-Át Gác-Ca, Ti-Xa, Xi-Na, Ma-To-La Hi-Ba, và Tò Li-Bô-Ni vào. Dù đêm tối nhưng họ sợ người khác biết mặt, nên ai nấy kéo vành nón xuống tận tay và dùng cổ áo choàng che mặt. Tất cả những người này đều là nhân vật cao cấp, thân cận Xê-Da tại nghị sự đường Kha-Xi-Át nói với Bờ-Ru-Túy đang đứng đón họ :

— Tôi xin lỗi đến đây làm mất giấc ngủ của của anh, đến viếng anh trong giờ này chắc là bất tiện lắm ?

Bờ-Ru-Tuýt đưa tay lên ngăn :

— Đừng khách sáo, tôi đã thức giấc rồi. Đêm qua đúng là một đêm quái lạ, làm suốt đêm tôi không ngủ được. Tất cả các chư vị cùng đến đây là... ?

Bờ-Ru-Tuýt dù đoán biết họ là ai, nhưng muốn được Kha-Xi-Át xác nhận rõ ràng.

Kha-Xi-Át trang trọng đáp :

— Các vị đây anh biết cả. Họ là những nhân vật có danh vọng tại La-Mã đều tôn kính anh... Vị này là Tù-Li-Bô Ni-A.

Tù-Li-Bô Ni-A nghe giới thiệu liền bước tới một bước, giở nón ra.

-- Hoan nghênh ông đến chơi, ông Tù-Li-Bô Ni-A !

Kha-Xi-Át lại đặt bàn tay lên vai người bên cạnh, xô nhẹ tới :

— Vị này là Ti-Xa.

— Hoan nghênh !

Bờ-Ru-Tuýt vừa nói vừa khẽ gật đầu.

— Còn đây là ông Gác-Ca... Đây là Xi-Na.

— Hoan nghênh ! Hoan nghênh lắm !

— Còn đây là ông Ma-Tư-La Hi-Ba.

— Hoan nghênh !

Năm người lần lượt chào hỏi Bờ-Ru-Tuýt.

Bờ-Ru-Tuýt giả vờ bộc lộ sự ngạc nhiên, nhìn số người đang đứng trong bóng tối trước thềm hỏi

— Đêm khuya như vậy mà các vị vẫn còn mặc y phục chỉnh tề, chứng tỏ cả đêm không ngủ, vậy phải chăng khi trời đêm nay khó ngủ ?

Kha-Xi-Át kê miệng sát tai Bờ-Ru-Tuýt nói nhỏ :

— Không phải đâu. Chúng tôi có chuyện quan trọng muốn mật đàm với anh, nên mới cùng kéo tới đây.

Bờ-Ru-Tuýt gật đầu :

— À, thế hả ! nếu vậy thì mời vào phòng riêng của tôi.

Bờ-Ru-Tuýt đi trước, Kha-Xi-Át quay lại nói nhỏ với năm đồng chí :

— Để tôi vào nói chuyện với ông ấy trước, các vị hãy đứng đây chờ một chốc. Tôi cần tìm hiểu thái độ của Bờ-Ru-Tuýt cho rõ ràng, rồi sẽ mời các vị vào sau.

Năm người cùng gật đầu.

Ti-Xa chỉ về một góc sân, nơi có nhiều cây cao um tùm, nói bâng quơ :

— Chắc là hướng Đông ở đây ? Mặt trời sẽ mọc lên từ đó ?

— Sai rồi !

Gác-Ca lắc đầu phản đối. Xi-Na nhìn kỹ một lúc, lên tiếng :

— Ông Ti-Xa nói đúng, có lẽ mặt trời sẽ mọc từ hướng đó, vì chăng phải nơi đó có những áng mây sáng lờ mờ xuất hiện kia sao ? Nơi đó bắt đầu sáng và mặt trời sắp lên rồi.

Gác-Ca cầm cây gươm có cả vỏ chỉ lên trời :

— Không đúng ! Mặt trời sẽ lên chỗ chót gươm

của tôi đây, tức lệnh về hướng Nam hơn so với chỗ các ông vừa chỉ. Hiện nay mới bắt đầu mùa xuân nên mặt trời phải mọc từ hướng này. Đến vài ba tháng sau thì nó càng lệch về hướng này hơn nữa. Hướng chính Đông là hướng tòa nghị sự đường. Mặt trời sẽ mọc lên từ góc nhà nghị sự đường. Sau đây vài ba tháng. Đừng tưởng một năm bốn mùa mặt trời cũng mọc hướng chính Đông. Nó tùy mùa mà lệch lạc đi ít nhiều.

Gác-Ca giải thích rất tỉ mỉ.

Vừa lúc đó Kha-Xi-Át từ trong hối hả bước ra :

— Thưa các vị, mọi việc đã tiến hành một cách thuận lợi.

Các vị đang bàn bạc chuyện gì thế ?

Năm người đưa mắt nhìn nhau rồi bước theo Kha-Xi-Át vào thư phòng của Bờ-Ru-Tuýt.

Bờ-Ru-Tuýt đứng bên cạnh ánh đèn vót nét mặt trang nghiêm. Thấy sáu người bước vào ông liền bước tới một bước :

— Thưa các vị, vừa rồi tôi có bàn qua với ông Kha-Xi-Át. Tôi đã quyết tâm hành động, vậy xin các vị lần lượt bắt tay với tôi.

Vừa nói Bờ-Ru-Tuýt vừa chia tay ra. Như vậy là ông đã băng lòng. Năm người đến sau biết Bờ-Ru-Tuýt đã quyết tâm thì tự nhiên thấy can đảm hơn lên trăm lần. Họ có cảm giác như mọi sự đã thành công rồi.

Gác-Ca, Xi-Na, Hi-Ba lần lượt theo thứ tự trước sau bước tới bắt tay Bờ Ru Tuýt. Đây là một cái siết tay để trao đổi tình đồng chí.

— Xem có cần phải cử hành nghi thức tuyên thệ không ?

Kha-Xi-Át hỏi thế, nhưng Bờ-Ru-Tuýt lắc đầu.

— Theo tôi chẳng cần gì phải tuyên thệ. Một khi đã tham dự chuyện này thì chắc chắn không ai lại thay lòng đổi da. Điều đó chẳng phải là bản sắc của người La-Mã hay sao ? Những lời của người chính nghĩa nói với người chính nghĩa là nơi tuyên thệ rồi, vậy cần gì cử hành nghi thức nữa ? Nếu ta nhất định phải có nghi thức tuyên thệ mới thấy tin nhau thì người đó chính là một kẻ hèn, hay là một kẻ ý chí không nhất định, không đáng tin cậy nữa. Nếu người này nghi ngờ người kia, không tin nhau mới cần đến sự tuyên thệ. Đối với những người La-Mã quyết bảo vệ chính nghĩa thì không cần đến nghi thức tuyên thệ. Ý kiến của các vị thấy thế nào ?

Bờ-Ru-Tuýt lần lượt nhìn thẳng vào mặt mọi người.

— Đúng I้าm ! Lời nói của ông rất đúng ! Chẳng phải thế sao ? Chúng ta không ai tính chuyện bàn đứng ai, vậy chẳng cần phải tuyên thệ. Ý kiến của ông Bờ-Ru-Tuýt thật là sáng suốt !

Nghe Gác-Ca nói thế mọi người đều tán đồng. Một chốc sau Kha Xi Át đưa đề nghị :

— Có việc này tôi thấy cần bàn bạc với mọi người, ấy là chúng ta có nên mời Xi-Xê-Rô tham dự không ? Ý kiến của các vị thế nào ?

— Nhất định phải mời ông ấy tham dự.

— Gác-Ca nói dứt lời thì Xi-Na tiếp theo :

— Đó là lẽ tất nhiên ! Nếu có ông Xi-Xê-Rô tham dự thì chúng mình chẳng khác nào sư tử mọc cánh. Hai ông Bờ-Ru-Tuýt và Xi-Xê-Rô là hai nhân vật được mọi người La-Mã trọng vọng, vậy nếu có ông Xi-Xê-Rô tham dự nữa thì thật là hoàn mỹ.

Hi-Ba cũng nói chen vào :

— Phải đấy ! Với mớ tóc bạc phơ của ông ấy, nhất định làm cho mọi người thêm tin nhiệm. Chúng ta còn trẻ tuổi, dễ bị người ta cho là nóng tính, nóng cạn. Được nhà bác học già ấy dự vào thì mọi người sẽ tin chúng ta vì «chính nghĩa» mà hành động.

Ai nấy cũng hy vọng có Xi-Xê-Rô tham dự. Điều đó không lạ, vì một đại học gia lừng danh như Xê-Xi-Rô dự vào nhóm họ, thì có khác nào họ được hêm hảng triệu cánh tay.

Bờ-Ru-Tuýt im lặng chú ý nghe ý kiến của mọi người. Ông bỗng đưa hai tay lên ngăn mọi người :

— Thưa các vị, xin chờ đợi một tí. Việc muốn mời ông Xi-Xê-Rô tham dự là việc không thể được. Ông ấy không phải là người chỉ biết chạy theo người khác. Mặc dù không phải ông chẳng hiểu lẻ phải trái, chẳng biết chính nghĩa, nhưng ông không bao giờ tán thành việc đỗ máu. Ông chỉ thích được yên tĩnh để xem sách. Đối với ông «học văn» là cái gì quan trọng hơn hết. Nước La-Mã trở thành đế quốc cũng được, mà cộng hòa cũng xong, ông chẳng xem có sự khác nhau chỗ

nào... Thưa các vị, hãy để cho ông được sống yên tuổi già là hơn !

— Đúng lắm !

— Có lý lắm !

Mọi người nghe qua sự giải thích của Bờ-Ru-Tuýt bèn gật đầu tán thành.

— Nếu vậy thì không nên nói cho ông ấy biết.

— Thế thì chúng ta không quấy rầy Xi-Xê-Rô nữa.

Kha-Xi-Át bằng lòng nghe theo ý kiến của Bờ-Ru-Tuýt.

Ti-Xa bỗng nêu lên một ý kiến mới :

— Không kể Xi-Xê-Rô thì tất cả chúng ta gồm có bảy người. Như vậy là đủ sức tiến hành việc am sát rồi. Nhưng đối tượng của chúng ta chỉ có một mình Xê-Da thôi sao ?

Kha-Xi-Át nghe vậy liền vỗ tay :

— Câu hỏi của Ti-Xa thật là hay tuyệt : Nếu giết Xê-Da thì cũng nên trừ quách Mác-An-Tô-Ni, kẻ được Xê-Da yêu quý để phòng hậu hoạn. Các vị thấy thế nào ? Gã ta lợi hại lắm, chỉ bằng giết quách cho rồi !

— Ô ! Có lẽ trừ An-Tô-Ny đi là hay, vì hắn được Xê-Da tin dùng. Xê-Da săn sóc hắn, vậy biết đâu hắn sẽ xem chúng mình là kẻ thù và tìm cách rửa hận cho Xê-Da !

Ti-Xa ngỏ ý tán đồng. Nhưng Bờ-Ru-Tuýt lắc đầu :

— Làm như vậy là quá đáng. Có Xê-Da mới có An-Tô-Ny ngày nay, vậy Xê-Da không còn thì An

Tô Ny cũng chẳng khác gì thân người có chân tay mà không có đầu, hoàn toàn vô dụng. Nếu chúng ta giết người vô dụng thì chẳng phải chúng ta tàn sát hay sao? Chúng ta vì đại nghĩa nên mới tấn công kẻ thù, chứ không phải vì muốn chém giết. Cũng như chúng ta không oán hận cá nhân Xê-Da, mà chỉ oán hận tham vọng của ông ta thôi. Nếu có cách gì ngăn được dã tâm của Xê-Da thì chúng ta cũng không giết ông ta. Chỉ có điều Xê-Da là người khi quyết làm gì thì không ai khuyên ngăn được. Chúng ta không thể dùng biện pháp nào khác để làm thay đổi ý định của ông ta, nên mới thế thiêu hành đạo, ra tay đánh gục ông ta. Nhưng chúng ta không thể vì An-Tô-Ny thân với Xê-Da mà giết luôn y!

— Nhưng mà...

Với bản tính kỹ lưỡng, Kha-Xi-Át vẫn chưa yên tâm. Y vẫn lo sợ An-Tô-Ny.

— Tôi thấy rất lo ngại, vì An-Tô-Ny xem Xê-Da là ân nhân...

Bờ-Ru-Tuýt vỗ nhẹ vai Kha-Xi-Át :

— Ngày chú Kha Xi Át, chú lo lắng thái quá. Chú nói đúng, An Tô Ny rất biết ơn Xê-Da, nhưng y nào phải là một thằng ngốc. Tôi tin y không phản kháng đâu. Một khi thấy Xê-Da chết thì y sẽ òa lên khóc đau đớn là quá lầm rồi.

Tờ-Li-Bô-Ni-A lên tiếng :

— A-Tô-Ny không phải là người kém sáng suốt. Y có sức khỏe dồi dào, ham chơi, thích mọi người biết tiếng, nhưng thật ra y chỉ là một cậu công

tử. Đúng như lời ông Bờ-Ru-Tuýt nói, dù y
y có đau lòng thật đấy, nhưng chẳng qua chỉ trong
một thời gian ngắn thôi. Một khi gặp chuyện gì
hấp dẫn thì y sẽ quên mất nỗi đau buồn và lòng
cứu hận đó. Chuyện quá khứ đối với y chỉ là
chuyện trà dư tửu hậu !

Lập luận của ông ta rõ ràng có ý muốn cứu
An-Tô-Ny dường như thân mật lắm thì phải ?

Kha-Xi-Át nhớ lại Tờ-Li-Ba-Ni-A, và An-Tô-
Ny là hai ban trẻ rất thân thiết nhau, nên
đoán rằng cảm tình giữa họ rất đậm đà, nên mới
hỏi như vậy.

— Phải ! Ông Kha-Xi-Át ơi ! Chính vì vậy
nên tôi chủ trương không giết An-Tô-Ny !

Câu nói của Tờ Li Bô Ni A làm cho mọi người
cảm động, nên đồng ý cả.

Từ phòng khách có tiếng đồng hồ gỗ.

— Im lặng !

Bờ-Ru-Tuýt ra hiệu cho mọi người. Ông
nghe ngóng tai :

— Đãm thử xem mấy giờ rồi.

Một tiếng... hai tiếng... ba tiếng. Đồng hồ đã
gỗ ba tiếng.

— Đã ba giờ khuya, như vậy là trời sắp sáng.
Chúng mình nên chia tay, vì ở lại tối sáng thì
người chung quanh sẽ chú ý. Vậy thì...

Kha-Xi-Át nhìn quanh khắp sáu người với nét
mặt căng thẳng :

— Trời sáng là ngày mười lăm tháng ba rồi.
Đây là ngày Xe-Da tham dự phiên họp của nguyên
lão viện !

Sáu ngày đều biến sắc.

— Hành động ngay hay sao ?

Gác-Ca cảm thấy chuyện đã gần kề nên tự nhiên choáng váng.

— Ngay ngày hôm nay ?

Tờ-Li-Bô-Ni-A cũng giật mình.

— Phải ! Ngay ngày hôm nay ! Tôi muốn lợi dụng cơ hội này !

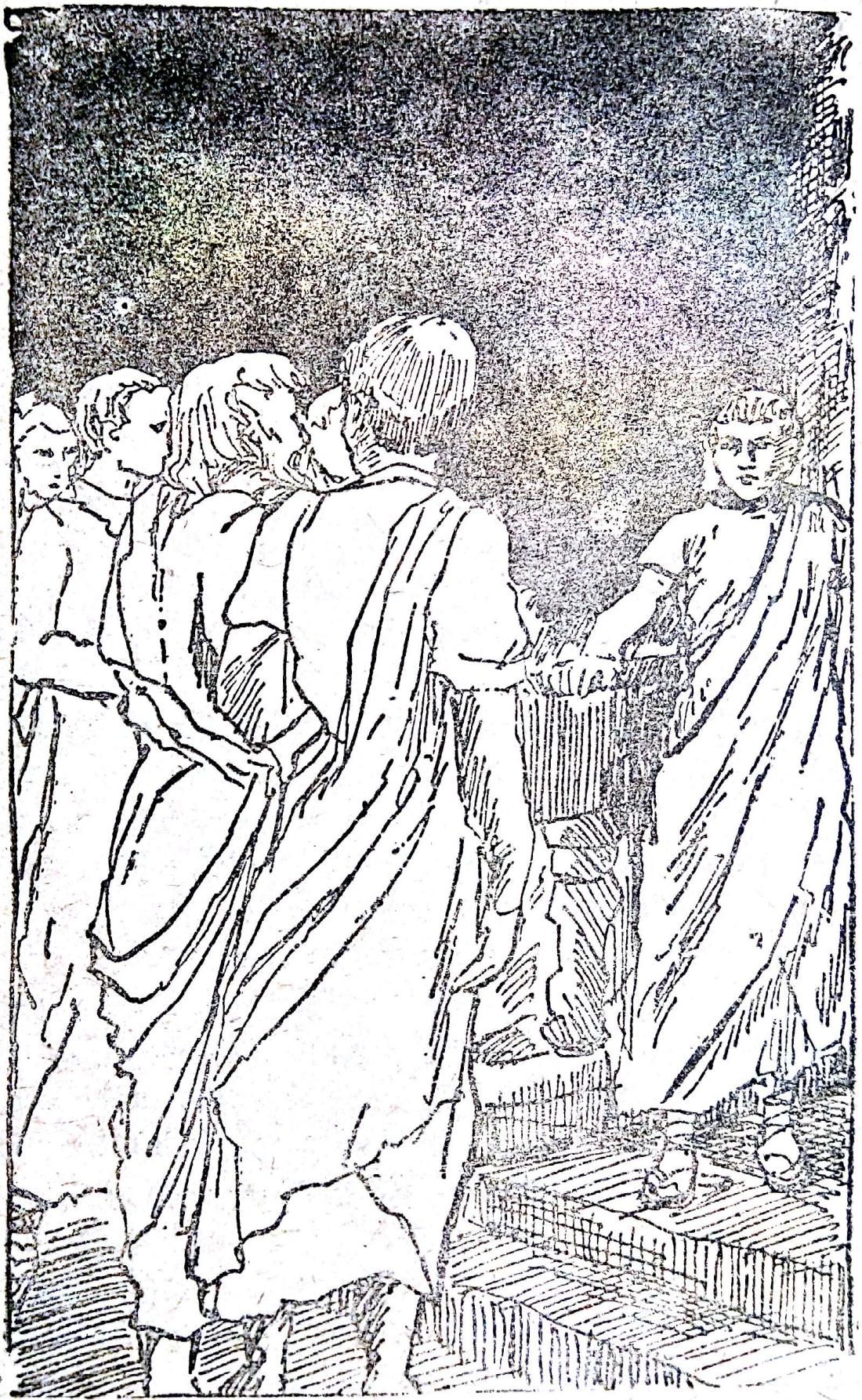
Kha-Xi-Át nghiêm mặt nghĩ ngợi một chốc :

— Nhưng không hiểu hôm nay Xê-Da có đến dự hội nghị không ? Nếu là ngày thường thì ông ta nhất định đến, nhưng gần đây ông ta có hơi mê tín. Trước kia ông ta không chú ý gì đến những điểm báo trước. Còn gần đây thì khác. Đêm qua có nhiều chuyện lạ xảy ra, chắc là ông ta cho tìm Một vị bốc sứ để bói việc hung kiết và sẽ nghe theo lời bàn của vị bốc sứ này, có thể không đến nghị sự đường dự phiên họp.

— Ti-Xa nghe thế bước tới một bước :

— Đừng lo, Nếu Xê-Da không ngại không dám đến thì tôi sẽ thuyết phục ông ta, cố lôi kéo ông ta đi dự phiên họp. Xê-Da hiện nay khác hơn trước, không còn quá trang nghiêm và cũng thích những lời tâng bốc. Tôi sẽ tìm lời nói cho ông ta vừa ý và chẳng ngại gì không kéo được ông ta đến nghị sự đường.

Ti-Xa thường đến tư dinh của Xê-Da chơi nên biết rõ cá tính của ông.

Bđ-Ru -Tuýt giả vò lô sắc ngạc nhiên, nhìn số
người đang đứng trong bóng tối.

6

LÒNG VỢ HIỀN

BƠ-RU-TUÝT ĐƯA SÁU NGƯỜI RA CỬA.

— Thưa các vị, nếu vậy khi Xê-Da đến nghỉ
sự đường thì tất cả chúng ta hãy tập hợp trước cửa
tòa nhà này nhé !

Ông ta dặn nhỏ mọi người. Ai nấy nhìn chung
quanh như sợ có người nghe trộm :

— Có phải đúng tám giờ không ?

— Phải ! Đừng quên giờ đó !

— Biết rồi !

— Ô, còn Lát-Li không có mặt ở đây. Ông này
trước đây thường nhắc tới chuyện Bôm-Bay, kẻ
thù của Xê-Da, nên thường bị Xê-Da quở trách.
Ông ta rất oán hận Xê-Da. Chúng mình có nên lôi
kéo cả ông ta không ?

— Phải đấy ! Cũng nên liên lạc với ông ta chứ ?

— Nếu vậy trước khi trời sáng tôi sẽ tới nhà ông ta dẫn ông ta cùng đi.

Mọi người bàn xong vấn đề ấy thì cùng cáo từ Bờ-Ru-Tuýt :

— Chào ông Bờ-Ru-Tuýt, hẹn lại gặp nhau !

— Chúng tôi tới làm phiền ông Bờ-Ru-Tuýt quá !

— Chỗc nữa sẽ gặp lại nhau nhé, ông Bờ-Ru-Tuýt !

Sáu người kéo cao cổ áo choàng, kéo thấp vành nón xuống tận lò tai lẳng lẽ bước ra khỏi cổng. Bờ-Ru-Tuýt đứng cạnh cửa nhìn theo họ, mãi đến khi không còn nghe tiếng chân của họ nữa.

— Mọi việc đã quyết định xong cả rồi !

Bờ-Ru-Tuýt nói lầm nhầm một mình. Ông ta đóng cổng và quay vào sân, thầm nghĩ : Những người này là những nhân vật đặc lực của La-Mã, là những người biết lo cho nước cho dân. Ta dự vào đoàn thể của họ là xứng đáng.

Bờ-Ru-Tuýt bước nhẹ vào nhà. Ông thò đầu nhìn vào gian phòng nhỏ nơi Lu-Xa đang nằm ngủ. Thằng bé này bị khách đến phá giấc ngủ nên có vẻ mệt mỏi lắm. Nó đang nằm ngủ ngon lành trong phòng.

Bờ-Ru-Tuýt nghĩ thầm : Lu-Xa ngủ thật là ngon, làm ta nhìn bắt thèm. Lòng nó không có điều gì phiền não và lo âu, nên mới có thể ngủ ngon lành như vậy.

Bờ-Ru-Tuýt đứng nhìn ngắn ngorse khung mặt
ngày thơ của thắng bé.

— Nhưng còn «việc đó» có thành công không? Số người kia rất khôn lanh, vậy chắc không đến đổi bị thất bại... Nhưng, tại sao ta bỗng cảm thấy lo lắng? Nếu vạn nhất bị thất bại... thì ta và tất cả đồng chí sẽ là những tên phản bội, tay bị còng, chân bị xích, lùa cả vào nhà giam như những con chó, rồi lại bị đưa ra trước mặt quần chúng xử tử... Dù sao mình đã đem cái mạng sống ra đánh cuộc rồi, thì không còn gì đáng sợ hãi nữa!

Thế nhưng không hiểu tại sao, nỗi băn-khoăn lo ngại cứ tràn ngập cõi lòng Bờ-Ru-Tuýt như một ngọn thủy triều. Ôi! tại sao lạ vậy? Chả lẽ ta sợ chết? Tổ tiên Bờ-Ru-Tuýt là người dũng cảm, thế nhưng Bờ-Ru-Tuýt này lại hèn nhát chăng? Như vậy thì làm sao xứng đáng với sáu đồng chí kia?

Bờ-Ru-Tuýt thăm trách mình nhiều lần như thế, nhưng lòng ông ta vẫn có sự lo ngại, thiếu quả quyết..,

Tại sao lại thiếu quả quyết?... Đó chính vì đôi mắt của Xê-Da. Trước đây trong một trận đánh quyết định, Xê-Da đánh tan quân lực của Bôm-Bay. Thuở đó Bờ-Ru-Tuýt là một võ tướng dưới quyền Bôm Bay. Sau khi toàn thắng, Xê-Da tới mặt trận của Bôm-Bay, nơi xác chết nằm như rạ, to tiếng hỏi: «Bờ-Ru-Tuýt đâu rồi? Chắc Bờ-Ru-Tuýt không từ trận chứ?» Xê-Da dặn dò bộ hạ nhiều lần, cấm tuyệt đối không được giết Bờ-Ru-Tuýt. Khi biết tin Bờ-Ru-Tuýt bình an vô sự, Xê-Da vui mừng chờ

người dẫn Bờ-Ru-Tuýt tới gặp mặt. Chẳng những Xê-Da không phiền trách về chuyện ông cộng tác với Bôm-Bay, kẻ thù chính trị của Xê-Da, mà vui vẻ vai Bờ-Ru-Tuýt y như vừa gặp lại một người bạn cõ tri, lôi Bờ-Ru-Tuýt vào lều riêng mà chẳng có ý gì nghi kỵ cả.

Xê-Da kính trọng Bờ-Ru-Tuýt cũng như Bờ-Ru-Tuýt đã kính trọng Xê-Da, xem Xê-Da là một người La-Mã vĩ đại. Xê-Da nhận Bờ-Ru-Tuýt là con người có nhân phẩm cao thượng. Ông cho rằng sở dĩ Bờ-Ru-Tuýt theo Bôm-Bay, là một chuyện bất đắc dĩ về mặt chính trị.

Khi Xê-Da nhìn Bờ-Ru-Tuýt thì đôi mắt ông bừng sáng, đầy vẻ trùu mến và tin cậy.

— Ta không thể phụ lòng đồng mắt đó !

Bờ Ru Tuýt nhớ đến đồng mắt của Xê Da thì sự quyết tâm cũng như những lời hứa hẹn với sáu đồng chí khi nãy liền bị lung lay; chừng như sắp sụp đổ...

— Không thể được ! Đó chỉ là tình riêng. Người ta bảo «đại nghĩa diệt thân», dù cho có là cha mẹ, anh em ruột mà phản bội quốc gia, phản bội dân chúng ta cũng không thể im lặng được ! Hãy cứng rắn lên Bờ-Ru-Tuýt ! Nếu không thì mọi người lại nói : «Bờ-Ru-Tuýt còn đang say ngủ đấy»

Bờ-Ru-Tuýt cắn răng, quắc mắt nhìn thẳng vào đồng mắt của Xê-Da đang hiện chập chờn trước mặt.

— Nhưng...

Phải nhọc nhăn lắm Bờ-Ru-Tuýt mới giữ vững

được sự quyết tâm của mình, trong khi bao nhiêu ý nghĩ khác lại đến dồn dập.

— Bờ-Ru-Tuýt, tại sao anh quả quyết Xê-Da là một con người hư xấu ? Phải chăng anh muốn đóng vai một trung thần «thể thiên trừ bạo» trong lịch sử, nên chăng cần điều tra, nhắm mắt xem Xê-Da là kẻ thù ? Bọn Xê-Da đúng là một con người có tham vọng như bao nhiêu người đã bảo sao ? Hơn nữa, tại sao chúng ta có thể nói Xê-Da không đem lợi ích gì cho La-Mã ? Có thật Xê-Da chỉ làm hại La-Mã không ?... Không thể có chuyện đó ! Những chiến công của Xê-Da đem lại cho La-Mã còn to tát hơn Bôm-Bay. Xê-Da đã bình định được phong trào nổi loạn ở Tây-Ban-Nha, đã tiêu diệt triệt để người Gô-Lơ mà trước đây không ai dẹp được. Xê-Da còn viễn chinh được cả Britain, làm cho lãnh thổ La-Mã càng rộng lớn hơn, trở thành một nước La Mã của cả thế giới. Bao nhiêu chiến công vĩ đại đó đều là của Xê-Da cả !

Bờ-Ru-Tuýt cảm thấy lòng mình rối như tơ vò.

Một người anh hùng vĩ đại như Xê-Da, nghìn năm chưa có được một người. Đây là chưa nói Xê-Da còn là một nhân vật giản dị, công bình. Không ai có đủ bằng cớ để chứng minh Xê-Da bán đứng nước La-Mã. Khi được mọi người suy tôn lên ngôi hoàng đế, Xê-Da đã nhất quyết chối từ. Có thể nói kẻ muốn lên ngôi hoàng đế chính là Bôm-Bay. nếu được người chung quanh khuyên, chắc chắn Bôm-Bay đã xưng đế từ lâu rồi...

Nghĩ đến đây Bờ-Ru-Tuýt thấy rằng, cho tới

hiện nay mình chưa nắm được bằng cớ gì chứng tỏ Xê-Da làm hại nước La-Mã. Vậy có nên giết ông ta không ? Làm như vậy phải chăng là mình bị kẻ khác lôi kéo để phạm một lỗi lầm không cứu vãn được ?

Sự phiền não trong lòng Bờ-Ru-Tuýt thật mông-mench vô-tận...

Ông không tài nào nắm ngủ trở lại được. Trời đã sắp sáng rồi, vì giữa bóng tối dường như nền trời bắt đầu xuất hiện màu trắng nhạt. Ông không trở về thư phòng mà đi bách bộ chậm chậm trong sân.

Từng vì sao một đang lần lượt lặn mất. Đỉnh tháp cao tại nghị-sự-đường bắt đầu xuất hiện lờ mờ giữa không trung, Trời đã sáng. Dường như có một cái bóng trắng thấp thoáng nơi hành lang ở phía sau.

— Ủa ?

Bờ-Ru-Tuýt giật mình nhìn kỹ bóng trắng đang thong thả bước đến gần ông.

— Tại sao anh thức mãi không ngủ vậy ?

Người lên tiếng hỏi Bờ-Ru-Tuýt chính là Bô-Xa, vợ hiền của ông. Bô-Xa mặc một chiếc áo ngủ màu trắng.

— Sao thế ? Bô-Xa ? Tại sao em thức sớm như vậy ? Ngọn gió ban mai lạnh lâm, người em không bược khỏe, đi ra gió thế này đâu có tốt ?

Bờ-Ru-Tuýt hỏi vợ bằng giọng nói êm ấm. Bô-Xa lắc đầu :

— Chẳng phải anh cũng thế sao? Anh lén thức dậy nhưng đừng tưởng em không biết.

— Ồ, đêm qua đúng là một đêm đáng sợ!

— Phải! Thật là đáng sợ!

— Cứ chốc chốc tiếng sấm nồ rền, rồi lại thấy lửa đỏ trời. Đúng là một đêm đất trời rung chuyển. Trên không liên tục phát ra những tiếng nồ như tiếng rèn xiết, chẳng khác nào như cuộc bạo động hay một cuộc tập kích của kẻ thù. Anh thật không làm sao ngủ được.

Phải chăng vì vậy mà em cũng không ngủ được?

— Không phải chỉ có những việc đó thôi đâu! Hả? Thế còn việc gì nữa?

Bờ-Ru-Tuýt dịu dàng hỏi vợ.

— Hôm qua khi dùng cơm tối, em trông thấy anh lúc nào cũng suy tư. Em có hỏi tại sao thì anh không chịu trả lời. Em nghĩ rằng anh đang đang buồn bực vì một vài chuyện không hài lòng ở bên ngoài, chắc là chốc lát sẽ quên đi. Nhưng mãi đến tối anh vẫn không ngủ, sắc mặt vẫn đăm chiêu. Em đoán lòng anh đang có một sự phiền não gì to tát lắm!

— Không có gì đâu!

Bờ-Ru-Tuýt cố nói với giọng vui vẻ:

— Chẳng qua người anh thấy không được khỏe đó thôi. Böyle giờ thì đã khá rồi.

Vừa nói Bờ-Ru-Tuýt vừa cố mỉm một nụ cười thật tươi.

— Không phải thế. Em biết chuyện đó không dính dáng gì đến sức khỏe của anh.

Bô-Xa bước đến bên cạnh chồng, nhìn thẳng vào mặt chồng với nét lo ngại.

— Em biết anh đang có sự phiền não trong lòng, vì chả lẽ em là vợ mà không nhận ra điều đó hay sao ? Dù cho có chuyện phiền não to đến đâu, quan trọng đến đâu, em mong anh nên cho em biết. Em là vợ của anh, tất nhiên phải chịu một nửa trách nhiệm. Anh hãy nói cho em biết, nói đi ! Những người vừa đến khi nãy là ai vậy ? Có chuyện quan trọng gì mà nửa đêm họ lại đến viếng ?

Bô-Xa áp mặt vào ngực chồng hỏi dồn.

— Bộ em không thấy những người đó sao ?

— Phải ! Dù em biết làm thế là không nên, nhưng vì nghe có tiếng người nên em lo lắng, lén núp sau gốc cột để nhìn...

— Thế hả ?

Bô-Ru-Tuýt nhìn thẳng vào những bồn hoa trong sân, im lặng suy nghĩ một lúc mới an ủi Bô-Xa :

— Đúng như sự phán đoán của em, hiện anh đang có chuyện bận tâm to tát. Nhưng bây giờ anh không thể nói cho em biết được, vậy hãy chờ đợi ít lâu rồi em sẽ tự biết. Hay là đến khi chuyện sắp xảy ra anh sẽ nói với em.

Bô-Xa nghe thế tỏ ra không bằng lòng. Nàng là con gái của một dũng tướng kiêm triết học gia La-Mã, thừa hưởng được cái tinh kiên cường của cha. Nhưng nàng cũng là một người vợ tốt, lúc nào cũng chú ý săn sóc chu đáo cho chồng. Biết

Bờ-Ru-Tuýt không bằng lòng nói thực, nàng liền
qui gối xuống sàn đá.

— Sao lại thế, em Bô-Xa ?

Bờ-Ru-Tuýt hối hả đỡ vợ đứng dậy, nhưng
Bô-Xa cương quyết lắc đầu.

— Anh mặc kệ em ! Hiện giờ anh không còn
xem em là vợ của anh nữa !

— Tại sao lạ vậy ? Em là người vợ đáng cho
anh kiêu hạnh, là cái gì quan trọng nhứt của đời
anh, thế tại sao...

— Nếu đúng như lời anh nói, thì tại sao lại
có những điều bí mật mà anh không cho em biết ?
Phải ! Em chỉ là một người đàn bà, nên không
giúp gì được cho anh. Nhưng mà em hiểu anh,
tin anh. Em biết những gì mà anh quyết định làm
là không bao giờ sai, nhưng anh phải cho em biết,
không thì em lo ngại quá !

Bờ-Ru-Tuýt nghe vợ nói thế hết sức cảm động.
Ông không thể nào giấu vợ việc gì nhứt là trước
nội lòng băn khoăn như thế của vợ.

— Em Bô-Xa !...

Bờ-Ru-Tuýt đặt nhẹ hai bàn tay lên vai vợ,
khẽ lắc :

— Anh thực có lỗi. Anh làm cho em phải nặng
lòng lo nghĩ.

Bờ-Ru-Tuýt thầm khấn nguyện trong lòng :
« Xin thánh thần vạn năng, hãy giúp đỡ đê con
xứng đáng làm chồng của một người vợ vĩ đại ».

— Nay giờ anh bằng lòng nói cho em biết ?

Bô-Xa vui vẻ nhìn thẳng vào khung mặt của chồng.

— Phải ! Nhưng em phải tuyệt đối giữ bí mật nhé !

Bờ-Ru-Tuýt dặn vợ và định nói thật mọi việc cho vợ nghe, nhưng bỗng có người gõ cửa. Bờ-Ru-Tuýt xô nhẹ vợ tránh ra :

— Đường như lại có khách đến, vậy em hãy chờ đợi một tí. Em hãy vào trong, vì mặc áo ngủ như vậy để người ta trông thấy không tốt. Hãy đi vào nhé !

Bô Xa, thấy Bờ-Ru-Tuýt sắp nói sự thật, chẳng ngờ lại bị khách đến làm gián đoạn câu chuyện, nên buồn bã bước vào trong.

Lu-Xa bị tiếng gọi cửa đánh thức, giụi mắt :

— Có đây ! Có đây ! Vị nào đó ?

Nó chạy nhanh ra cửa. Bờ-Ru-Tuýt đứng ở thềm đá gần sân chờ đợi. Chỉ một chốc sau Lu-Xa dẫn vào một người đàn ông có vẻ bình hoạn, yếu đuối.

Bờ-Ru-Tuýt vừa nhìn thấy; biết ngay là Lát-Cơ-Li, người mà các đồng chí vừa đề cập đến khi nãy

— Chào anh Lát Cơ-Li !

— Kia, anh Bờ-Ru-Tuýt, lâu gặp anh quá !

Giọng nói của ông ta yếu ớt, mệt nhọc.

— Có phải người anh không được khoẻ hả ?

Dù mặt trời chưa mọc, nhưng ánh sáng lờ mờ trước buổi bình minh có thể nhận thấy được sắc mặt nhau dễ dàng.

— Vâng ! Tôi bị con ma bình dày vò đèn hư cả

người. Nhưng dù thân xác bệnh hoạn như cõi lòng tôi thì vẫn mạnh như xưa !

Lời nói của ông ta như có ẩn ý đặc biệt.

— Như vậy là...

Bờ-Ru-Tuýt chú ý nhận xét sắc diện của đối phương.

-- Nay anh Bờ-Ru-Tuýt, tôi có chuyện muốn bàn với anh. Vì tránh người chung quanh dòm ngó nên tôi mới đến viếng anh vào lúc này.

— Trên đường anh có gặp mấy người bit mặt không ?

-- Không !... Họ là ai vậy ?

Lát-Ca-Li không gặp những người mới vừa rời khỏi nơi đây. Như vậy là họ đã đi khác đường. Lát-Cơ-Li lộ sắc ngạc nhiên trước câu hỏi của Bờ-Ru-Tuýt.

Bờ-Ru-Tuýt liền thay đổi giọng nói, vì thấy ông ta chưa gặp những người chủ mưu về việc này.

— Chuyện quan trọng anh muốn nói là.

Lát-Cơ-Li là người bệnh hoạn, di bộ tới đây đã mệt nhọc lắm rồi. Ông ta còn đang thở dồn. Nghe Bờ-Ru-Tuýt hỏi, đôi mắt ông ta liền sáng lên :

— Anh còn nhớ không, anh Bờ-Ru-Tuýt ? Ngày mai này là mười lăm tháng ba rồi đó !

— Ngày mười lăm tháng ba thì có chuyện gì ?

Bờ-Ru-Tuýt giả vờ không hiểu, hỏi lại Lát-Cơ-Li.

— Hôm Xê-Da chiến thắng trở về, có một nhà tiên tri bảo với ông ta hãy cẩn thận ngày đó.

— Ồ, phải rồi ! Có chuyện như vậy thật. Nếu thế

nên mau nhắc lại cho Xê-Da nhớ. Có lẽ ông ấy đã quên mất rồi... Phải anh đến đây vì chuyện đó không ?

Lát-Cơ-Li lộ vẻ thất vọng, liếc nhìn Bờ-Ru-Tuýt với ánh mắt tức giận.

— Anh bệnh hoạn mà đi bộ tới đây chắc là mệt lắm, vậy hãy vào nhà ngồi chơi. Trời đã sáng rồi, mời anh đến thư phòng của tôi uống một ly rượu cho tỉnh táo.

Vì không biết Lát-Cơ-Li đến đây có ý định gì, nên Bờ-Ru-Tuýt phải dè dặt.

— Anh Bờ-Ru-Tuýt, bây giờ tôi mới nhận thấy là tôi không nên đến đây.

— Tại sao vậy ?

Bờ-Ru-Tuýt mời Lát-Cơ-Li ngồi xuống ghế, lấy ra hai cái ly, đích thân rót rượu vào.

— Nầy, chúng ta hãy cạn ly để chúc cho sức khỏe của anh và chúc cho sự nghiệp của Xê-Da !

— Bờ-Ru-Tuýt nâng ly lên nhưng Lát-Cơ-Li tức giận nói :

— Sự nghiệp của Xê-Da ? Tôi không bao giờ cạn ly để chúc như vậy !

— Kìa ! Tại sao anh lại nói thế ?

Bờ-Ru-Tuýt lộ vẻ ngạc nhiên.

— Chính tôi đang vì chuyện Xê-Da nên mời tới đây để tìm hiểu lòng anh.

Giọng nói của Lát-Cơ-Li vẫn còn tức giận.

— Phải đối xử với Xê-Da như thế nào ? Chả lẽ phải...

— Phải ! Phải đả đảo hắn ! Ngày anh Bờ-Ru-

Tuýt, tôi đã nói rõ ra như vậy rồi, anh có muốn đi tố cáo tôi thì cứ đi. Tôi là một người bệnh hoạn không còn đủ sức để hành động nữa, vậy dù có bị anh tố cáo để lãnh án tử hình, tôi cũng cho đây là một sự vinh quang !

Bờ-Ru-Tuýt siết chặt bàn tay của Lát-Co-Li :

— Này anh Lát-Co-Li, tôi muốn chính anh nói lên những lời đó. Vừa rồi tôi có nói những lời không hài lòng anh, vậy mong anh tha thứ.

— Anh Bờ-Ru-Tuýt, nói vậy thì anh đã thật lòng...

— Phải ! Trước khi trời sáng các ông Kha-Xi-Át, Xi-Na, Hi-Ba, Ti-Xa và Gác-Ca có đến đây. Tất cả những người đó đều là đồng chí. Vừa rồi họ có đề cập đến anh.

Lát-Co-Li vui mừng nói :

— Tôi nghe được những lời nói đó là y như bệnh tôi đã khỏi hẳn rồi. Anh Bờ-Ru-Tuýt ơi, hãy cho tôi làm một việc gì với !

Lát-Co-Li bùi ngùi rời lê.

Bô-Xa bước đến bên cạnh nhìn thẳng
vào mặt chồng với nét lo ngại.

NHỮNG ĐIỀM XẤU

ĐỐI VỚI XÊ-DA VÀ XÊ-DA PHU NHÂN, ĐÊM
mười bốn tháng ba là một đêm rùng rợn. Xê-Da
phu nhân ngủ trong phòng riêng nơi tư dinh to
lớn, nhưng ánh sáng của tia chớp cứ thỉnh thoảng
lại chiếu vào sáng rực. Tiếng nổ đinh tai của sấm
cũng vang dội liên tiếp. Bên ngoài là một trận
mưa bão hãi hùng...

Xê-Da phu nhân đang ngủ ngon bỗng kêu thét
lên :

-- Ồi trời : Cứu tôi : Cứu tôi mau :
Bọn tỳ nữ ngủ bên cạnh giật mình chạy
sang :

— Phu nhân làm sao rồi ? Bà thấy thế nào ?
Xê-Da phu nhân được bọn tỳ nữ lay dậy,

—Ồ : Thật là hãi hùng. Đó là mộng sau ?
Còn ông nhà đâu ? Vừa rồi ông...

Xê-Da phu nhân run rẩy vì quá sợ hãi, không thể nói hết lời.

— Bộ ông gấp chuyện gì sao, thưa bà ?

— Hãy mau đi xem ông có gấp chuyện gì không ? Ta cảm thấy lo lắng quá :

Bọn tỳ nữ bước ra tìm Xê-Da, thấy ông hãi còn thức và đang viết gì trong thư phòng. Đường như cơn mưa bão và sấm sét ngoài trời không có ảnh hưởng gì tới Xê-Da cả.

— Bầm ông, phu nhân gọi :

Bọn tỳ nữ rụt rè nói với Xê-Da.

— Thế hả ? Ta vào ngay :

Xê-Da thong thả đứng lên. Xê-Da phu nhân trông thấy chồng bước vào sắc mặt vốn tái mét của bà mới thoáng thấy màu đỏ.

— Đêm này khí trời xấu quá nên em không ngủ được hả ?

Với giọng nói dịu dàng Xê-Da hỏi vợ. Ông ngồi xuống cạnh giường.

— Vừa rồi em mơ thấy ác-mộng, hãi hùng quá. Đó là một cơn ác mộng đáng ghét... Em trông thấy anh bị giết. Em sợ quá không biết phải làm gì ..

Xê-Da phu nhân nhớ lại cơn ác mộng vừa rồi, tự nhiên khắp người nỗi da gà.

Xê-Da thản nhiên, cười lớn :

— Em nói sao ? Em mộng thấy anh bị giết ? Thực là đáng tức cười ! Em đừng lo nghĩ gì đến chuyện mộng mi đó. Hiện nay anh là người có thể

lực mạnh mẽ, không ai dám động đến một sợi lông chàm kia mà. Em biết không, ngay từ lúc nhỏ là anh thích mạo hiểm. Anh từng bị bọn hải-tặc bắt sống, từng đánh nhau với người Tây-Ban Nha, với người Gô-Lơ, vào sinh ra tử là chuyện thường, chết hụt có đến hai ba mươi lần. Đến như Bôm-Bay, một kẻ thù chính trị lúc nào cũng có ý định trừ anh đi, cho thích khách mưu sát anh mấy lần, thế nhưng Xê-Da này vẫn không chết. Thánh thần luôn che chở cho anh. Em hãy an lòng, Xê-Da này không dè gì chết đâu !

Xê-Da nói dứt lời đưa tay vuốt nhẹ mái tóc vợ rồi đứng lên bước ra ngoài.

Xê-Da phu nhân nhắm mắt ngủ trở lại, nhưng vừa mới ngủ chập chờn lại mộng thấy y hệt như khi nãy. Bà kêu thét lên.

Xê-Da bước trở vào an ủi vợ :

— Khi trời xấu quá, nên nằm ngủ là thấy ác mộng.

Xê-Da phu nhân thấy ba lần câu chuyện xảy ra giống hệt nhau. Xê-Da nghe vợ kể lại, tự nhiên cũng cảm thấy lo lắng...

Ông ngồi ở phòng khách, thẫn thờ nhìn ngọn nến lay động soi sáng những pho tượng điêu khắc bằng đá cẩm thạch, thăm nghĩ : « Nếu có kẻ muốn giết ta thì kẻ đó là ai ? Có thể là bọn dư đảng của Bôm-Bay... »

Xê-Da bắt đầu kiểm điểm kẻ thù của mình : Ngoài dư đảng của Bôm-Bay còn có những kẻ thù

từ Ai-Cập hoặc Tây-Ban-Nha đến... cũng có những kẻ thù chính minh không nghĩ tới được. Nếu vậy...

Xê-Da nhắm mắt nghĩ ngợi tiếp : « Nghe đâu có người nhận rằng ta muốn nhận vương niken nên thù ghét ta, Kha-Xi-Át là một con người lầm ám mưu quỉ quyết. Hắn là kẻ sâu hiểm đáng ghét. Nhìn vào đôi mắt hắn là thấy được sự gian manh. Nhưng hạng người như Kha-Xi-Át thì làm gì ta được ? Bên cạnh ta có An-Tô-Ny và Bờ-Ru-Tuyệt kia mà ».

Xê-Da tiếp tục nghĩ ngợi : « Phải rồi, nên mổ một con cừu để tế thần, vì ta không thể thiếu sự che chở của thần linh. »

Xê-Da liền đứng lên.

Bên ngoài có tiếng khôi giáp khua lèng xéng, Người võ sĩ trực đêm bước vào thi lê. Được lầm, họ không lén ngủ như vậy là tốt lắm. Xê-Da thầm nhủ trong lòng như thế.

— Hãy bảo viên quan lo việc thờ cúng thần linh, mổ ngay một con cừu để tế thần. Khi trời xem ra mỗi lúc càng xấu hơn đấy :

— Bẩm vâng :

Người võ sĩ quay lưng, cầm ngọn giáo và tấm mộc đi về hướng đền thờ thần.

Sở dĩ Xê-Da nghĩ đến việc tế thần, vì người La-Mã thường cho rằng khi trời xấu, là do bởi Thượng-đế tức giận, Xê-Da phu nhân lại nằm mộng liên tục ba lần thấy ông bị giết, làm cho ông bắt đầu băn khoăn.

Quá nửa đêm cơn mưa hão mới dịu lại. Sau

một giấc ngủ Xê-Da thức dậy bảo tôi tờ chuẩn bị nước cho ông tắm.

Trong chiếc hồ tắm cắn đá quý chứa đầy nước nóng. Đến những cây cột tròn trong phòng tắm cũng đang bốc khói. Bên trên những cây cột này có chạm trổ hình người cá rất tinh vi.

Người La-Mã rất thích tắm, trong gia đình cao sang nào cũng có một phòng tắm sang trọng.

Xê-Da cởi bỏ chiếc áo rộng đang mặc, ngâm mình vào nước nóng.

— Bầm ông nóng như vậy đã vừa chưa ?

Bọn tôi tờ hỏi Xê-Da.

— Tốt lắm rồi :

Xê-Da vừa từ trong hồ tắm bước ra là bọn tôi tờ cầm thứ dầu thơm đặc biệt dùng bôi lên da cho được mịu màng chờ sẵn ở đấy. Ông nằm xuống một chiếc giường riêng để bọn tôi tờ chà xát loại dầu thơm quý lên người. Chúng lại xoa bóp làm ông cảm thấy rất dễ chịu.

— Trận mưa bão đêm qua dữ dội quá. Có chuyện gì lạ xảy ra không vậy ?

Nghe Xê-Da hỏi, đứa tờ trả mắt đáp :

— Tất cả mọi người trong thành phố đều kêu ầm lên. Họ bảo đó là một cái điềm báo trước gì đó.

— Chuyện gì đã xảy ra ?

— Nghe đâu có những đốm lửa từ trên trời rơi xuống. Lại có người khổng lồ to gấp mười lần người thường chạy ngoài phố !

— Chắc là họ đã nhìn lầm. Vì một khi sợ hãi

thì người ta thường thấy vật gì cũng to hơn lên.
Đừng có sợ, chẳng có chuyện gì đâu.

— Nghe đâu các nhà tiên tri còn đoán này đoán nọ nữa.

— Nhà tiên tri ? Đó là những tên chuyên nghề phỉnh gạt. Dựa vào trận mưa bão đêm qua nhất định họ sẽ đặt điều đủ thứ. Họ là những người đáng bị bắt giữ. Nhưng họ nói những gì ?

Xê-Da hỏi với giọng chế giễu.

— Họ nói...

Người tôi tớ ấp úng.

— Họ nói gì ?

Xê-Da lại hỏi.

— Họ nói... nói thời đại của ngài sắp đi qua rồi. Hiện tượng đêm qua là cái điềm cho biết Ngài sắp diệt vong. Rõ ràng chúng nó là một lũ người không biết kính trọng ai hết !

Người tôi tớ vừa nói vừa lén nhìn sắc mặt Xê-Da.

Xê-Da không tỏ gì tức giận mà lại cười to :

— Chà, họ nói y như là những nhà tiên tri thật sự. Cứ để mặc cho họ muốn nói gì thì nói !

— Xê-Da vui vẻ khoác vào người một chiếc áo mặc buổi sáng, rồi đặng người tôi tớ :

— Khi trời sáng nay tốt lắm, ta muốn ngồi ăn sáng trước thềm nhà, vậy chốc nữa phu nhân thức giấc, hãy nói cho bà biết lo sẵn lễ phục cho ta.

Người tôi tớ lui đi thì Xê-Da phu nhân bước vào Sắc mặt của bà tái nhợt, đôi mắt vì mất ngủ nên đỏ ngầu.

— Em có ngủ được không ?

Xê-Da ôu yếm hỏi vợ.

Xê-Da phu nhân lắc đầu :

— Không ! Không ngủ được tí nào hết. Sao em cảm thấy lo lắng quá !

— Em không ngủ được ? Thảo nào sắc mặt của em trông kém vui.

— Điều đó chẳng sao. Nghe đâu anh định hôm nay đi đâu đó hả ?

— Phải ! Hôm nay là ngày 15 tháng 3, ở nghi sự đường có phiên họp quan trọng, không thể không đi dự.

Xê-Da phu nhân ngã đầu vào ngực chồng :

— Không nên đi ! Hôm nay dù gì cũng không nên đi. Xin anh hãy nghe theo lời em. Từ trước tới nay không bao giờ em tin ở những cái điểm này điểm nọ, nhưng đêm qua thật là hãi hùng. Cơn ác mộng đáng sợ... không phải đến với em một lần, mà nó đến với em tới ba lần giống nhau. Hơn nữa, người võ sĩ trực đêm có bảo là trông thấy sứ tử để con ngoài đường. Y lại trông thấy những ngôi mộ nứt ra, xác chết từ trong lòng mộ nhảy múa tung tăng chạy lên mặt đất. Lại thấy từng toán võ sĩ kịch chiến với nhau trên mây. Máu của họ đổ xuống nóc nghị sự đường làm cho nơi nấy trở thành màu đỏ. Cũng có người trông thấy bóng ma xỏa tóc chạy đầy đường. Nghe đâu còn nhiều chuyện đáng sợ khác nữa. Vậy những điểm đó không phải chuyện thường đâu !

Đôi môi của Xê-Da phu nhân tái xanh và không
ngót run rẩy vì quá sợ.

Xê-Da ôm vợ vào lòng, nói dịu dàng :

— Chờ nén quá lo buồn. Bất cứ chuyện gì
cũng phải thuận theo ý Thượng đế, mà sức con
người thật có giới hạn. Dầu sao anh vẫn phải đi.
vì những điểm xấu đó không hẳn có tương quan
tới anh. Em mau chuẩn bị mọi thứ giúp cho anh
nhé !

— Nhưng... nhưng tất cả những điểm đó em
chắc chắn có tương quan tới anh. Một người ăn
mày chết thì cố nhiên không xảy ra điểm gì cả,
còn một vị đế vương chết thì ngay từ xưa, có truyền
thuyết bảo là sao chồi xuất hiện để làm điểm !

Xê-Da phu nhân vẫn một mực ngăn không
cho Xê-Da bước ra khỏi nhà.

— Chỉ có kẻ khiếp nhược mới sợ chết, còn
anh thì không. Con người ai cũng phải chết một
lần thôi !

Trong khi vợ chồng Xê-Da còn đang bàn
chuyện với nhau thì người võ sĩ được phái đến
đèn thờ thần quay trở về.

— Đã tế thần xong rồi chưa ?

— Thưa, đã tế xong cả rồi.

Xê-Da và phu nhân cùng bước trở vào nhà.

— Thưa, còn có việc này tôi cần bẩm với
ngài !

Người võ sĩ nói với theo.

— Chuyện gì vậy ?

— Khi mồ con trùu đê tế thần, người ta phát

giác nó không có nội tạng. Viên quan tể thẩn lo sợ sẽ xảy ra chuyện không lành cho ngài, nên bảo tôi về bẩm lại, xin ngài đừng ra khỏi cửa suốt ngày hôm nay.

— Chỉ có những người mê tín mới tin chuyện đó. Ta không phải là người hèn, vậy nếu vì sợ những điều xấu mà không dự hội nghị thì Xê-Da này sẽ bị mọi người cười chê.

Xê-Da nhìn ra ngoài cửa sổ với ánh mắt rất cương quyết.

Xê-Da phu nhân bước tới trước mặt chồng, hai mắt ứa lệ :

— Thái độ tự tin của anh làm cho sự nhận xét của anh mất cả sáng suốt. Hôm nay bất cứ thế nào anh cũng không thể rời khỏi nhà được. Đó là lời yêu cầu duy nhất trong đời em. Anh cứ bảo với họ là em ngăn không cho anh đi được rồi. Anh nên sai Mác-An Tô-Ny đại diện cho anh.

Xê-Da nghe lời yêu cầu thiết tha của vợ không khỏi động lòng. Ông lắng lặng suy nghĩ một lúc lâu mới dời tia mắt nhìn xuống sàn nhà nói có vẻ xúc động :

— Nếu em lo lắng như vậy thì anh cũng không cần làm gì. Thì theo lời yêu cầu của em hôm nay anh sẽ để Mác-An Tô-Ny đi dự phiên họp thay anh.

Xê-Da dù là người rất kiên cường nhưng lầm lúc cũng tỏ ra dịu dàng, thản thiết Xê-Da phu nhân thấy chồng bằng lòng thì nhẹ lo hẳn đi.

— Đã mấy giờ rồi ?

— Sắp tám giờ rồi.

— À, nếu quyết định không đi thì hôm nay anh sẽ cùng ăn bữa ăn sáng vui vẻ với em vậy.

Xê-Da ngồi đối diện với vợ tại thềm cao trước nhà. Họ cảm thấy khoan khoái khi hít được không khí trong sạch và ấm áp sau trận phong ba. Họ dùng bữa ăn sáng thì một người tôi tớ vào thưa :

— Bẩm, có ông Ti-Xa đến.

— Ông Ti-Xa hả ? Tốt ! Mời ông ấy vào đây !

Thấy Ti-Xa bước vào thì Xê-Da liền nói :

— Ông đến đúng lúc lắm. Xin ông nói lại với nguyên lão viện là hôm nay tôi không thể đến dự phiên họp. Tôi không đến được, ông nghe rõ chưa ?

Sắc mặt của Ti-Xa buồn bã. Nếu Xê-Da không đến thì những kế hoạch của họ sẽ trở thành ảo ảnh.

— Tôi tới đây để đón ngài... thế mà ngài lại không đi. Tại sao vậy ?

Ti-Xa giả vờ hỏi như người không biết gì hết.

— Thì ông cứ bảo Xê-Da không được khỏe.

Xê-Da phu nhân chen vào nói thế. Nhưng Xê-Da liền ngăn lại :

— Không ! Xê-Da không thích nói dối để được nghỉ ngơi. Tôi là người từng chinh phục rất nhiều quốc gia trên thế giới, vậy không phải là kẻ hèn hạ đến không dám nói sự thật với các nghị viên trong nguyên lão viện. Ông Ti-Xa, ông cứ nói là hôm nay tôi không đến được rồi.

— Nhưng nó nào phải là một lý do ? Xin ngài nói rõ lý do cho tôi được biết.

— Không nên đi ! Hôm nay dù gì cũng không
đi. Xin anh hãy nghe theo lời em ..

— Vậy thì tôi sẽ nói cho ông biết nhé. Đêm qua vợ tôi năm mộng thấy một điềm hung : pho tượng dựng tai công trường của tôi bỗng nhiên phun máu ra như suối. Rất nhiều người La-Mã vừa cười vừa thọc hai tay vào vũng máu của tôi !

Ti-Xa nghe qua tự nhiên cảm thấy như khó thở, sắc mặt cũng tái đi. Ông ta sợ Xê-Da nhận thấy nên vội vàng bước tới một bước :

— Giấc mộng đó chẳng phải rất tốt sao ? Việc ấy chứng tỏ nhân dân nước đại La-Mã này phải hút máu của tướng quân mới sống được. Tất cả những danh nhân của La-Mã đều tập họp nơi máu ngài phun ra, để dùng máu ngài tô đẹp huân chương của họ, để làm mực đóng dấu và làm tất cả những ký hiệu khác. Nếu các nghị viên trong nguyên lão viện biết ngài không đi vì lo sợ trước giấc mộng của phu nhân, thì chẳng phải kém vinh dự cho ngài lắm sao ?

Ti-Xa ăn nói thực lưu loát, làm cho Xê-Da có phần nào thích chí. Ông quay lại nhìn vợ :

— Em có nghe rõ chưa ? Sự lo ngại của em hoàn toàn vô lý, vì qua lời giải thích vừa rồi của ông Ti-Xa về giấc mộng của em, không phải có lý lắm sao ? Vậy mau lấy lẽ phục ra cho anh đi dự phiên họp !

Xê-Da tươi cười trong khi Xê-Da phu nhân hết sức lo ngại. Nhưng bà không có lý do nào để ngăn chồng được. Bà đành phải bước vào nhà lấy lẽ phục ra, đó là chiếc áo có biên vàng rất đắt giá.

Vì Xê-Da tới chậm nên các đồng chí của Tí-Xa cũng lần lượt tới đón ông và cũng để tìm hiểu lý do ông không đến dự phiên họp. Số người này gồm có Xát-Cơ-Li, Gác-Ca, Tờ-Li-Bô-Ni-A và Xi-Na. Xê-Da không biết àm mưu của họ nên thấy nhiều người đến đón mình thì lấy làm vui vẻ :

— Xin mời các vị bước vào phòng khách uống một ly rượu đã. Tất cả đều là bạn tốt kia mà. Uống xong rồi chúng mình sẽ cùng đi nhé !

Xê-Da rất thành thực và cũng tin tưởng những người bạn này một cách ngây thơ, làm cho họ tự thấy xấu hổ. Họ dẫu săn một đoạn kiếm trước ngực, nên sợ để lộ cho Xê-Da biết thì nguy.

Một lát sau Mác An-Tô-Ny cũng đến. Ông này là một thanh niên khỏe mạnh. Mặc dù đêm qua khí trời rất xấu nhưng ông ta vẫn đi chơi khắp nơi, uống rượu ca hát vui vẻ như bình thường. Sáng nay ông ta thức sớm luyện tập mấy môn thể thao rồi mới tắm rửa, đấm bóp. Ông ta bước vào nhà với một thân hình tráng kiện đầy sinh lực,

— Kìa ! Mọi người đều có mặt ở đây hả ?

Sau lời chào của An-Tô-Ny, Xê-Da vui vẻ nói :

— Nầy An-Tô-Ny, chúng tôi định cùng uống một ly rượu rồi mời đến nghị sự đường. chắc là anh cũng đi chung với chúng tôi chứ ?

— Tốt lắm ! Nếu vậy, thưa các vị, chúng mình hãy nâng ly chúc sức khỏe cho tướng quân nhé !

An-Tô-Ny ra vào tư dinh của Xê-Da như em

ruột trong nhà, nên ông ta đi đâu đề hướng dẫn mọi người vào phòng khách.

— Thôi, chúng mình cùng đi là vừa !

Sau tuần rượu Xê-Da đứng lên. Tất cả mọi người cùng đề ly trở xuống.

Mấy cỗ xe tứ mã màu vàng kim óng ánh chở mọi người chạy về hướng nghị sự đường. Đối với Xê-Da, trong trường hợp này có thể ví như ngọn đèn trước gió, cứ một khắc trôi qua là ông gần kề cái chết hơn. Ông nhìn thấy nóc nhà của nghị sự đường, kể đến lại nhìn thấy bậc thềm cao rộng xây bằng đá cầm thạch và cả những cây cột tròn to cũng bằng đá cầm thạch ở phía trước cửa.

Quần chúng đứng đông nghẹt hai bên đường đề chờ xem Xê-Da.

— Hôm nay là ngày trọng đại, tướng quân Xê-Da sẽ lên ngôi vua !

— Không có chuyện đó đâu ! Xê-Da là nền tảng của chế độ cộng hòa La-Mã. Ông ấy không bao giờ lại chịu lên ngôi vua !

— Không ! Theo tôi ông ấy nên lên ngôi vua thì hay hơn !

— Không ! Như vậy không có gì hay đâu !

Quần chúng tranh nhau bày tỏ ý kiến. Có người tán thành Xê-Da lên ngôi vua, nhưng có người lại phản đối. Thế là họ tranh luận với nhau như là một cuộc cãi lộn.

Dưới bóng chiếc cột tròn nơi hành lang nghị sự đường có một cụ già mái tóc bạc phơ, mày râu dài cũng trắng như tuyết, mình khoác chiếc áo

choàng cũ, đứng đấy với đôi mắt lạnh lợi và sáng lóng lánh trông như đôi mắt của những đứa bé ngày thơ, Lão đang đứng chờ Xê-Da đi tới

Cụ già này là A-Ki-Mi-Tơ-Lát một nhà thiên văn có tiếng của La-Mã. Ông ta dựa vào thiên văn học tìm ra môn tướng số học, đoán vận mệnh con người rất giỏi. Ông ta biết ngày mười lăm tháng ba là ngày sẽ xảy đến một biến cố đáng sợ cho Xê-Da.

Ông viết sẵn một phong thư, chờ Xê-Da đến là trao cho. Trong thư đại đế nói :

Kinh ngài Xê-Da

Xin ngài nên để ý Bờ-Ru-Tuýt. Ngài càng không nên gần Kha-Xi-Át. Cả Xi-Na cũng thế. Đối với Pho Li-Bô-Ni-A ngài cũng đừng tin nhiệm. Còn Hi-Ba càng phải thận trọng. Gác-Ca và Ti-Xa cũng là kẻ thù của ngài. Lát-Cơ-Li thì khỏi nói, vì y đã oán oán hận ngài từ lâu. Số người này đang mưu hại ngài, vậy xin ngài thận trọng, chờ nên để sơ hở. Cầu xig các vị thần linh phù hộ cho anh hùng Xê-Da !

Cụ già còn nói lầm nhầm một mình :

— Ôi ! Con người thật là đáng thương, vì bất cứ là một con người vĩ đại đến đâu, có tài đức đến đâu, vẫn không thể tránh khỏi bị người khác dố kỵ. Hỡi Xê-Da, nếu ngài chịu tin bức thư này thì mạng ngài được cứu thoát, bằng trái lại, ấy không còn mong gì tồn sinh được nữa !

Cụ già đang cất tiếng than thì có thêm một cụ

già khác y phục dơ bẩn, tay chỏi gậy bước đến gần.

— Thật là đáng lo, phải không ông A-Ki-Mi-Tơ-Lát ?

— Ủa ? Té ra ông đấy à ?

— Sinh mệnh của Xê-Da hiện nay thực chẳng khác gì ngọn đèn trước gió. Chỉ cần gió thổi to là nó tắt. Như vậy nước đại La-Mã này sẽ rơi vào vòng tối tăm !

— Sao ông biết vậy ?

A-Ki-Mi-Tơ-Lát tưởng rằng chỉ có một mình mình biết chuyện đó, chứ không còn người thứ hai nữa, nên lấy làm kinh ngạc. Kịp khi ông nhìn kỹ cụ già vừa đến thì mới nhớ ra. Ông vỗ tay nói :

— Ô, có phải ông là nhà tiên tri từng khuyên Xê-Da nên giữ gìn ngày mười lăm tháng ba, hôm Xê-Da thắng trận trở về đấy không ?

Cụ già đến sau tươi cười gật đầu :

— Tôi chỉ muốn cứu Xê-Da.

— Phải ! Tôi cũng muốn cứu Xê-Da nên mới viết phong thư này.

— Còn tôi muốn đứng trước mặt Xê-Da để cảnh cáo ông ấy lần cuối cùng.

— Kia ! Đến rồi kia ! Đã có tiếng hoan hô và tiếng kèn...

Hai cụ già ngóng cổ nhìn về hướng xa xa. Quần chúng tránh ra một con đường và Xê-Da xuất hiện nơi đó với sắc diện uy nghi. Bò-Ru-Tuýt Kha-Xi-Át, Gác-Ca, Ti-Xa và những người khác đi chung quanh Xê-Da.

— Ôi ! Thực là nguy hiểm vô cùng ! Chung quanh Xê-Da toàn là loài sư tử và lang sói...

— Những người đó lộ sắc hung hăng, chắc là trong áo họ có giấu sẵn đoản kiếm

Hai lão già đứng chờ mà trong lòng hết sức lo ngại.

Xê-Da không tài nào biết sinh mệnh của mình sắp chấm dứt. Ông vui vẻ vẫy tay chào đáp lễ quần chúng đang ném hoa tươi đến ông. Chỉ chốc lát ông đi tới thềm nghị-sự-đường với nét mặt thật vui vẻ.

Xê-Da dẫn đầu bước lên bậc tam cấp. Hai cụ già cảm thấy quả tim nhảy thình thịch, nín thở đứng chờ. Xê-Da đã tới trước mặt hai người.

Nhà tiên tri từ phía sau cây cột tròn bước ra và đứng lại trước mặt Xê-Da.

Xê Da trong thấy cũng dừng lại. Ông nhận ra ngay đây là nhà tiên tri đã cảnh cáo ông một lần trong dịp ông mời chiến thắng trở về. Xê-Da lên tiếng chào ông ta trước với giọng nói đùa cợt :

— Kìa ! Nhà tiên tri đấy hả ? Hôm nay là mười lăm tháng ba rồi, thế nhưng tôi có sao đâu ?

Xin ngày phải thận trọng ! Hôm nay đúng là là ngày mười lăm tháng ba, nhưng nó chưa hết ngày kia mà !

Nhà tiên tri đáp một cách trang trọng.

— Đừng có nói vu vơ. Đối với Xê-Da này thật không còn ngày nào hên hơn ngày hôm nay nữa !

Xê-Da gạt cụ già ra tiếp tục đi tới. Nhưng A-Ki-Mi-Tơ-Lát cầm san một phong thư đứng chờ ở phía trước.

— Bẩm Xê-Da tướng quân, xin ngài hãy xem
xem phong thư này !

Xê-Da nhìn A-Ki-Mi-Tơ-Lát hỏi :

— Bộ ông có điều gì muốn thỉnh nguyện hả ?
Vậy chờ tôi tờ ra sẽ nói nhé !

— Không ! Nếu chờ ngài trả ra thì muộn rồi.
Tôi không phải đến đây để thỉnh nguyện, mà vì
bản thân ngài đang có một đại sự, cho nên tôi
muốn nói riêng với ngài. Xin ngài hãy xem ngay
phong thư !

— Ông nói sao ? Bản thân tôi có đại sự ? Nếu
vậy thì không gấp gì, đề thông thả rồi tôi xem.

Xê-Da nhận lấy phong thư nhưng không mở
ra xem ngay, tiếp tục đi thẳng vào nghị sự đường.

— Nầy ! Xin ngài...

A-Ki-Mi-Tơ-Lát muốn gọi Xê-Da lại, bảo ông
nên xem ngay phong thư, nhưng Ti-Xa xô lão ra
quắt mắt quát :

— Cút đi ! Đồ già điên !

Gác-Ca cũng bước tới muốn đá lão già. Lão
thất vọng lui trở lại phía sau cột tròn, buộc
miệng than :

— Ôi ! Không còn hy vọng gì nữa. Không hiểu
rồi đây La-Mã sẽ trở nên thế nào ?

— Không còn cách gì khác hơn. Có lẽ đây là
số mệnh. Ông A-Ki-Mi-Tơ-Lát, chúng mình hãy
đi về !

Hai lão già sánh vai già sánh vai lặng lẽ chen
ra khỏi đám đông.

TRƯỚC XÁC CHẾT

THEO LỊCH SỬ GHI CHÉP THÌ TẬP ĐOÀN MUU
sát do Bờ-Ru-Tuýt cầm đầu gồm có nhà chính trị,
tướng lãnh và một số người khác địa vị thấp hơn,
tất cả đến sáu mươi người. Nhưng người thực sự
hành động chỉ có ngoài mươi người thường gần
gọi Xê-Da mà thôi

Thời giờ trôi qua từng phút một. Kế hoạch
động được họ xếp đặt đâu vào đấy. Họ dự định
Gác-Ca là người đâm nháy kiếm đầu tiên và dấu
hiệu hành động sẽ là việc Hi-Ba quì xuống trước
mặt Xê-Da xin ân xá cho người anh bị lưu đày ra
hải ngoại. Anh của Hi-Ba là Ba-Bu-Li Hi-Ba, phạm
luật nước của La-Mã nên bị Xê-Da đuổi ra khỏi
nước. Ai xin Xê-Da cũng không bằng lòng ân xá.

Họ biết Xê-Da không bao giờ đồng ý, nên đặt

cứ thấy Xê-Da lắc đầu là Gác-Ca sẽ xuống tay trước tiên. Số người còn lại sẽ áp tới tấn công.

Xê-Da bước vào nghị sự đường và ngồi xuống chiếc ghế đặt cao nhứt ở đây. Sắc mặt của ông như đang bừng sáng.

Xê-Da ngồi chẳng khác chi một vị hoàng đế. Mác An-Tô-Ny với thân hình vạm vở đứng sát lưng Xê-Da như người bảo vệ cho ông.

— Nguy mất ! An-Tô-Ny đứng bên cạnh hắn thì làm sao hạ thủ được ?

Bờ-Ru-Tuýt thấy vậy nói nhỏ các đồng chí.

Ti-Xa liền bước tới gần An-Tô-Ny :

— Nầy anh An-Tô-Ny, tôi có việc muốn bàn riêng với anh, xin anh theo tôi.

An-Tô-Ny bị ông ta lừa, bước theo ra ngoài.

Bờ-Ru-Tuýt đưa mắt ra hiệu cho Xi-Na, ngỏ ý có thể bắt đầu hành động. Xê-Da tuy giỏi võ, nhưng một khi An-Tô-Ny rời đi thì ông không còn ai lo việc hộ vệ, trong khi tay ông không có một tấc sắt. Các nghị viên nguyên lão viện phần đông là những người trói gà không chặt. Chung quanh Xê-Da chỉ còn các đồng chí tham dự vào âm mưu của Bờ-Ru-Tuýt mà thôi.

— Được ! Có ai muốn thỉnh nguyện điều gì với tôi phải không ?

Xê-Da đưa mắt nhìn quanh một vòng.

— Thưa phải !

Hi-Ba cung kính bước tới quai xuống chân Xê-Da.

— Hi-Ba, có chuyện gì vậy ? Anh hè tắt phải

quì dưới chân tôi như một con chó ? Chỉ cần hợp lý thì việc gì tôi cũng chấp thuận, nhưng nếu không hợp lý thì dù anh có bò dưới chân tôi như một con chó đi nữa cũng vô ích. Hãy đứng lên nói chuyện đàng hoàng như bằng hữu với nhau đi !

Xê-Da ra hiệu bảo Hi-Ba đứng lên, nhưng Hi-Ba vẫn quì, cúi mặt nói :

— Bầm Xê-Da tướng quân, xin ngài ân xá cho người anh ruột của tôi !

Hi-Ba ngoanh mặt lại nói tiếp :

— Có ai bằng lòng xin tội giúp cho anh tôi không ?

— Tôi cũng xin nữa ! Xin ngài hãy ân xá cho người anh ruột của Hi-Ba. Tôi quì như vậy không phải là muốn đưa nịnh đâu !

Bờ-Ru-Tuýt bước tới quì xuống dưới chân Xê-Da như Hi-Ba đã quì. Xê-Da nhìn thấy Bờ-Ru-Tuýt một người mà ông kính trọng lại quì gối như một tên ăn mày thì rất ngạc nhiên.

Kha-Xi-Át cũng liền bước tới, quì xuống, nói :

— Xin ngài rộng lòng tha thứ cho người anh của Hi-Ba.

Ba người cùng quì đứng như đã bàn với nhau trước. Xê-Da rất lanh trí, đoán biết ngay chuyện này át hẳn còn có vấn đề gì đây. Ông trừng mắt nhìn Kha-Xi-Át :

— Nếu là ông, khi gặp cảnh người ta van xin như vậy thì sẽ động lòng ngay. Nhưng còn tôi thì không. Tôi không bao giờ mềm lòng trước sự van xin của các ông. Tôi là ngôi sao bắc đầu trên vòm

trời, dù các vì sao khác cũng sáng lấp lánh như nó, nhưng các vì sao khác luôn xoay chuyền, còn nó thì không. Các ông có hiểu chưa ? Ngôi sao bắc đầu ở trần gian này không ai có thể nói gì làm nó lay chuyền được. Ngôi sao bắc đầu đó là Xê-Da đây. Người xúc phạm đến quốc pháp thì tôi không thể tha thứ nếu không có lý do chính đáng !

Tiếng nói của Xê-Da uy nghiêm và vang rền cả nghị-sự-đường.

— Bầm Xê-Da tướng quân !

Xi-Na bước tới muốn nắm tay áo Xê-Da.

— Hãy lui ra ! Bộ ông muốn lay chuyền quả núi Olympus hay sao ?

Xê-Da qnat xong thì bước tới một bước.

— Hai ba người chung quanh liền hét to :

— Xê-Da !

— Xê-Da !

Họ muốn dựa vào số đông uy hiếp Xê-Da.

— Bờ-Ru-Tuýt, ông quì cũng vô ích, vậy hãy đứng lên !

Van xin hay uy hiếp vẫn không lay chuyền được Xê-Da. Ông đứng uy nghi giữa nghị-sự-đường. Đây là giây phút mà nhóm mưu sát chờ đợi.

— Tốt ! Bây giờ thì phải dùng đến vũ lực rồi !

Gác-Ca đứng sau lưng Xê-Da mở áo choàng rút đoản kiếm xuất kỳ bất ý xô té Xê-Da rồi bắt từ sau lưng đâm tới một nhát gươm.

— Tiếp mau !

Tất cả đồng đảng của họ tuốt đoản kiếm nhằm đâm Xê-Da bất kể.

— Lũ người vô liêm sỉ kia, hãy lui đi tất cả ?

Xê-Da quát nhưng không có vũ khí để chống trả. Mặc dù ông cố lách tránh nhưng vì nhát kiếm đầu tiên của Gác-Ca là một nhát kiếm trí mạng, nên chẳng bao lâu ông bị đâm bồi thêm đến mười mấy nhát nữa. Xê-Da loạng choạng và bất ngờ ngửa mặt nhìn thấy lưỡi đoản kiếm của Bờ-Ru-Tuýt đang đâm tới trước ngực.

Từ bấy lâu nay Xê-Da xem Bờ-Ru-Tuýt là một nhân vật cao thượng, luôn có lòng tôn kính mình, nên tình cảm giữa đôi bên rất đậm đà. Thế nhưng hôm nay Bờ-Ru-Tuýt lại đứng về phe địch. Trước sự kinh ngạc và đau lòng đó Xê-Da tự nhiên thấy choáng váng.

— Bờ-Ru-Tuýt, ông cũng là... ?

Xê-Da mới thốt lên được bấy nhiêu lời thì lưỡi kiếm của Bờ-Ru-Tuýt đâm sâu vào ngực ông, Thân người ông lảo đảo và té quy dưới chân pho tượng của Bôm-Bay.

Từ miệng những vết thương trên người Xê-Da máu tuôn ra đỏ ối, ướt cả y phục. Trên mặt da cầm thạch nơi hắc thèm cũng có từng vũng máu to :

Đồng đảng của nhóm mưu sát Xê-Da vui mừng, vừa nhảy tung, vừa la lớn :

— Đã lấy lại được tự do rồi : Chế độ chính trị chuyên chế đã bị diệt vong rồi Mau loan truyền tin tức ra cho khắp mọi người biết :

Xê-Da đã tắt thở. Các nghị viên trong nguyên lão viên không dự vào âm mưu này, được mục kích tấm thảm kịch xảy ra làm họ mất cả hồn via, chân tay và đầu lưỡi như té liệt đi, Họ đứng giương mắt nhìn chẳng khác nào một khúc gỗ. Bờ-Ru-Tuýt quay sang họ nói trang nghiêm :

— Các vị không nên lo buồn, mà hãy giữ bình tĩnh. Chúng tôi chỉ xử phạt một con người có dã tâm thôi :

Chỉ giây lát sau đám quân chúng đang chen chúc đông nghẹt trước nghị sự đường biết tin biến cố vừa xảy ra. Tiếng hò hét của họ từ ngoài vọng vào đình tai. Đây là tiếng hò hét vì giận dữ hay là tiếng hoan hô ?

Dân chúng thành phố La-Mã rất kính mến Xê-Da, yêu quý Xê-Da. Họ bao giờ cũng ca ngợi chiến công của ông, thậm chí còn muốn thay đổi chính thể cộng hòa để suy tôn Xê-Da lên ngôi hoàng đế. Vậy khi hay tin Xê-Da, bị giết họ làm sao vui mừng được ? Kha-Xi-Át bước ra ngoài để nhận xét tình hình, hối hả trở vào nói :

— Các nghị viên nếu chẳng có chuyện gì xin hãy rời khỏi nơi đây ngay. Quân chúng sắp tràn vào đây rồi, chúng tôi không muốn các vị bị liên lụy :

Ngoài số người đồng đảng với Kha-Xi-Át còn ở lại, tất cả các nghị viên nguyên lão viện không ai bảo ai, hối tấp rời khỏi nghị sự đường.

Cảnh hỗn loạn và tiếng ồn ào không rõ đã biến mất từ lúc nào. Kha-Xi-Át đứng sát lưng Bờ-Ru-Tuýt hỏi thúc :

A-h Bờ-Ru-Tuýt, xin mau bước ra thèm thuyết
phục quần chúng đi !

— Còn An-Tô-Ny đâu ?

Gác-Ca đứng bên cạnh lên tiếng hỏi.

— An-Tô-Ny sợ quá bỏ trốn rồi. Có lẽ anh ta
trốn về nhà rồi.

Tò-Li-Bò-Ni-A rất thân với An-Tô-Ny, nên
biết rõ hành tung của ông này.

— Sao ? Bỏ trốn về nhà rồi ?

Những đồng đảng muốn giết An-Tô-Ny đều
ngơ ngác, thất vọng.

Chẳng riêng gì An Tô Ny mà tất cả tướng tá
thủ hạ của Xê-Da cũng sợ tái mặt, bỏ trốn mất
hết. Có thể có một số người đi lo qui tụ quân đội
để báo thù cho Xê-Da, mà cũng có thể có những
người đang lo thu dọn để trốn ra ngoại quốc. Chỉ
riêng đám quần chúng chen chúc trước nghị sự
đường là vẫn không chịu đi. Trái lại mỗi lúc họ
tập hợp càng đông thêm.

Tin Xê-Da bị đâm chết làm cho tất cả dân
chúng trong thành phố La-Mã khiếp đảm. Nếu La-
Mã mất Xê-Da thì tương lai sẽ怎样 nào ?
Chuyện này là do ở Xê-Da có lỗi hay là Bờ-Ru-Tuýt
có lỗi ? Hoặc cả hai người đều có lỗi ? Mọi người
hoang mang không hiểu sự thật ra sao cả.

Tất cả dân chúng thành phố La-Mã cùng keo
nhau đến công trường trước nghị sự đường. Không
ai là không xúc động mạnh. Số người ủng hộ Bờ-
Ru-Tuýt cho rằng ông này làm như vậy là để bảo
vệ chính thể cộng hòa. Số người tôn kính Xê-Da

thì lòng đầy bi phẫn, oán phiền : « Một vị anh hùng đáng kiêu hãnh của La-Mã tại sao lại bị ám sát ? Chắc chắn do bọn người quá đố kỵ đã hạ độc thủ ! ». Hai nhóm người này cãi nhau kịch liệt. Không rõ tình thế rồi sẽ đi đến đâu ? Số người chen chúc dưới thềm nghị sự đường to tiếng gào la :

— Xin mời ông Bờ-Ru-Tuýt bước ra ! Ông mau nói rõ tại sao lại giết chết Xê-Da ?

— Nếu lý do không chính đáng thì các người đừng mong sống sót trở về nhà !

Tình thế thật là nguy hiểm. Bờ-Ru-Tuýt đứng trong nghị-sự-đường lắng nghe tất cả những lời là hé tít bên ngoài. Riêng Kha-Xi-Át là người vui mừng hơn hết, vì âm mưu của họ thành công là sở nguyện của y đã đạt được. Y cho rằng mình sẽ là người thống trị La-Mã.

— Nay anh Bờ-Ru-Tuýt, hãy ra nói rõ lý do cho quần chúng nghe đi !

Mọi người chung quanh không ngót hối thúc Bờ-Ru-Tuýt.

Bờ-Ru-Tuýt vừa đi thì bỗng trông thấy có một người ăn mặc như kẻ nô bộc, bước tới quì xuống trước mặt ông.

— À, anh có phải là tôi tớ An-Tô-Ny không ?

Trước đây Bờ-Ru-Tuýt có lần gặp mặt người tôi tớ này, đến nay ông ta hãy còn nhớ.

— Kính bẩm ông Bờ-Ru-Tuýt. Chủ nhân tôi dặn tôi khi tới trước mặt ông thi phải quì xuống

— Bò-Ru-Tuýt, ông cũng là...

như thế này, rồi sau đó xin ông nghe lời truyền đạt của chủ nhân tôi.

Người tôi tớ cúi lạy một lạy mới nói tiếp :

— Chủ nhân tôi là Mác An-Tô-Ny nói : «Ông Bờ-Ru-Tuýt là người tài ba sáng suốt, dũng cảm và liêm khiết. Còn Xê-Da tướng quân là người gan dạ, can đảm và từ ái. An-Tô-Ny từ bấy lâu nay luôn luôn kính trọng ông Bờ-Ru-Tuýt, mà cũng thương mến, kính sợ Xê-Da tướng quân. Nếu ông Bờ-Ru-Tuýt có thể nói cho tôi biết rõ lý do nào phải giết Xê-Da, thì Mác An-Tô-Ny bằng lòng đem tình bạn đối với Xê-Da dâng trọn vẹn lên cho ông Bờ-Ru-Tuýt. Từ đây về sau tôi sẽ nương tựa vào ông Bờ-Ru-Tuýt»... Đó là lời của chủ nhân tôi dặn tôi truyền đạt lại.

Người tôi tớ nầy ăn nói rất mạch-lạc. Bờ-Ru-Tuýt không ngờ thái độ của An-Tô-Ny ôn hòa như vậy, bèn nói với người tôi tớ của ông ta :

— Ông An-Tô-Ny là người có dũng khí, lại sáng suốt. Từ trước tới nay không bao giờ tôi nhận An-Tô-Ny có gì không đúng đắn. Vậy anh hãy về nói lại với ông ấy là tôi muốn bàn chuyện với ông ấy ngay bây giờ.

— Tôi xin cảm tạ ngài. Nếu chủ nhân tôi nghe được những lời nói của ngài ắt sẽ vui mừng không kẽ xiết. Tôi trở về mời chủ nhân tôi đến đây ngay.

Người tôi tớ bước ra với cử chỉ hết sức lèđộ. Kha-Xi-Át đứng bên cạnh có vẻ lo lắng hỏi :

— Bộ anh định gọi An-Tô-Ny đến sao ?

Giọng nói của ông ta có vẻ bất bình.

Bờ-Ru-Tuýt là người có nhân cách cao thượng lại trọng lý tưởng, không bao giờ biết nghi ngờ ai cả.

— Chẳng phải An-Tô-Ny tỏ ra sáng suốt đầy đấy sao ? Nếu ông ta đứng về phe chúng mình thì thật là có lợi.

Bờ-Ru-Tuýt tỏ vẻ vui mừng, nhưng Kha-Xi-Át thì tỏ ra không đồng ý :

— Như tôi có lần nói, con người đó không thể xem thường và cho tới hiện nay, tôi vẫn giữ ý kiến như vậy. Đừng thấy ông ta ham chơi, tánh tình vui vẻ như thế mà xem thường. Có trời mới biết được trong lòng ông ta đang nghĩ gì !

Kha-Xi-Át chau mày nói với giọng lo lắng.

Chẳng bao lâu An-Tô-Ny cởi ngựa đến nghỉ-sự-đường. Ông bước vào theo một cửa nhỏ, vừa thở vừa đi lên bậc tam cấp.

Lên tới thềm cao ông ta nhìn thấy nơi bậc tam cấp có những vũng máu vẫn chưa được lau chùi. Ông lại nhìn thấy xác chết của Xê-Da nằm dưới chân tượng Bôm-Bay. Ông ta quay sang sổ người của Bờ-Ru-Tuýt cúi đầu thi lễ.

Trước sự xúc động tự nhiên, An-Tô-Ny chạy đến bên cạnh xác chết của Xê-Da. Khi ông ta nhìn thấy thi thể rất thê thảm của Xê-Da thì tự nhiên lảo đảo và quy xuống. Ông cố hết sức đứng lên và nhìn đăm đắm xác chết của Xê-Da.

— Hỡi Xê-Da vĩ đại ! Cái xác chết thê thảm này lại là ngài đây sao ? Hỡi Xê-Da, người anh hùng bách thắng, ngài đã biến thành cái xác không hồn như thế này thật sao ?

An-Tô-Ny lầm nhầm trong miệng, trong khi hai mắt trào lệ nóng. Một lúc ông ta mới ngước mặt nhìn quanh nhóm người của Bờ-Ru-Tuýt, nói :

— Thưa các vị, tôi không hiểu tại sao các vị phải giết Xê-Da ? Tuy nhiên tôi nhận rằng Xê-Da chết rất xứng đáng. Vì được chết dưới tay những nhân vật hữu danh của La-Mã như vậy thì thật là vinh quang. Tôi là người thân cận Xê-Da nhất, vậy nếu các vị thấy rằng không thể để cho tôi sống, thì xin hãy dùng lưỡi gươm đã dính máu Xê-Da giết chết tôi đi ! Hôm nay tôi được cùng chết với Xê-Da một chỗ thì không còn gì ân hận nữa !

An-Tô-Ny vỗ ngực như có ý bảo mọi người mau đâm vào ngực ông. Giọng nói của An-Tô-Ny cũng rung lên.

An-Tô-Ny vốn bị nhóm mưu sát Xê-Da xem là người của Xê-Da, nhưng ông ta dám trở lại đây một mình, chứng tỏ ông ta đã có một quyết tâm mạnh mẽ. Nếu An-Tô-Ny đến đây có một mục đích van xin được sống thì chắc là không bao giờ ông đến. Còn nếu ông phản kháng thì chắc chắn sẽ bị họ giết chết ngay. Lập trường của An-Tô-Ny lúc đó thật hết sức khó khăn.

Bờ-Ru-Tuýt là người rất thành khẩn. Lời nói của An-Tô-Ny làm cho ông cảm động, bèn đưa tay ra :

— Này ông An-Tô-Ny, không ai muốn giết ông đâu. Đối với ông, có thể chúng tôi đây là những người tàn nhẫn, nhưng sự thật thì không phải thế. Không phải chúng tôi vì quyền lợi của riêng mình

hoặc muốn tìm sự vinh hoa, phú quý mà giết chết Xê-Da. Chúng tôi hoàn toàn vì muốn bảo vệ chế độ cộng hòa của nước La Mã nên mới nuốt lè xuống tay. Chúng tôi không có lưỡi gươm nào dành để giết ông cả. Vậy chúng mình hãy siết tay đi !

An-Tô-Ny mạnh dạn chấp nhận lời đề nghị của Bờ-Ru-Tuýt.

— Tôi hiểu rồi. Nếu vậy, thưa các vị, xin cho tôi được siết bàn tay dính máu Xê-Da của các vị bắt đầu nơi ngài...

An-Tô-Ny bước tới siết lấy bàn tay của Bờ-Ru Tuýt.

— Ông Kha-Xi-Át... ông Ti-Xa...

An-Tô-Ny lần lượt gọi từng tên của các đối phương rồi siết tay họ. Trông ông chừng như muốn in sâu từng tên họ vào tim mình.

— Ông Xi-Na... Ông Hi-Ba... Ông Tờ-Li-Bô-Ni A...

Sau khi bắt tay xong với tất cả mọi người có mặt, An-Tô-Ny tự nhủ với mình : «Xê-Da ơi ! Chắc là vong linh của ngài còn lẩn khuất đâu đây ! An Tô-Ny này đứng trước xác chết ngài lại bắt tay với các hung thủ giết chết ngài, chắc làm cho ngài đau lòng lắm ! Chắc ngài cho An-Tô-Ny này là một thằng không có khí phách, bằng lòng bán đứng ân nhân của mình chăng ? ... »

Với số tuổi mới vừa ba mươi tròn như An-Tô-Ny, khi nghĩ đến đây tự nhiên không thể nào che giấu được nỗi thống khổ, trong lòng.

Kha-Xi-Át trông thấy An-Tô-Ny biến sắc, liền hẵn học nói :

— An-Tô-Ny, có phải ông cảm thấy không hài lòng chăng? Nếu vậy tại sao ông bắt tay với chúng tôi làm gì? Ông muốn rời đi thì xin cứ tự tiện. Chúng tôi không bao giờ làm chuyện mờ ám đâu, ông cứ việc an tâm rời đi!

Kha-Xi-Át thật không làm sao dám tin ở An-Tô-Ny. Nhưng An-Tô-Ny lắc đầu nói quả quyết:

— Xin ông an lòng. Tôi cũng là một người La Mã yêu danh dự. Cái bắt tay vừa rồi của tôi không có một tí gì giả dối cả. Tôi bằng lòng đứng chung hàng ngũ với các ông, cùng hành động với các ông, chỉ cần các ông cho tôi được biết tại sao nhất định phải giết chết Xê-Da?

— Được! Tôi hiểu rồi. Tôi sẽ nói rõ tất cả trước mặt quần chúng.

Bờ-Ru-Tuýt trả lời với An-tô-Ny.

— Thưa ngài Bờ-Ru-Tuýt, tôi rất tin ở ngài. Nhưng tôi còn có lời yêu cầu này...

An-Tô-Ny bắt đầu đề nghị:

— Tôi muốn bồng xác chết của Xê-Da ra trước công trường để đọc vài lời ai diếu trước mặt quần chúng với tư cách là một người bạn của Xê-Da...

— Đứng trên lập trường của ông mà nói, lời yêu cầu đó thật là hợp lý. Xin cứ tự tiện!

Bờ-Ru-Tuýt bằng lòng ngay. Kha-Xi-Át nghe vây hoảng hốt, chụp vai Bờ-Ru-Tuýt kéo sang một bên, nói nhỏ:

— Không thể được! An-Tô-Ny là một con

người đầy mưu lược. Hắn lợi dụng lời điếu để gây sự xúc động trong quần chúng, rồi dựa vào dư luận buộc chúng ta là những hung thủ sát hại Xê-Da. Như vậy thật là nguy hiểm. Suýt nữa anh đã lầm mưu gian của hắn rồi. Chi bằng hãy giết quách hắn đi, hay là trực xuất hắn ra khỏi nước !

— Ngày Kha-Xi-Át, đây là sự lo ngại quá đáng của chú. An-Tô-Ny đâu phải là hạng người mưu lược như chú nói, trái lại, ông ấy chỉ là một quân nhân hào phóng mà thôi. Nếu ông ta có là một nhà mưu lược như chú nói, vẫn không làm gì ta được, vì tôi sẽ bước ra thèm nghị sự đường diễn thuyết trước. Tôi sẽ nói rõ lý do giết Xê-Da một cách quang minh chính đại cho họ hiểu, và cũng cho họ hiểu luôn là chúng mình bằng lòng để An-Tô-Ny đọc lời ai điểu cho Xê-Da. Như vậy chẳng phải quần chúng hiểu rõ lập trường của chúng ta hay sao ?

Mặc dầu Bờ-Ru-Tuýt nói thế, nhưng Kha-Xi-Át vẫn không yên lòng.

— Quần chúng trông chờ đã sốt ruột rồi, vậy nên bắt đầu nói chuyện với họ chứ ?

Nghe Bờ-Ru-Tuýt nói vậy, mọi người chung quanh đều tán đồng :

— Phải ! Nên bắt đầu đi !

— Tiến hành như thế là phải rồi !

Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át đi đầu, hướng dẫn đám đông bước ra thèm nghị sự đường. Còn ở lại bên trong chỉ có một mình An-Tô-Ny.

— Xê-Da ơi, ngài hãy tha thứ cho tôi ! Tôi sẽ

báo thù cho ngài đây. Tôi phải cho bọn thù nhân đang ngạc mạn kia biết tay tôi. Xin ngài hãy chờ đợi một tí, vì chẳng còn bao lâu nữa.

An-Tô-Ny quì trước xác chết Xê-Da khóc nghẹn ngào.

Bỗng có tiếng chân từ ngoài bước nhẹ vào. An-Tô-Ny cảnh giác đi tránh khỏi xác chết, thận trọng ngoảnh mặt lại nhìn.

— Anh là ai ?

An Tô Ny hỏi người đang bước vào. Đó là một binh sĩ đang lầm lét nhìn chung quanh. Y bước tới gần An Tô Ny.

— Tôi là lính truyền lệnh của Ốc-Ta-Vi (Octavius) thủ hạ của Xê-Da, thưa tướng quân An-Tô-Ny.

Người binh sĩ cung kính cúi chào.

Ốc-Ta-Vi Xê-Da là cháu gọi Xê-Da bằng cậu. Vì Xê-Da không có con nên Ốc-Ta-Vi được chỉ định làm người thừa kế của Xê-Da, trước đây ông được phái đến vùng A-Bô-Lô (Apolo). An-Tô-Ny có nghe gần đây Ốc-Ta-Vi được Xê-Da triệu về :

— Hiện giờ tướng quân Ốc-Ta-Vi ở đâu ?

— Mấy hôm trước có lệnh của tướng quân Xê-Da gọi ông ấy trở về La-Mã, và dự định xong ngày hôm nay là tới nơi.

— Có dân quân đội theo không ?

— Thưa có. Tôi tuân lệnh về đây thông báo trước.

— Chắc là tướng quân Ốc-Ta-Vi chưa hay biến cố này ?

Nghe An-Tô-Ni hỏi thế, người binh sĩ mới nhìn thấy xác chết của Xê-Da.

— Nếu vậy những lời đồn bên ngoài là có thực sao ?

Người binh sĩ hết sức kinh ngạc.

— Đúng ! Xê-Da tướng quân đã chết dưới tay của nhóm Bờ-Ru-Tuýt. Hãy mau trở về báo cáo cho tướng quân Ốc-Ta-Vi biết. Giây phút này nước La-Mã đang trong cơn sốt, hết sức nguy hiểm. Hãy gọi ông ấy dẫn quân đội về đây !

— Thưa vâng !

Người binh sĩ hối hả rời đi, nhưng An-Tô-Ny gọi lại :

— Khoan ! Chờ một chốc !... Hãy chờ xem tôi mang xác ra trước công trường diễn thuyết với quần chúng. Anh hãy chờ đợi xem cho rõ quần chúng đứng về phía Bờ-Ru-Tuýt hay là đứng về phía tôi, rồi đi báo cáo rõ cho tướng quân Ốc-Ta-Vi biết. Bây giờ anh hãy giúp tôi đưa xác tướng quân Xê-Da đi.

— Thưa vâng !

Người binh sĩ tiếp tay với An-Tô-Ny khiêng xác Xê-Da ra tới cửa.

Trong khi Bờ-Ru-Tuýt xuất hiện trước thềm nghị sự đường thì quần chúng hét đình tai.

Công trường trước nghị sự đường là địa điểm để cho quần chúng họp mết-tinh. Bờ-Ru-Tuýt đứng tại một sân tròn trên thềm cao của nghị sự đường. Nơi đó là nơi để chấp-chính-quan và các nghị viên nguyên lão viễn đứng diễn thuyết trước quần chúng.

hoặc khi họ cần tiếp xúc để tìm hiểu phản ứng của quần chúng đối với một vấn đề gì.

Kha-Xi-Át và các đồng đảng bám sát theo Bờ-Ru Tuýt xuất hiện trước đám đông. Bờ Ru Tuýt vừa dừng chân đứng lại ở diễn đàn thì tiếng hò reo ồn ào của quần chúng tự nhiên im lặng. Họ nín thở chờ đợi Bờ-Ru-Tuýt lên tiếng.

— Thưa các vị, trước khi tôi dứt lời, mong các vị nên im lặng nghe tôi nói.

Bờ-Ru-Tuýt đưa cao cánh tay phải lên để nói những lời đầu tiên. Ông ta thật không hổ danh là nhân vật số một, số hai của La Mã. Quần chúng đồng đảo đều khuất phục trước thái độ chứng chắc của ông, người nào người nấy im thinh thít, chú ý lắng nghe.

Buổi diễn thuyết ngày hôm đó của Bờ-Ru-Tuýt có thể nói là một buổi diễn thuyết lừng danh và hiếm có từ cổ chí kim, được mọi người khen là một buổi diễn thuyết kiều mầu.

— Thưa tất cả các vị, thưa tất cả đồng bào của tôi và các bạn thương mến tôi ! Tôi mong các vị sẽ dùng một thái độ công bình để xét đoán những lời tôi sẽ nói. Đồng thời mong các vị nên tin từng lời một mà tôi sắp nói ra đây. Tôi có thể lấy nhàn cách của tôi bảo đảm là những gì tôi sắp nói đều đúng sự thật. Nếu có vị nào trong các vị tự nhận mình là bạn chí thiết của Xê-Da, thì tôi xin nói với vị đó biết rằng, lòng yêu mến Xê-Da của tôi chắc chắn không kém hơn lòng yêu mến Xê-Da của vị đó ! Tôi yêu mến Xê-Da đến như

vậy đó ! Các vị sẽ lấy làm lạ và cũng có thể cật vấn tôi, rằng anh yêu mến Xê-Da đến thế, vậy tại sao anh và các đồng chí của anh lại hạ sát Xê-Da ? Xin các vị nghe câu trả lời của tôi : Không phải tình thương mến Xê-Da của tôi thiếu đậm đà, nhưng vì tình yêu mến La-Mã của tôi càng sâu, càng đậm hơn... Thưa các vị, xin các vị thử nghĩ là mình nên chọn bên nào ? nên để Xê-Da chết ngỏ hầu toàn thể dân chúng La-Mã được sống một cuộc sống của «người tự do» ? Hay là nên để cho Xê-Da tiếp tục sống để rồi tất cả dân chúng trong thành phố này chịu rơi vào kiếp «nô lệ» ? Nói đến tình thương đối với Xê-Da là tôi vô cùng thương tiếc ông ấy. Mỗi khi nghĩ đến chiến công hiển hách của ông ấy là tôi càng tôn kính ông ấy hơn, vì ông ấy là một nhân tài hiếm có. Nhưng ngày nay ông ấy đã trở thành «kẻ thù của nước cộng hòa», ông ấy đang có tham vọng độc tài, nên tôi thấy rằng chúng tôi không thể không giết chết ông ấy. Thưa các vị, xin mời các vị hãy phát biểu ý kiến của mình. Việc làm của Bờ-Ru-Tuýt và các đồng chí có phải là phạm pháp không ? Chúng tôi vì thương La-Mã mà làm như vậy có phải là tội lỗi không ?

Sau những lời nói vắn tắt, gọn gàng của Bờ-Ru-Tuýt, quần chúng người này đưa mắt nhìn người kia một lúc.

- Ông Bờ-Ru-Tuýt, ông không có tội gì hết !
- Các ông không có tội gì hết !
- Hành động của Bờ-Ru-Tuýt hoàn toàn đúng !

Quần chúng hoàn toàn cảm động trước tài

hung biện của Bờ-Ru-Tuýt, đua nhau là hét lên
Bờ-Ru-Tuýt đã thành công.

— Bờ-Ru-Tuýt vạn tuế !

— Bờ-Ru-Tuýt vạn tuế !

Tiếng hoan hô nỗi lên khắp cả công trường,
vang rền khắp các nơi.

— Anh em ơi, chúng mình hãy công kênh Bờ-Ru-Tuýt về nhà để tán dương hành động của ông ấy !

Một gã to béo dẫn đầu một đám quần chúng kéo nhau đến trước thềm nghị sự đường vừa vu ngay tay vừa kêu gọi.

— Phải lăm ! Phải lăm ! Thật tôi chưa từng thấy ai vĩ đại hơn ông Bờ-Ru Tuýt, Nếu có ai bảo Bờ Ru Tuýt làm như thế là sai, thì hãy dẫn y tới đây để tôi cho y một bài học !

Một người đàn bà buông tóc xỏ bước nhanh đến bên cạnh diễn đàn nói to lên như vậy, Với chiếc miệng há to và đôi mắt đỏ ngầu của bà ta được mọi người chú ý đến. Quần chúng lại đua nhau hò hét.

— Đúng lăm ! Đúng lăm !

— Bờ-Ru-Tuýt muôn năm !

— Bờ-Ru-Tuýt muôn năm

Thế là đám đông tràn tới trước diễn đàn, chừng như họ muốn công kênh Bờ-Ru-Tuýt lên thật.

Cùng một lúc đó từ phía cửa trái của nghị sự đường, An-Tô-Ny và người binh sĩ cùng khiêng xác chết Xé-Đa được bọc trong một chiếc áo choàng

be bét máu xuất hiện trước đám đông. Thái độ của họ trông rất đau buồn và cũng rất trang nghiêm.

Bờ-Ru-Tuýt trông thấy liền quát lớn để ngăn đám quần chúng đang xao động :

— Thưa các vị, xin im lặng tất cả ! Mác-An-Tô-Ny bồng xác chết Xê-Da bư óc ra kia. Ông ấy không có dự vào nhóm người giết Xê-Da, nhưng tại nước La Mã hòa bình này, ông ấy vẫn đứng về phía của các vị mà không có gì nghi ngờ cả. Ông ấy là người sẵn sàng góp sức với La Mã và toàn thể dân chúng trong thành phố La Mã này.

An-Tô-Ny bồng xác chết của Xê-Da cúi đầu tỏ ý cảm ơn dân chúng. Kha-Xi-Át đứng sau lưng Bờ-Ru-Tuýt nhận thấy mọi việc rất bất lợi, nên bước tới gần Bờ-Ru-Tuýt nói khẽ :

— Không thể được ! Không thể để An-Tô-Ny xuất hiện trước đám đông. Hắn là một tên chuyên xúi giục quần chúng, vậy hãy mau tống cỗ hắn đi !

Nhưng Bờ-Ru-Tuýt không bằng lòng nghe theo lời Kha-Xi-Át.

Ông tự tin mình giết Xê-Da là vì «đại nghĩa», nhất là qua lời diễn thuyết khi nãy quần chúng đã ít nhiều hiểu ông rồi, vậy chắc chắn lời nói của An-Tô-Ny không thể làm thay đổi được ý chí của quần chúng.

— Kha-Xi-Át, chú hãy yên tâm. Quần chúng đã đứng hắn về phía chúng ta rồi kia mà. Trường hợp của An-Tô-Ny đáng thương hại, vậy hãy cho ông ta có dịp nói vài lời ai diếu Xê-Da.

Bờ-Ru-Tuýt vừa giải thích với Kha-Xi-Át vừa quay sang quần chúng nói :

— Xin các vị hãy ở nán lại đây giây lát, để tỏ chút tình cuối cùng với Xê-Da, nghe những lời ai điếu của An-Tô-Ny. Ông ấy sau khi được chúng tôi thông cảm mới bước ra đây, vậy xin các vị chờ vội bỏ đi.

— Bờ-Ru-Tuýt vạn tuế !

— Bờ-Ru-Tuýt muôn năm !

— Bờ-Ru-Tuýt đúng là một người phi thường, vậy nên dựng một pho tượng của ông ấy bên cạnh tượng «Bờ-Ru-Tuýt xưa» !

— Xin Bờ-Ru-Tuýt hãy thay thế Xê-Da thống trị nước La Mã !

— Ông ấy là người có ưu điểm của Xê-Da mà không có khuyết điểm của Xê-Da !

— Xê-Da là cái quái gì ? Bờ-Ru-Tuýt còn tài giỏi hơn Xê-Da nữa !

Lại những tiếng hoan hô làm rung chuyển cả vùng.

Trong khi Bờ-Ru-Tuýt bước xuống khỏi diên đàm và An-Tô-Ny bồng xác chết bước lên, thì đám quần chúng đang xao động tự nhiên im phăng phắc.

TÀI HÙNG BIỆN CỦA AN-TÔ-NY

SẮC MẶT CỦA AN-TÔ-NY TÁI MÉT. ÔNG TA hoàn toàn mềm yếu trước sự đau thương. Cả người ông đang run rẩy, bước chân lảo đảo. Đôi mắt úta lệ của ông đang nhìn thẳng vào quần chúng,

— Nếu so sánh với cuộc diễn thuyết vừa rồi của Bờ-Ru-Tuýt thì thái độ của An-Tô-Ny là nhẹ nhược. Lời nói của ông thật là yếu ớt.

— Thưa các vị...

An-Tô-Ny cố gắng thốt lên câu nói đầu tiên trước quần chúng.

— Nhờ ở lòng tốt của ông Bờ-Ru-Tuýt nên tôi mới có dịp nói với các vị vài lời. Tôi xin cảm ơn tất cả !

Đám đông lắng lặng, nín thở chú ý nghe.

— An-Tô-Ny nói gì vậy ? Tôi nghe không được.

— Dường như ông ấy bảo Bờ-Ru-Tuýt thế nào đó ? Tiếng nói nhỏ quá nghe không rõ !

— Chắc là ông ta không nói xấu Bờ-Ru-Tuýt chứ ? Vì nói như vậy thì chẳng có lợi gì cho ông ta !

— Dù gì Xê-Da vẫn là cái quân không tốt !

— Phải đấy ! Cái quân đó có chết đi cũng không ai tiếc. Nó chết đi là cái may cho La-Mã !

— Im lặng một tí nào ! An-Tô-Ny lại nói nữa kia kia !

Đám đông đang thi thào bàn tán với nhau.

— Thưa toàn thể dân chúng La-Mã thân ái !...

Mặc dù tiếng nói của An-Tô-Ny vẫn rất nhỏ, nhưng từng tiếng một dường như xuất phát từ tâm can, vừa đau đớn lại vừa gây xúc động mạnh. Những lời nói của ông bắt đầu thu hút được quần chúng.

— Tôi tới đây là để chôn cất Xê-Da chứ không phải để tán tụng Xê-Da . . . Ông Bờ-Ru-Tuýt nói : « Sự tồn tại của Xê-Da là có hại cho La-Mã ». Nếu đúng như vậy thì cái chết của Xê-Da thật đáng lắm. Tôi được sự đồng ý của ông Bờ-Ru-Tuýt và các đồng chí của ông, bước ra đây chỉ là để ai điếu Xê-Da. Ông Bờ Ru Tuýt đúng là một bậc quân tử rất quang minh chính đại... Tôi bao giờ cũng tin ở Xê-Da vì ông là một bậc đàn anh tốt của tôi. Thế nhưng ông Bờ Ru Tuýt

nói : «Xê-Da là tên phản bội La-Mã». Ông Bờ Ru Tuýt người quân tử có nhân cách cao thượng».

An Tô Ny nói tới đây dừng lại chốc lát, đưa mắt nhìn khắp mọi người đứng tại công trường.

Xê-Da từng đi chinh chiến cho La Mã. Tất cả chiến lợi phẩm ông thu được đều nạp vào quốc khố, riêng bản thân thì không giữ lại một món gì. Hành động của Xê-Da xem ra dường như hoàn toàn vì quốc gia, chứ chưa bao giờ nghĩ tới mình. Nếu có dịp nào đó ông gặp người nghèo khó thì bao giờ ông cũng rời lè và giúp đỡ họ một cách không tiếc rẻ. Thế nhưng ông Bờ Ru Tuýt nói : «Xê-Da là tên phản bội La-Mã còn Bờ-Ru-Tuýt là người quân tử có nhân cách cao thượng... Thưa các vị chẳng phải các vị có dịp chính mắt trông thấy hay sao ? Hôm Xê-Da thắng trận từ Ai-Cập kéo về ông đến tham dự buổi tham dự buổi tế lễ thần Chó Sói và tôi đã ba lần vơng miện lên cho ông nhưng ông đã ba lần từ chối. Như vậy ông có phải là người đầy tham vọng không ? Thế nhưng ông Bờ-Ru-Tuýt nói : « Xê-Da là một người đầy tham vọng còn ông Bờ-Ru-Tuýt là một quân tử có nhân cách cao thượng. Tôi không bao giờ muốn chống lại những lời nói của ông Bờ-Ru-Tuýt, mà tôi chỉ kể lại sự thật để các vị phán đoán một cách sáng suốt... Thưa các vị mãi cho đến ngày hôm qua các vị vẫn mến thương Xê-Da và lòng mến thương đó hoàn toàn không phải giả dối. Như vậy lòng mến thương của các vị chắc hẳn phải có lý do...

Quần chúng bắt đầu nhận lời nói của An Tô-Ny rất hữu lý, nên họ lại xao động lên. Có người cho rằng Xê-Da bị giết trong khi không có tội tình gì cả.

An Tô Ny lặng lẽ theo dõi sự phản ứng của quần chúng, rồi to tiếng hơn diễn thuyết tiếp :

— Thưa các vị, xin hãy cho tôi nói. Mãi cho đến ngày hôm qua, mà không, cho đến sáng sớm hôm nay mỗi một lời nói nào của XêDa, cũng có thể chỉ huy toàn thế giới. Thế nhưng bây giờ thì khác hẳn ông ấy đang nằm đây, bất cứ ai có nói ông, thế nào ông cũng không thể phản đối. Bất cứ ai có gán cho tôi danh gì, ông cũng không có cách nào kháng nghị. Ông không thể tự biện hộ cho mình được nữa... Đấy, thưa các vị, dù tôi biết tôi có thể thay mặt Xê-Da để nói lên thật nhiều hầu chứng minh cái trong sạch của ông trước mặt các vị, nhưng tôi không muốn làm như vậy. Vì làm như vậy sẽ bất lợi cho ông Bờ-Ru-Tuýt, ông Kha-Xi-Át cũng như các đồng chí, Tôi làm như vậy là sẽ gây tổn thương cho họ. Tôi không nhẫn tâm làm như thế. Tại sao ? Vì như các vị biết, họ đều là những người quang minh chính đại. Nếu phải công kích các vị đó, thì tôi thà là để cho Xê-Da đã quá cố nhận lấy tất cả tội danh...

An-Tô-Ny lại dừng tiếng nói trong chốc lát, đưa tay lên gạt lệ.

— Nhưng còn có việc này mà tôi muốn báo cáo với các vị. Việc đó chính là tấm văn kiện này đây :

An-Tô-Ny từ trong áo mộc ra một văn kiện dùng tay phải đưa cao lên. Tất cả những cặp mắt của quần chúng liền đỏ dôn vào tấm văn kiện. Mọi người băn khoăn tự nghĩ : Đó là văn kiện gì ?

— Tấm văn kiện này có đóng dấu và ký tên của Xê-Da, mà tôi mới vừa tìm thấy trong tủ khóa tại văn phòng của ông. Đây là văn kiện gì ? Nó chính là tờ di chúc của Xê-Da để lại cho tất cả dân chúng thành phố La-Mã. Nếu các vị được xem qua văn kiện này... thì các vị ấy sẽ chen nhau đến trước xác chết của Xê-Da để hôn lên miệng vết thương trên người ông, để dùng khăn tay chấm lấy dòng máu thiêng liêng của ông, để cắt một ít tóc của ông giữ làm kỷ niệm, làm món vật «qui báu vô giá» hồn truyen lai cho con cháu muôn đời :

Quần chúng nghe những lời nói đó liền xao động, ồn ào :

— Trong di chúc viết cái gì vậy ?

— Ông An-Tô-Ny mau đọc lên cho mọi người nghe :

Tất cả những cặp mắt của quần chúng đều sáng rực lên.

— Tờ di chúc đó để lại cho chúng tôi, vậy hãy mau đọc lên :

— Mau đọc tờ di chúc cho mọi người nghe !

— Mau lên một tí nào !

Quần chúng đang xúc động nên tranh nhau hô hét ầm ĩ.

— Chắc chắn bọn người của Bờ-Ru-Tuýt là những tên sát nhơn những tên đao thủ phủ :

Giữa tiếng hò hét của quần chúng có chen lẫn những câu nói như thế. An-Tô-Ny yên lặng nhìn đám quần chúng đang xao động. Giây phút đó có thể nói là giây phút quyết định số mệnh của An-Tô-Ny và Bờ-Ru-Tuýt. Việc đọc di chúc của Xê-Da có thể nói là một sự thách đố của An-Tô-Ny đối với Bờ-Ru-Tuýt. Kết quả sẽ đưa đến đâu ? Nếu An-Tô-Ny có thể lôi kéo được quần chúng từ phía Bờ-Ru-Tuýt trở về, thì nhóm Bờ-Ru-Tuýt sẽ là hung thủ sát hại Xê-Da, sẽ bị quần chúng tấn công ngay lúc đó và mỗi thù của Xê-Da nhò vây mà trả được. Nhưng nếu An-Tô-Ny không tranh thủ được quần chúng thì hậu quả có thể biêt trước được sẽ ra sao.

Vì quá căng thẳng nên sắc mặt An-Tô-Ny đỏ bừng. Nhưng việc đã thế này rồi ông không thể lui bước được nữa.

An-Tô-Ny tìm cách làm cho quần chúng chú ý đến xác Xê-Da đang nằm dưới chân mình, nói ngập ngừng :

— Các vị nhắt định bảo tôi tuyên đọc tờ di chúc này à ? ... Làm như vậy ắt sẽ thương tồn đến nhóm người quang minh chính đại kia ...

— Họ là những người quang minh chính đại à ? Chỉ có trời mới biết ! chính bọn họ là những hung thủ đấy !

— Bờ-Ru-Tuýt là tên đao thủ phủ !

Quần chúng lại hò hét.

— Nếu vậy thì tôi xin đọc đây. Thưa các vị hãy

xích tới gần hơn ! Xin hãy vây quanh xác chết của Xê-Da ! Xin nhìn kỹ người viết tờ di chúc này để lắng nghe những lời di chúc !

An-Tô-Ny vừa nói vừa bồng xác Xê-Da bước lầm xuống bức thềm.

Khi xuống tới bậc cuối cùng An-Tô-Ny lắng lặng để xác chết được bọc kín bởi chiếc áo choàng màu đen xuống sàn đá lạnh ngắt.

— Thưa các vị ! ...

An-Tô-Ny bắt đầu bằng giọng nói cứng rắn :

— Nếu các vị có nước mắt, thì bây giờ xin các vị cứ khóc đi ! Xin các vị cứ tha hồ khóc ! Chắc là các vị hãy còn nhớ chiếc áo choàng màu đen này chứ ? Riêng tôi thì tôi nhớ thực rõ ràng. Tôi nhớ lần đầu tiên Xê-Da mặc chiếc áo choàng này : Đó là vào một buổi hoàng hôn mùa hạ, khi chúng tôi vừa đánh bại giống người Gô-lơ man rợ và ganli. Chính vào cái ngày thắng lợi đó Xê-Da đã mặc chiếc áo choàng này lại lều hành quân. Ông vì tổ quốc, vì La-Mã mà đánh nhau với quân thù không màn gì cái chết. Xin quý vị xem đây : Kha-Xi-Át đã dùng đoản kiếm đâm thủng chiếc áo choàng này. Các vị xem, chỗ thủng này chính là nhát kiếm của ông ấy. Còn Gác-Ca đã chém chiếc áo ra nhu thế này ! Riêng Bờ-Tu-Ruyt, người từ bấy lâu nay được Xê-Da mến thương lại lấy hết sức ra đâm thủng chiếc áo nơi này ! Ôi ! Tôi không dám nghĩ đến những điều đó nữa, mà tôi cũng không muốn nghĩ đến những điều đó nữa. Tôi không thể nào tin rằng Bờ-Ru-Tuyt lại làm được chuyện «lấy oán báo án»

như vậy. Nhưng dù cho tôi không dám nghĩ thì nó vẫn là một sự thật. Xê-Da hết sức mến thương Bờ-Ru-Tuýt, nên khi ông trông thấy Bờ-Ru-Tuýt cầm đoán kiểm đâm tới là đã mất hết nghị lực còn sót lại trong người ông trước hành động « vong ân phụ nghĩa » đó. Ông đã thốt lên câu hỏi « Bờ - Ru Tuýt, ông cũng thế à ? » Với một giọng nói đau thương vô ngần rồi té quy xuống ! Thưa các vị, như các vị biết, Xê-Da bao giờ cũng nghĩ đến dân chúng La-Mã. Ông đã hiến dâng trọn cuộc đời cho các vị. Ông là trụ cột của La-Mã, nhưng nay trụ cột đó đã ngã đổ rồi, vậy thì chẳng phải La-Mã cũng sẽ ngã đổ theo hay sao ? Từ nay những tên đao thủ phủ tàn nhẫn sẽ bắt đầu nắm vận mạng nước này, các vị sẽ phải sống dưới một chính thể tàn bạo. Như vậy các vị không cảm thấy đau đớn sao ?

An-Tô-Ny thét lên đầy bi phẫn, làm cho quần chúng cũng bi phẫn như ông.

— Trời ! Đáng thương cho Xê-Da quá !

— Bọn hung thủ đáng ghét kia ! Chúng ta phải trừu trị nó !

— Hãy đứng lên báo thù cho Xê-Da ! Hãy dùng lửa đốt chết bọn hung thủ !

Quần chúng vung nắm tay lên hò hét như sẵn sàng bạo động. An-Tô-Ny hét đến khàn giọng :

— Không thể được ! Không thể được ! Không thể bạo động ! Xin các vị chờ nên mạnh động. Như tôi đã nói, Bờ-Ru-Tuýt là người quân tử có nhân cách cao thượng. Tôi không như Bờ-Ru-Tuýt, mà tôi

cũng không thể nói lên những lời làm cho các vị vui vẻ. Tôi chỉ biết kể lại sự thực. Tôi chỉ thương Xê-Da, vì người không còn đứng lên để tự biện hộ cho mình được nữa ! Cho nên tôi mới nói thay Xê-Da . Nếu tôi là một diễn giả đại tài như ông Bờ Rú Tuýt, thì chắc chắn các vị đã nỗi lên bạo động rồi...

Quần chúng nghe đến đây càng ồn ào dữ dội. Có thể nói An-Tô Ny là một diễn giả thiên tài. Những lời nói của ông đã thúc đẩy được quần chúng.

— Thưa các vị, các vị tỏ ra quá nóng nảy. Bộ tất cả đã quên mất tờ di chúc rồi hay sao ?

An Tô Ny lai đưa cao tờ di chúc lên.

— Phải ! Phải ! Còn tờ di chúc nữa !

— Hãy im lặng ! Mọi người hãy im lặng !

Quần chúng chen nhau đến gần An Tô Ny, im lặng lắng nghe ông đọc di chúc.

— Di chúc của Xê-Da để lại cho toàn dân thành La-Mã : «Tôi kính tặng cho toàn dân La-Mã bảy trăm đồng bạc. Tôi cho mở cửa vườn hoa riêng để làm công viên cho toàn dân thành phố La Mã. Biệt thự của tôi ở khắp các nơi và những khu vườn trồng cây ven sông Tí-Be sẽ vĩnh viễn thuộc về dân La-Mã. Tôi mong tất cả dân chúng thành phố La-Mã sẽ tự do đến đây dạo chơi, hoặc ngồi hóng gió». Di chúc chỉ có bấy nhiêu thôi. Các vị có biết không ? Xê-Da là một con người như vậy đó ; Các vị còn cho rằng Xê-Da là kẻ phản

bởi La-Mã nữa không ? Các vị còn tin như lời Bờ-Ru-Tuýt nói nữa không ?

Dân chúng La-Mã căm hờn nhóm Bờ-Ru-Tuýt và Kha Xi Át đến cực độ.

— Hãy mau hành động ! Ở, hãy đem hỏa táng thi thể của Xê-Da trước, rồi mới dùng ngọn lửa hỏa táng đó đốt lên thành những cây đuốc khổng lồ, mang đi thiêu hủy nhà cửa của Bờ-Ru-Tuýt !

— Mau khiêng xác chết lên !

— Hãy chuẩn bị đuốc !

— Hãy đốt nhà Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át trước vì hai người này là chánh phạm. Những tên khác chờ để chạy thoát ! Tiến lên anh em !

-- Không thể để cho Xê-Da chết oan uổng như vậy được !

Quần chúng khiêng xác Xê-Da lên, cùng kéo về địa điểm hỏa táng như những đợt sóng khổng lồ. An-Tô Ny đứng trên thềm nhìn cảnh tượng đó một cách thích chí, mừng thầm cho buổi diễn thuyết được thành công.

Còn nhóm Bờ-Ru-Tuýt đâu ? Khi An-Tô-Ny nhớ lại và nhìn quanh thì nhóm chủ mưu này đã chuồn đi mất dạng.

Vừa lúc đó có một võ sĩ mặc khôi giáp xinh đẹp chạy tới. Ông ta là tướng lãnh dưới tay của Ốc-Ta-Vi. Tên lính theo An-Tô-Ny vừa rồi cũng trở lại với viên tướng lãnh này. Hai người họ chừng như đã hiểu rõ sự diễn biến của tình thế, nét mặt trông rất vui tươi.

— Thưa các vị.. nếu các vị có nước mắt thì
bây giờ xin các vị cứ khóc đi !

— Ông là... tướng lãnh của tướng quân Ōc-Ta-Vi ?

— Thưa phải ! Tướng quân Ōc-Ta-Vi đã về tới La-Mã rồi.

— Hiện giờ ông ấy ở đâu ?

— Đang ở tại tư dinh của Xê-Da tướng quân. Vì anh lính này chạy về báo cáo nên tôi tới đây để nghênh đón ngài.

— Hãy báo cho tướng quân Ōc-Ta-Vi biết là tôi tới ngay bây giờ.

— Thưa vâng !

Hai người đứng thẳng rồi cười híp mắt :

— Khi nãy lúc chúng tôi đến đây được nửa đường, nghe dân chúng bảo là Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át đã cưỡi ngựa bỏ chạy ra ngoài thành rồi.

Từ đúng trưa ngày hôm đó quần chúng trong thành phố La-Mã nổi lên như một trận bão. Họ xông vào tư gia của các đồng đảng có dự và ám mưu ám sát Xê-Da đập phá cửa nẻo, hủy hoại đồ đạc trong nhà, rồi nồi lửa đốt sạch hết.

Nhóm người dự vào cuộc ám sát đều hốt hoảng bỏ chạy, tìm nơi lánh nạn trước khi quần chúng kéo tới nhà. Vợ Bờ-Ru-Tuýt là nàng Bô-Xa trước đó đã giải tán hết tài tử trong nhà, rồi cùng đưa tài trai trẻ tuổi là Lu-Xa về ẩn náu tại căn nhà lá của nó ở phía sau đường.

Quần chúng đặt các trạm canh gác khắp nơi để xét hỏi người qua lại.

— Vậy, ông tên gì ? Họ gì ? Nghề nghiệp gì ?
đi đâu bày giờ ?

Cứ mỗi người đi qua đều bị họ cật vấn, khi chưa có đủ bằng chứng người đó không phải là đồng đảng của nhóm ám sát. thì không bao giờ họ chịu cho đi. Nhưng phần lớn các đồng đảng dự cuộc ám sát đã thừa cơ hỗn loạn trốn khỏi thành phố trước cả.

— Ông là ai ?

Có một người đàn ông bị họ gọi lại. Y đáp ấp úng :

— Tôi ... tất nhiên tôi có tên chứ !

— Thật đáng nghi ! Có ai lại không tên bao giờ ?
Tên mình mà không thể nói ngay ra được, thật lạ !

-- Không ! Có chi đáng nghi đâu ? Cho tới nay
tôi vẫn là một người độc thân mà !

— Độc thân hả ? Tôi hỏi anh tên gì chờ có hỏi
anh lấy vợ chưa đâu ?

— Tôi đi tham dự lễ hỏa táng tướng quân Xê-
Da đây mà !

— Anh là đồng chí hay là kẻ thù của Xê-Da ?

— Đồng chí đây chờ :

— Địa chỉ anh ở đâu ?

— Địa chỉ hả ? Thì ở bên kia kia. Đi một chốc
là tới...

— Đại chỉ của mình mà cũng không nói
được ? Thật đáng nghi quá :

Trong khi hai bên còn đói co với nhau thì có
một anh hàng thịt đi đến. Y lên tiếng chào :

— Kia . Ông Xi-Na :

Anh hàng thịt chào một cách tự nhiên, vì Xi-Na thường đến hàng anh ta mua thịt. Xi-Na vì chậm chân nên mới bị xét hỏi.

— Xi-Na hả ? Chẳng phải ông ta là một trong những đồng đảng ám sát Xê-Da sao ?

— Tên tôi Xi-Na, nhưng chỉ là trùng tên trùng họ với cái ông Xi-Na đó, chứ thật tôi không phải Xi-Na phản bội kia đâu. Tôi là Xi-Na khác mà :

— Không : Anh chắc chắn là tên Xi Na phản bội :

— Bởi anh em, tóm được Xi Na rồi :

Quần chúng nghe tiếng gọi ùn ùn chạy tới, xúm đánh Xi-Na mang thương tích khắp mình, dở sống dở chết.

— Nầy, hãy khiêng hắn lên rồi ném thẳng vào không trung !

— Không ! Hãy mang hắn ném xuống sông Ti-Be :

Tiếng hò hét của quần chúng mỗi lúc càng thô lỗ.

Trong giờ phút đó Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át, hai nhân vật chủ mưu dùng ngựa bỏ chạy đến tận hạ du sông Ti-Be, một nơi xa xôi hẻo lánh, mới dám dừng lại nghỉ ngơi. Họ sợ trở về nhà gặp nguy hiểm, nên sau khi lìa bỏ nghị sự đường cả hai cưỡi ngựa chạy một mạch tới đây, Mặt mũi hai người bị cát bụi bám tèm lem, trông chẳng ra thề thống gì nữa.

Những bộ hạ chạy theo họ đông chừng hai ba mươi người.

— Bây giờ biết tính sao đây ?

Kha-Xi-Át vừa thở vừa hỏi :

— Thật không ngờ tình thế lại diễn biến như thế này !

Bờ-Ru-Tuýt trả lời bình tĩnh hơn.

— Chẳng phải tôi có nói trước là gã An-Tô-Ny rất quí quái đó sao ? Tôi nhắc nhở anh nên để ý hắn, thế mà anh nhất định cho hắn bước ra diễn thuyết mới xảy ra tình trạng như vậy !

Kha-Xi-Át bắt đầu phiền trách.

— Dù An-Tô-Ny là kẻ địch, nhưng mình phải nhận ông ta đúng là một nhà hùng biện thiên tài, Tôi không ngờ ông ta có thể xúi giục quần chúng một cách khéo léo như vậy.

— Hả ? Bộ bây giờ anh khen cả kẻ thù nữa sao ? Anh nên nghĩ là chúng mình phải làm thế nào bây giờ chứ ?

Kha-Xi-Át và Bờ-Ru-Tuýt lúc đó trở thành hai kẻ chống đối nhau. Kha-Xi-Át cảm thấy lè lối làm việc của Bờ-Ru-Tuýt thật là nguy hiểm, bao giờ cũng chỉ tỏ ra là nhà đạo đức, chứ không bằng lòng suy nghĩ chính chắn trước khi làm những việc quan trọng, không đủ sáng suốt khi giữ vai trò lãnh tụ. Riêng Bờ-Ru-Tuýt lại cảm thấy Kha-Xi-Át là người quá gian xảo và sâu hiểm, chỉ nghĩ tới quyền lợi riêng tư thật là đáng ghét.

Nhưng bây giờ không phải là lúc chia tay...

Dòng nước sông Ti-Be chảy cuồn cuộn vào Địa Trung Hải. Lau sậy nghiêng ngã theo gió.

— Hãy tìm thuyền để vượt biển !

Bơ Ru Tuýt quyết định như vậy. Tiếng nói của ông ta rất khẽ, chừng như chỉ nói cho chính mình nghe.

Dùng thuyền ? để đi đâu ?

— Đến Tiều Á Tế Á hoặc Si Ri (Syria) ở phương Đông. Đến đó có thể tránh được một thời gian

— Được ! Mưu sự tại người, thành sự tại trời mà. Ở Tiều Á Tế Á hiện nay còn có mấy nghìn kỵ binh gan dạ trước đây được thao luyện kỹ trong sa mạc. Chúng là dư đảng của Bôm-Bay, vậy chắc chúng sẽ bằng lòng gia nhập vào nhóm mình. Đối với chúng, những người đánh gục được Xê-Da như mình,ắt hẳn là những anh hùng đáng kính. Ngoài ra tại Si-Ri lại còn một cánh quân mà tôi kêu gọi là chúng theo ngay. Chuyện tạm thời thất bại mà có đáng gì ? Thất bại là mẹ thành công kia mà ! Hãy cố gắng tới cùng mới được. Dù An-Tô-Ny lợi hại, nhưng hắn chỉ có gan dạ chứ thiếu mưu-lược. Hắn không thể chống lại chúng ta đâu. Người La-Mã nào phải theo hắn hết. Chỉ cần sau một thời gian, chúng ta xua đại quân trở về là sẽ có người làm nội-ứng !

Kha-Xi-Át bắt đầu suy nghĩ một kế hoạch mới.

— Phải ! Người dân La-Mã bao giờ cũng ủng hộ chính thể cộng-hòa. Chúng ta là những người « chính nghĩa » đánh gục Xê-Da kia mà. Hiện nay người La-Mã dù tạm thời bị miệng lưỡi của An-tô-Ny lôi kéo, nhưng một khi họ tỉnh giấc mộng, sẽ tự thấy mình sai lầm. Tới chừng đó họ nghĩ tới chúng ta, mong chờ chúng ta trở lại... Chắc chắn như thế !

— Tìm thuyền ! Mọi người hãy đi tìm thuyền !

Nghe lệnh của Kha-Xi-Át, bọn thủ hạ chia nhau đi theo bờ sông tìm được mươi mấy chiếc thuyền nhỏ.

— Ra tới hải cảng mình sẽ thuê thuyền to để đi Tiều-Á-Tế-Á.

— Phải ! Tính như vậy rất hay !

Mọi người bàn bạc kế hoạch xong và sắp sửa xuống thuyền, lại có một nhóm bộ hạ nữa chạy theo kịp. Nhóm người này đồng chừng một trăm năm mươi người.

Bầu trời rạng rỡ sáng chiều. Mặt biển phản chiếu ánh mây ngũ sắc. Vầng thái dương to như một cái mâm đỏ, chỉ trong giây lát đã lặn sâu xuống biển.

Đi Tiều Á Tế Á là một hành trình xa xôi.

Nơi hải cảng có một chiếc chiến thuyền to lớn của Xê-Da đang đậu. Các quân nhân trên thuyền không hay biết gì về biến cố vừa xảy ra ở La-Mã. Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át to tiếng chào hỏi rồi cùng leo lên chiến thuyền.

Lệnh của tướng quân Xê-Da bảo chiến thuyền phải đến Na-Bô-Li (Napoli, tức thành phố Naples ngày nay) !

Đối với mạng lệnh của Bờ-Ru-Tuýt, viên hạm trưởng chẳng chút gì nghi ngờ. Ông ta chở một trăm năm mươi người nhỏ neo chạy về hải cảng Na-Bô-Li. Nếu bảo ông ta đi Tiều Á Tế Á hoặc Sí-Ri thì chắc ông ta sẽ nghi ngờ và có thể từ chối, vì chiến thuyền không có chuẩn bị đi xa như vậy.

Bờ-Ru-Tuýt biết thế mới bảo đến một hải cảng gần La-Mã như Na-Bò-Li.

Mặt trời đã lặn, đêm tối đã đến. Chiếc chiến thuyền vượt biển Tyrrhenian chạy về hải cảng Na-Bò-Li nằm về hướng Đông Nam.

Thấy giờ hành động đã đến, Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át khẽ gật đầu ám hiệu, tức thì mấy võ sĩ khỏe mạnh của họ bắt thắn tấn công viên hạm trưởng. Trong khi ông ta còn ngơ ngác chưa hiểu ắt giáp gì là đã bị bắt trói. Ba bốn mươi võ sĩ tuốt trường kiếm vây quanh.

Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át cho tập trung tất cả bọn thủy thủ đang hốt hoảng, nói cho họ biết biến cố xảy ra ngày hôm nay. Hai người cũng nói thảng là mình cần đến Tiều-Á-Tế-Á để chỉnh đốn quân đội hầu đánh nhau một trận với An-Tô-Ny để bảo vệ nước Cộng-hòa La-Mã.

Nếu các anh chống lại và không đưa chúng tôi đến Tiều-Á-Tế-Á thì chúng tôi sẽ giết hạm trưởng. Rồi sau đó lần lượt ném tung thủy thủ một xuống biển !

Kha-Xi-Át đe dọa. Bọn thủy thủ biết tin Xê-Da đã chết nên quá sợ hãi, ngoan ngoãn tuân theo lệnh Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át. Viên hạm trưởng thề đứng về phe Bờ-Ru-Tuýt, nên được họ mở trói cho.

Chiếc chiến hạm liền thay đổi lộ trình, chạy về hướng Tiều-Á Tế-Á xa-xôi.

10

SAU NHỮNG NGÀY HỒN LOẠN

AN-TÔ-NY SAU KHI ĐUỒI ĐƯỢC NHÓM BỜ-RU-Tuýt ra khỏi La-Mã để trả thù cho Xê-Da, tự nhiên trở thành người hùng. Xê-Da phu nhân mang rất nhiều tiền tài và bảo vật biếu An-Tô-Ny để tỏ lòng cảm tạ.

Quyền lực tại La-Mã từ tay Xê-Da đã chuyển sang tay An-Tô-Ny. Nhưng mọi việc không giản dị như thế, vì Ốc-Ta-Vi, người thừa kế của Xê-Da về tới La-Mã, mỗi lúc càng được sự ủng hộ của mọi người, nên thế lực cũng lớn mạnh dần.

Hai người hùng thì khó hợp tác với nhau lâu dài. An-Tô-Ny nhận rằng Ốc-Ta-Vi còn trẻ tuổi, háo thắng. Trái lại Ốc-Ta-Vi xem An-Tô-Ny như chiếc gai trước mắt. Cảnh sống chung hòa bình ở La-Mã vì vậy mà khó duy trì được lâu dài.

Học giả Xi-Xê-Rô, người có thể lực to trong nguyễn lão viện, nhờ không tham dự vào nhóm Bờ-Ru-Tuýt nên vẫn được sống yên thân. Nhưng ông ta thuộc cánh ủng hộ chế độ công-hòa, lúc nào cũng nghiêng về Bờ-Ru-Tuýt, không có thiện cảm gì với An-Tô-Ny.

Xi-Xê-Rô thuyết phục các nghị viên trong nguyễn lão viện, ra lệnh trực xuất An-Tô-Ny khỏi La-Mã. Vì không thể chống lại lệnh của Nguyễn lão viện, nên An-Tô-Ny phải dẫn quân đội vượt qua dãy núi Alps tại miền Bắc Ý-Đại-Lợi để lẩn tránh. Nơi này vốn có quân đội của tướng Lê-Bi-Đuýt (Lepidus) trấn đóng. Trước đây tướng Lê-Bi-Đuýt được Xê-Da lo lắng cho và An-Tô-Ny cũng quen thân với ông. Nay An-Tô-Ny tưởng mình đến đó sẽ được ông ta nghênh đón, nào ngờ Lê-Bi-Đuýt sợ Ốc-Ta-Vi phiền, nên không dám tiếp An-Tô-Ny.

An-Tô-Ny giận lắm, bèn dùng vũ lực chiếm đóng doanh trại của Lê-Bi-Đuýt.

Trong khi Ốc-Ta-Vi ở tại La-Mã, nhận thấy Xi-Xê-Rô lợi dụng thế lực của nguyễn-lão viện toan khôi phục chính thể cộng-hòa theo chủ trương của Bờ-Ru-Tuýt, nên ông ta cần đến sự hợp tác của An-Tô-Ny.

Ốc-Ta-Vi và An-Tô-Ny Lê-Bi-Đuýt mở một phiên hội nghị tam đầu trên một hòn đảo nhỏ, quyết định cả ba đồng ra chấp hành.

Trước đây Xê-Da, Bôm-Bay và Cờ-Ru-Xu cũng từng nắm quyền La-Mã theo thể thức tam đầu chế. Thời đó được người ta gọi là thời chính

trị tam đầu lần thứ nhất. Nay Ốc-Ta-Vi, An-Tô-Ny và Lê-Bi-Đuýt được gọi là thời chính trị tam đầu lần thứ hai.

Nhưng tam đầu chẽ của họ không được người La-Mã ủng hộ cho lắm. Vì sau khi An Tô Ny dọn vào tư dinh đồ sộ của Bôm-Bay tại La-Mã ở thi ngày ngày chỉ biết ăn uống vui chơi, tập hợp các nghệ sĩ, ca sĩ và nhạc sĩ đến đờn ca xướng hát với đồng đảo bạn bè, tiêu xài tiền như nước. Vì cần nhiều tiền để tiêu nên ông cho đánh thuế nặng hơn. Chẳng riêng gì một mình An-Tô-Ny xài phí, mà ông còn phải cung cấp cho Ốc-Ta-Vi và Lê-Bi-Đuýt nữa. Người La-Mỹ vì vậy bị đánh thuế ngày càng nặng, ai ai cũng kêu than hòn oán.

— Trước đây Bờ-Ru-Tuýt nói rất đúng ! Nhóm chánh trị gia ủng hộ chính thể cộng-hòa còn thì chúng mình được sống sung sướng. Nhà đại học giả Xi-Xê-Rô cách đây chẳng bao lâu chẳng phải chủ trương trực xuất An-Tô-Ny ra ngoại quốc đấy sao ?

Đúng như lời Bờ-Ru-Tuýt tiên đoán, sau khi sự sôi nổi của quần chúng lắng dịu họ mới thấy sự nhận xét của Bờ-Ru-Tuýt không sai. Trong nguyên lão viện có nhiều danh nhân, nhiều võ tướng cũng như nhiều nhà văn bí mật tiếp xúc với nhóm Bờ-Ru-Tuýt. Có người bỏ La-Mã trốn theo họ nữa.

Một hôm Ốc-Ta-Vi đến gặp An-Tô-Ny, hỏi :

— Tình hình bên ngoài xem ra mỗi lúc càng bất an, vậy ông có nghĩ ra biện pháp gì đối phó hay chưa ?

An-Tô-Ny nắm tay Ốc-Ta-Vi đáp :

— Thế nào minh cũng phải đánh nhau một trận. Chúng ta không thể để Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át như vậy mãi được. Nghe đâu chúng đang cõi hết sức huấn luyện quân đội tại Tiều-Á-Tế-Á Hải quân của Hy-Lạp và Nhã-Điền hiện cũng thuộc quyền chỉ huy của Bờ-Ru-Tuýt. Theo tôi nghĩ, không bao lâu nữa họ sẽ kéo về tấn công La-Mã đấy !

— Nếu vậy chúng mình cũng phải tích cực chuẩn bị chứ ?

Sau khi họp bàn với Lê-Bi-Đuýt họ bắt đầu chuẩn bị chiến tranh, không còn ăn chơi phè phloan như trước nữa. Họ tổ chức ngay một đội hải quân mạnh mẽ, để sẵn sàng đối phó với Bờ-Ru-Tuýt.

An-Tô-Ny là thủ hạ của Xê-Da, thường đi chinh chiến, am hiểu nhiều chiến lược hay. Mỗi khi ông ta quyết tâm hành động thì đúng là một quân nhân đáng tin cậy. Việc chuẩn bị của họ tiến triển rất tốt đẹp.

Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át ở tận Tiều-Á Tế-Á nhưng cũng biết rõ tin này.

Nếu vậy thì chúng mình công khai kéo quân đánh nhau một trận với họ. Được trời phù hộ mà ta đắc thắng thì sẽ đánh thắng luôn vào La-Mã để tiêu diệt An-Tô-Ny và Ốc-Ta-Vi, xây dựng lại chế độ cộng-hòa.

Bờ-Ru-Tuýt trước sau như một, hễ nghĩ tới chế độ cộng-hòa của nước La-Mã là ông ta quyết tâm chiến đấu tới cùng.

Sau một năm chuẩn bị, quân đội của An-Tô-Ny

tại La-Mã đã đâu ra đó. Riêng quân đội của Bờ-Ru-Tuýt cũng được huyấn luyện xong, bất cứ lúc nào họ cũng có thể đương đầu với quân đội La Mã.

Dân chúng trong thành phố La-Mã có một số tán thành đường hướng của An-Tô-Ny và Óc-Ta-Vi một số khác lại mong chờ Bờ-Ru-Tuýt kéo quân về Lòng dân chia thành hai khuynh hướng nên thường có những trận cãi vả tranh biện, không khí xã-hội không còn yên ổn nữa.

Riêng Xê-Da phu nhân kể từ ngày chồng chết sống một mình trong tư dinh quạnh quẽ. Đến ngày mười lăm tháng ba năm sau, tức đúng một năm Xê-Da bị đâm chết dưới chân tượng Bôm-Bay, bà thức dậy thật sớm để chuẩn bị đi tảo mộ

— Bẩm bà xe ngựa đã chuẩn bị xong cả rồi.

Bọn tôi tớ vào thông báo với Xê-Da phu nhân.

Trung tuần tháng ba ở La-Mã hoa tươi chưa nở nhiều. Xê-Da phu nhân phải mua loại hoa tươi xinh đẹp tận miền Nam để mang ra mộ. Bà trao bó hoa cho con tỳ nữ ôm và cùng ra xe. Hôm nay bà mặc một chiếc áo lụa trắng viền đen.

Cỗ xe do hai con ngựa kéo chạy nhanh trên mặt đường lát đá. Bánh xe khua vang. Khi trời thật là tốt. Ánh nắng mai chiếu xuống nóc nghị sự đường thành màu hồng mai quế trông rất hấp dẫn.

Cũng vào ngày này, tháng này năm trước, Xê-Da bị ám sát chết dưới mái nhà này... Nghĩ đến

chuyện đã qua tự nhiên hai dòng lệ từ khóc mắt Xê-Da phu nhân tuôn dài xuống má.

Nhà dân chúng hai bên đường treo quốc kỳ để kỷ niệm ngày Xê-Da bị ám sát, chứng tỏ dân thành phố vẫn còn tưởng nhớ đến Xê-Da. Người qua đường nhìn thấy Xê-Da phu nhân ngồi trên xe đều khẽ gật đầu chào bà. Có người còn dừng chân nhìn mãi theo cỗ xe của bà.

Dân trong thành phố hầu hết biết mặt Xê-Da phu nhân, và họ cũng thông cảm nỗi lòng đau khổ của bà.

Nhìn thấy cảnh tượng đó Xê-Da phu nhân rất cảm động. Đôi mắt ứa lệ của bà chớp nhanh mỗi khi bà chào đáp lễ họ.

Khi xe sắp tới nghĩa trang thì từ phía sau bỗng nghe có tiếng bánh xe khua vang động. Một cỗ xe đuổi theo xe Xê-Da phu nhân và vượt qua mặt rất nhanh. Đó là một chiến xa La-Mã. Người kỵ sĩ đích thân cầm cương chạy như bay, đầu đội một mũ sắt có cắm lông chim, mình mặc khôi giáp sang trọng, chiếu sáng lóng lánh dưới ánh nắng mai. Y quay lại nhìn Xê-Da phu nhân và to tiếng chào :

— Kìa ! Tôi theo hầu phu nhân nhé !

— Ủa ?...

Xê-Da phu nhân trổ mắt ngạc nhiên, vì người kỵ sĩ kia chính là An-Tô-Ny.

— Ông An-Tô-Ny đấy hả ? Ông cũng đi viếng mộ Xê-Da đấy hả ?

— Thưa phải !

— Lâu quá tôi không được gặp ông.

— Thưa phải ! Vì tôi quá bận rộn việc quân, không có thì giờ tới viếng phu nhân. Nhưng nay công việc chuẩn bị đã đâu vào đó rồi, quân đội ta đã có thể đưa ra tác chiến. Hôm nay tôi đến trước mờ Xê-Da tướng quân để báo cáo với ngài việc đó. Ngày đèn tội của tên phản bội Bờ-Ru-Tuýt sắp đến rồi, vậy xin phu nhân hãy vui lên ! Chúng tôi sẽ trả thù cho Xê-Da tướng quân.

Trông An-Tô-Ny thật là khỏe mạnh đầy hăng hái.

— Tôi xin cảm tạ ông. Xê-Da ở dưới chín suối biết được tin này chắc là vui mừng lắm :

Xê-Da phu nhân cảm tạ An-Tô-Ny với tấm lòng chân thật. Bà xuống xe với người tỳ nữ trước cửa sắt nghĩa trang. An-Tô-Ny cũng nhảy xuống chiến xa bước theo họ.

Hôm nay là ngày giỗ đầu tiên của Xê-Da, con đường vào mộ ông được quét dọn sạch sẽ. Nơi tượng đá Xê-Da dựng trước mộ đã đặt nhiều hoa tươi.

Xê-Da phu nhân bước tới trước mộ dâng hoa và quì xuống.

Chỉ viếng mộ một chốc thì An-Tô-Ny từ giã ra về.

— Chừng nào đại quân của ta mới làm lễ xuất chinh ?

— Cũng sắp tới ngày rồi, nhưng tôi không

Xê-Da phu nhân bước tới trước mõ
dâng hoa và quì xuống.

thì cho phu nhân biết rõ đích xác được, vì đó là bí mật quân sự.

— Ōc-Ta-Vi cũng đi nữa phải không ?

Xê-Da phu nhân hỏi thăm đứa cháu của bà.

— Chắc là như vậy.

— Tuổi nó còn nhỏ lắm, lại kém kinh nghiệm chiến chinh, vậy ông An-Tô-Ny, mọi việc xin nhờ ông lo lắng giùm cho nó !

Nghe Xê-Da phu nhân nói, An-Tô-Ny lắc đầu :

— Đâu nào ! Mặc dù Ōc-Ta-Vi còn trẻ nhưng túc tri đa mưu. Lắm lúc tôi sơ sót còn bị ông ấy khiền trách nữa kia ! Xin phu nhân chờ lo ngại. Kính chào phu nhân !

An-Tô-Ny nhảy lên chiến xa, quất ngựa chạy như bay. Xê-Da phu nhân và người tỳ nữ đưa mắt nhìn theo An-Tô-Ny với một tâm trạng vui mừng.

— Chúng mình cũng về thôi !

Nán lại một lúc Xê-Da phu nhân mới giục người tỳ nữ và cả hai cùng bước lên xe.

Sau khi viếng mộ chồng, Xê-Da phu nhân thấy tâm hồn thật nhẹ nhàng. Bà ngồi trên xe nhìn cảnh đường phố qua khung cửa. Khi xe đi ngang qua chỗ họp chợ, dân chúng nghe tiếng vó ngựa hối hả tránh đường. Những bạn hàng bán trái cây, bán đồ sứ, bán thảm len từ phương Đông chở sang, đang rao hàng inh ỏi. Có những bà cụ làm nghề bói toán đang ngồi sát vệ đường, nói thao thao về chuyện may rủi, họa phúc của thân chủ.

— Đến đây ! Đến đây để tôi xem cho bà một

quê ! Bà không thể biết được số mệnh của bà nên rất dễ gặp tai nạn. Đáng thương hại quá !

Một lão thầy bói mái tóc bạc phơ. Ngước nhìn Xê-Da phu nhân nói như thế. Người xa phu đưa cao roi ngựa quát :

— Cút mau ! Không cút thì tôi quất đáy !

Lão thầy bói vội vàng núp ra phía sau cỗ xe. Một số dân chúng cũng hối hả chạy lùi để tránh.

— Bà ấy là... ?

Xê-Da phu nhân bỗng nhìn thấy một người đàn bà ăn mặc theo bình dân, đang hối hả tránh theo đám đông nên buột miệng kêu lên như thế.

— Dừng xe lại !

Cỗ xe liền dừng bên vệ đường. Xê-Da phu nhân nói nhỏ với người tỳ nữ và người này vội vàng nhảy xuống đuôi theo người đàn bà ấy. Đường như biết có người đuổi nên bà ta vội vàng chui vào đám đông và chạy thẳng vào một ngõ hẻm quanh co.

Nhưng người tỳ nữ không kém khôn ngoan, đuổi kịp theo vào ngõ hẻm và bắt gặp bà ta tại một ngõ cụt, hai bên có vách tường cao.

— Thưa bà, bà là... ?

Người đàn bà che kín mặt, định tìm đường thoát thân.

— Thưa bà, có phải bà là Bô-Xa nữ sĩ không ?

Người đàn bà đó đúng là Bô-Xa, vợ Bờ-Ru-Tuyết. Suốt một năm qua bà ăn náo tại nhà cửa tên tiều đồng Lu-Xa. Nơi bà ta ở cách đây không xa lắm. Hôm nay vì thấy trời tốt nên bà cải trang ăn mặc

theo thường dân đi dạo phố cho đỡ buồn, chẳng
dè lại bị Xê-Da phu nhân trông thấy.

Người tỳ nữ nắm chặt cánh tay Bô-Xa, bỗng
một cậu bé chạy lại xô nàng :

— Cô là ai vậy? Người này là chị tôi chờ nào
phải là Bô-Xa gì đâu? Cô đừng có nói bậy!

Cậu bé đứng chắn ngang giữa người tỳ nữ và
Bô-Xa. Đầu cậu ta chít khăn đỏ, chân đi đất,
trông có vẻ là một công nhân. Cậu ta là Lu-Xa,
tên tiểu đồng của Bờ-Ru-Tuýt.

— Tôi là tỳ nữ của Xê-Da phu nhân. Vừa rồi
chủ tôi ngồi trên xe trông thấy bà, quả quyết bà
là Bô-Xa, nên sai tôi tới đây nói với bà vài lời.

Thái độ của người tỳ nữ chẳng có vẻ gì thù
địch. Bô-Xa lấy lại bình tĩnh, hỏi :

— Chẳng hay bà ấy muốn dạy gì?

— Chủ tôi luôn tưởng nhớ đến bà, vì bà là
người bạn chí thân của chủ tôi. Trước đây đi đâu
hai người cũng thường đi chung. Nay chủ tôi không
hề oán hận bà, mà còn thường than : « Chẳng hiểu
Bô-Xa bây giờ ở đâu ». Chủ tôi muốn gặp bà, nhưng
nếu đến ngay bây giờ thì không tiện, vì người
chung quanh sẽ để ý...

Người tỳ nữ dừng lại một lát mới nói tiếp :

— Đúng tám giờ tối nay chủ tôi mời bà đến nhà
choi, được không? Tôi sẽ đón trước cổng để hướng
dẫn bà vào tư dinh.

Nhưng...

Mặc dù Bô-Xa cũng thấy thương nhớ bạn, nhưng
không bao giờ bà dám có ý nghĩ tới thăm.

— Xin bà chờ quên, đừng tám giờ đêm nay.

Người tỳ nữ nói dứt lời thì trở lại xe đang đậu chờ ngoài đường. Bô-Xa ngẩn ngơ một lúc mới bàn với Lu-Xa :

— Sao lạ thế này Lu-Xa? Bộ Xê-Dà phu nhân quên ta là vợ của Bờ-Ru-Tuýt sao? Hay là Bà ấy vẫn nhớ ta là vợ của Bờ-Ru-Tuýt, nhưng không thù oán gì ta cả?

— Không đâu! Chắc là Xê-Da phu nhân muốn dụ bà đến nhà để rồi bắt giữ. Phu nhân ơi, chúng ta không thể đến đó mà phải bỏ trốn ngay! Người ta biết mình hiện còn lẩn tránh tại thành phố La Mã này thì nguy hiểm lắm. Phải bỏ trốn ngay!

Lu-Xa nhất định đòi rời khỏi La-Mã.

— Phu nhân ơi! Hãy mau bỏ trốn khỏi La Mã, sang Tiều-Á Tế-Á để tìm chủ nhân. Tôi sẽ đưa phu nhân đi đừng lo!

Lu-Xa nắm tay Bô-Xa kéo bà ta đi rất nhanh.

Nhưng lạ thay, dù Lu-Xa có nói gì Bô-Xa cũng nhất định không chịu rời bỏ La-Mã. Chình bà cũng không hiểu tại sao.

Bô-Xa cùng Lu-Xa trở về đến ngôi nhà lá trong một con hẻm quanh co, chung quanh toàn là người nghèo khổ. Dường như bà rất quả quyết:

— Lu-Xa, ta muốn đi gặp Xê-Da phu nhân một tí. Bà ấy là người tốt, đối xử với ta trước sau như một.. Nếu được ta giải bày thì chắc bà ấy sẽ hiểu Bờ-Ru-Tuýt là một con người quang minh chánh đại. Thật đáng xót thương cho chồng ta, hiện bị

mọi người xem là tên quốc tặc của nước La-Mã.
Điều đó làm ta khổ tâm lắm !

Lu-Xa thấy không thể khuyên chủ, bèn đáp :
— Nếu vậy để tôi đưa phu nhân đi !

Tối đến, Bô-Xa dẫn Lu-Xa đến tư dinh của Xê-Da. Dọc đường hai người nghe tiếng một cụ già gọi :

— Kìa ! Bà có phải là Bờ-Ru-Tuýt phu nhân đấy không ?

— Ngài là... ?

Nhờ ánh sáng lờ mờ của những vì sao trên trời, Bô-Xa trông thấy khung mặt một cụ già với mớ râu bạc trắng. Chừng như bà có gặp cụ già này ở đâu rồi...

Cụ già tươi cười :

— Tôi là Xi-Xê-Rô đây !

Bô-Xa nhớ ra :

— Kìa ! Kính chào ngài.

— Tốt lắm ! Được bình an như vậy phải đã là hạnh phúc. Còn ông Bờ-Ru-Tuýt có gửi thư về không ?

— Không có ! Tôi chẳng nhận được tin tức gì cả.

— Böyle giờ bà định đi đâu ? Gần đây chính phủ truy lùng đư đảng của Bờ-Ru-Tuýt dữ lắm, tại sao bà dám tới đây ? Nếu bị bắt không phải chuyện chơi đâu !

Bô-Xa nghĩ rằng cho Xê-Xi-Rô biết việc mình đến tư dinh Xê-Da viếng thăm Xê-Da phu nhân cũng chẳng hại gì, nên đem việc Xê-Da phu nhân

bất ngờ gặp gỡ bà trên đường và mời bà đêm nay tới chơi kể lại cho ông nghe. Ông này kinh ngạc nhìn thẳng Bô-Xa :

— Đâu có như vậy được ? Không thể đến đó. Kẻ thù đang chờ bà tìm tới nấp mạng đấy... nguy hiểm lắm ! Vậy chớ nên đi !

Xê-Xi-Rô cũng như Lu-Xa, cương quyết ngăn không cho Bô-Xa đến tư dinh Xê-Da. Bà nghĩ ngợi giây lát nhưng vẫn không thay đổi ý định.

— Tôi nghĩ Xê-Da phu nhân không phải là hạng người như vậy !

Xi-Xê-Rô gật đầu :

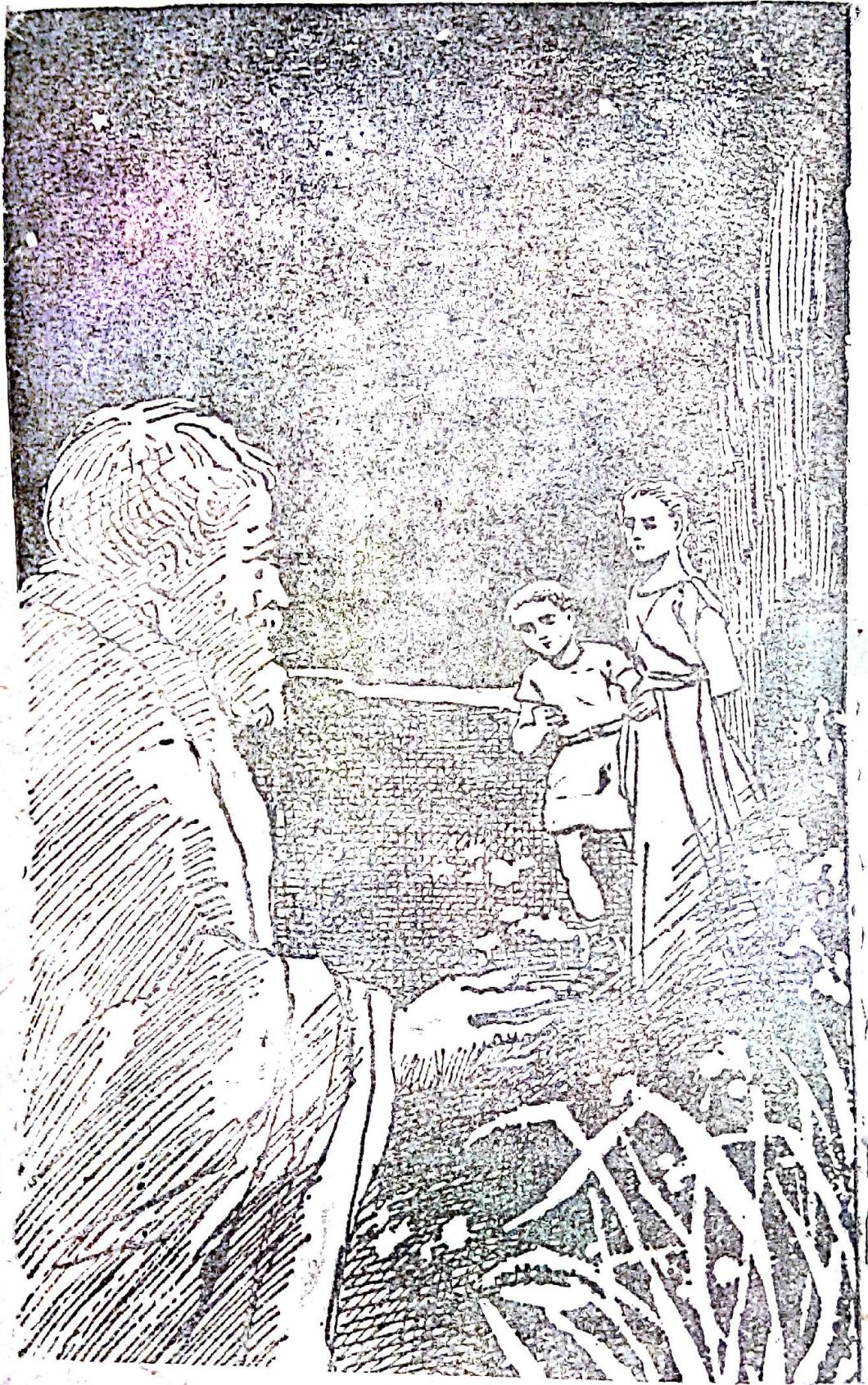
— Có thể Xê-Da phu nhân không làm như vậy, nhưng tư dinh của bà ấy đối với bà là một hang hùm ấy. Ốc-Ta-Vi đã lập xong danh sách và ra linh giết tất cả những người mà ông ta xem là nguy hiểm. Tất nhiên các đồng đảng của Bờ-Ru-Tuýt cũng có tên trong danh sách đó, kể cả Xi-Xê-Rô tôi nữa. Tôi định bỏ trốn khỏi La-Mã đây. Lời nói của tôi không sai đâu, xin phu nhân hãy theo tôi !

Bô-Xa lắc đầu :

— Tôi xin đa tạ ngài, nhưng bây giờ tôi muốn đi thăm Xê-Da phu nhân một tí.

Lu-Xa đứng bên cạnh cũng nói thêm để khuyên chủ bỏ ý định vào tư dinh Xê-Da, nhưng không thu được kết quả gì.

Khi Bô-Xa và Lu-Xa đi đến dãy tường dài của tư dinh thì Xi-Xê-Rô ẩn mình vào bóng tối chờ

Xi-Xê-Rô cũng như Lu-Xa, cương quyết ngăn
không cho Bô-Xa đến tự dinh Xê-Da

đợi. Chỉ trong giây lát, người tỳ nữ của Xê-Da phu nhân bước ra :

— Chắc là bà Bô-Xa đến đấy hả ? Xin mời đi theo cửa này.

Cô gái hướng dẫn Bô-Xa và Lu-Xa đi vào trong bằng một cửa hông. Hai người được đưa vào phòng riêng của Xê-Da phu nhân. Nơi đây đốt sẵn lò sưởi, bày sẵn thức ăn và trái cây để chờ đón Bô-Xa.

Trông thấy Bô-Xa bước vào. Xê-Da phu nhân vui vẻ chạy lại nắm tay rồi cùng ngồi xuống một chiếc ca-na-bê.

— Chị Bô-Xa, lâu quá chúng mình không gặp nhau. Hồi sáng nay tôi thấy chị mà vẫn tưởng mình năm mồng. Tôi vui mừng quá nên mời bảo con tỳ nữ đuổi theo chị. Tôi cảm ơn chị đã tới đây thăm tôi.

Thái độ của Xê-Da phu nhân y như thuở trước, chẳng có vẻ gì đóng kịch cả.

Bô-Xa và Lu-Xa nghe những lời nói thân thiết của bà, tự nhiên cảm thấy yên tâm hơn.

— Phu nhân vẫn mạnh khỏe chứ ? Về chuyện Xê-Da tướng quân thật tôi không biết phải nói làm sao.

— Tôi nghĩ là trong thời gian qua chị đã chịu đựng bao nhiêu khổ sở rồi, phải không ? Chị đừng tưởng Bờ-Ru-Tuýt giết chết chồng tôi thì tôi tìm chị để báo thù. Chị là con gái của một đại anh hùng La-Mã kia mà. Dù sao tôi cũng nhất định không cho họ làm hại chị, xin chị an tâm. Trông

chị có vẻ lạnh lâm phải không? Hãy bước lại đây ngồi sưởi ấm. Chà, tay chị run lên như thế này!

Xê-Da phn nhん cầm lấy tay Bô-Xa lên xoa nắn cho bà và kéo lại gần lò sưởi hơn.

Bông người tỳ nữ hướng dẫn họ vào khi nãy chạy tới với vẻ mặt hốt hoảng. Cô ta kẽ miệng sát tai Xê-Da phu nhん nói nhỏ mấy lời. Xê-Da phu nhん biến sắc ngay.

— Đêm khuya như vầy chẳng hiểu có chuyện gì?

Xê-Da phu nhん chau mày rồi quay sang Bô-Xa và Lu-Xa nói :

— Chị Bô-Xa và cả Lu-Xa nữa, hãy tạm đến ăn núp sau tấm màn cửa kia nhé? Đứa cháu tôi sắp vào đây gặp tôi.

Người tỳ nữ bước ra khỏi phòng thì nghe bên ngoài có tiếng chân nặng nề rồi một võ tướng trẻ tuổi đi vào. Hai tên vệ binh đứng chờ ở ngoài. Viên võ tướng này là một trong ba vị chấp chính quan hiện thời của nước La-Mã, tức Ốc-Ta-Vi, cháu gọi Xê-Da bằng cậu.

— Thưa mợ, đêm đã khuya cháu đến làm mất giấc ngủ của mợ như vầy, là vì ngày mai bọn cháu sẽ cho quân xuất chinh lùng giết Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át ở tận vùng Tiều-Á Tế-Á. Cháu phải đi theo quân đội nên đến cáo biệt mợ!

Hạm đội khổng lồ của La-Mã bắt đầu cuộc chinh phạt. Bô-Xa núp sau màn cửa nghe được tin

đó tự nhiên cũng hốt hoảng lên. Bà nắm chặt cánh tay của Lu Xa trong khi nó cũng run lẩy bẩy.

Tiếng nói của Óc-Ta-Vi tiếp tục truyền đến tai hai người :

— Trước khi quân đội viễn chinh xuất phát chúng cháu định tóm tắt cả những «phần tử bắt ôn» trong thành La-Mã mang ra xử tử hết !

— Những ai gọi là «phần tử bắt ôn» vậy ?

Xê-Da phu nhân giả vờ không hiểu.

— Những đồng đảng của Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át còn trốn tránh trong thành La-Mã này. Ngoài ra, lại còn những người cố tình cản trở kế hoạch của ta nữa. Trong dịp này chúng ta sẽ quét sạch tất cả. Thưa mợ, cháu phải nối chí cậu để nắm thực quyền tại La-Mã !

— Vậy cháu...

Xê-Da phu nhân nói tiếp với một tâm trạng lo lắng :

— Chớ nên gây ra những chuyện quá thô bạo, vì bắt giữ hoặc chém giết quá nhiều là chuyện không tốt...

— Xin mợ yên lòng. Bọn người mà cháu cần đánh gục chính là kẻ thù của La-Mã. Họ là kẻ thù chung của nước La-Mã này. Cháu đã ra lệnh tim bắt những người như Xê-Xi-Rô, Hi-Ba, Ti-Xa... Những tên này hiện còn sống tại La-Mã !

— Trời !

Vừa nghe nói đến tên Xi-Xê-Rô, Bô-Xa bỗng kêu rú lên, vì bà vừa mới gặp ông ta.

Óc-Ta-Vi lấy làm lạ :

— Bộ có ai ẩn nấp ở đây sao, mợ ?

Õc-Ta-Vi bước tới vén bức màn lên :

— Hả ? Đây là vợ của Bờ-Ru-Tuýt !...

Õc-Ta-Vi dời hai tia mắt kinh ngạc về phía Xê-Da phu nhân. Bô-Xa không còn đường nào để lẩn trốn kịp nữa. Riêng Lu-Xa khôn ngoan chui nhanh xuống gầm giường bên cạnh.

— Bày đâu !

Õc-Ta-Vi nhìn ra cửa gọi lớn. Hai võ sĩ bước vào nắm cứng cổ tay Bô-Xa định kéo đi.

— Kìa ! Làm gì vậy ? Bà ấy là khách của mợ !

— Bà ta là khách của mợ sao ?... Nếu vậy thì bà khách này sẽ mang đến cho mợ nhiều chuyện phiền đó !

Õc-Ta-Vi là một con người sắt đá. Ông ta đã trả lời cứng rắn như vậy.

— Không được ! Hãy đi tránh ra. Mợ không cho phép dung túng bà ấy !

Xê-Da phu nhân đứng chắn ngang Bô-Xa. Õc-Ta-Vi và hai võ sĩ có vẻ bối rối. Bô-Xa thừa dịp họ lỏng tay, thoát ra và nói lớn :

— Hãy xem cái chết của con gái người cựu anh hùng đây !

Bô-Xa bốc một cục than hồng bỏ vào miệng nuốt !

— Trời !

Bô-Xa đau đớn té xuống sàn nhà và lăn lộn... chỉ giây lát bà tắt thở. Õc-Ta-Vi im lặng cúi đầu.

Ông ta thong thả bước tới trước xác chết của Bô-Xa cúi chào rồi dẫn hai võ sĩ bước ra.

Xê-Da phu nhân và Lu-Xa qui khóc cạnh xác Bô-Xa.

TRÊN ĐƯỜNG ĐÀO TẦU

NGAY ĐÊM ĐÓ LU-XA VÀ XI-XÊ-RÔ BỎ TRỐN khỏi thành phố La-Mã. Nghe Lu-Xa kề lại cái chết của Bô-Xa, Xi-Xê-Rô hết sức đau lòng, hai dòng nước mắt cứ trào ra như mưa.

— Nếu bà ấy nghe lời tôi đừng vào tư dinh Xê-Da, thì đâu đến đồi như vậy. Ôi ! Thật là đáng thương :

Xi-Xê-Rô nhắc đi nhắc lại câu nói ấy mấy lần. Cũng nhờ Lu-Xa kề lại, Xi-Xê-Rô biết mình có thể bị bắt bắt cứ lúc nào, nên càng cương quyết rời bỏ La-Mã để đào tẩu.

Đêm hôm đó Xi Xê Rô góp nhặt một ít tài vật rồi dẫn Lu-Xa và mười người tôi tớ lên xe ngựa ra khỏi cửa thành một cách dễ dàng và theo đường xe tiếp tục đi ra bờ biển.

Tới vùng Át-La thì Xi-Xê-Rô lên thuyền, đi đường thủy tới hải cảng Ca-Ta,

— Nầy Lu-Xa, ở đây ta có biệt thự riêng vậy hãy vào tạm nghỉ rồi tìm thuyền đi xa.

Họ đang nói chuyện thì thấy bọn tôi từ giữ biệt thự chèo thuyền con ra đón,

— Thưa cụ, chúng con đến đón cụ !

Một bầy quạ từ phía sau đền A-Bô-Lô trên bờ biển bỗng bay tới chỗ thuyền của Xi-Xê-Rô. Chúng cứ bay lượn mãi một chỗ,

Có vài con quạ sa xuống đậu trên chót cột buồm dùng chiếc mỏ cứng rắn của nó mổ lấy những sợi dây.

Bọn thủy thủ ngược nhau nhìn bầy quạ nói với nhau :

— Đây là điềm xui xéo :

— Tiếng kêu của nó nghe thật dã ghét :

Chúng vừa nói vừa nheo mắt ra hiệu cho nhau

Xi-Xê-Rô bước qua thuyền con thì những con quạ lại bay lượn theo, cất tiếng kêu inh ỏi.

Con thuyền vào bờ, thấy một chiếc kiệu đã chực sẵn.

— Làm phiền các anh quá !

Xi-Xê-Rô chào hỏi mọi người. Ông nhìn thấy trong số các tôi tớ có cả Phò-Lô-Ca, một đứa tớ trung thành nhất đứng bên cạnh với thái độ cung kính, chờ đón ông lên bờ.

-- Anh Phò-Lô-Ca đấy hả ? Tôi cảm ơn anh đến đón tôi. Cứ trông thấy anh là tôi không còn lo ngại gì nữa.

Phò-Lô-Ca đỡ Xi-Xê-Rô lên kiệu.

Ngôi biệt thự của Xi-Xê-Rô khá sang trọng. Phia trước sân một cái ao lớn, chung quanh có một vườn hoa rộng. Bắt đầu từ mùa xuân đến mùa hạ trong vườn có đủ các loài hoa nở rộ. Vì đi đứng nhọc nhằn ăn ngủ thất thường nên Xi-Xê-Rô thấy mệt mỏi lắm. Ông vừa ngả xuống chiếc giường tại gian phòng rộng ngó ra sân là ngủ thiếp đi ngay.

Từ cánh rừng phía sau đền thờ A-Bè-Lô lại có một bầy quạ bay tới. Chúng đáp xuống khung cửa sổ nơi Xi-Xê-Rô nằm ngủ kêu la. Có một con bay vào nhà, đậu lên giường Xi-Xê-Rô mồ chiếc mền ông đang đắp.

— Đồ yêu ! Bay đi !

Lu-Xa ngồi bên cạnh trông chừng Xi-Xê-Rô, thấy vậy liền đứng lên rượt đuổi con quạ. Nó bay trở ra khung cửa và đậu lại ở đấy. Lu-Xa đuổi theo nó mới chịu bay đi.

— Có lẽ sắp xảy ra một chuyện trọng đại gì !

Lu-Xa thầm nghĩ. Chợt thấy một bà lão đi vào nói nhỏ với Lu-Xa :

— Tôi là người tớ gái ở đây từ ngày phụ thân ông Xi-Xê-Rô còn sống. Tôi biết ông Xi-Xê-Rô rất tài ba, học rộng hiểu cao, nhưng đáng tiếc ông lại tin dùng cái hạng người như Phò-Lô-Ca, nên bây giờ mới xảy ra cớ sự. Phò-Lô-Ca vừa đi mật báo với cơ quan chính phủ, chỉ một chốc nữa là họ sẽ tới đây bắt Xi-Xê-Rô !

Lu-Xa nghe vậy rất hốt hoảng :

— Thưa bà có thật thế không ?

— Tại sao tôi phải nói lão ? Cậu hãy mau đánh thức ông Xi-Xê-Rô dậy, báo ông ấy rời đi ngay :

Lu-Xa biết người lão Lộc này khôn^g nói dối nhưng làm sao bây giờ ? Tôi tớ trong nhà đông lắm, vậy biết ai là kẻ thù, ai là người đáng tin cậy Nhưng dù gì cũng phải hành động cho nhanh, không thể chần chờ được nữa, Lu-Xa đánh thức Xi-Xê-Rô, báo cho ông biết câu chuyện đó.

— Phò-Lô-Ca hả ?...

Xi-Xê-Rô thật không làm sao dám tin theo lời của Lu-Xa. Nhưng ông nhớ ngay đến Bờ-Ru-Tuýt, một con người mà Xê-Da tín nhiệm nhứt lại bán đứng Xê-Da. Ông nói nhanh :

— Lu-Xa, chúng mình phải bỏ trốn mau !

Xi-Xê-Rô ra lệnh cho tôi tớ chuẩn bị một chiếc kiệu, rồi dẫn Lu-Xa cùng với bốn năm người tôi tớ dẫn từ La-Mã tới cùng ra đi. Họ đi về phía bờ biển.

Chẳng đầy mươi phút sau, gã bắt lương Phò-Lô-Ca hướng dẫn số người tìm bắt Xi-Xê-Rô đến. Chúng định ninh ập vào biệt thự là tóm được Xi-Xê-Rô, vì ông đang ngủ ngon. Nào dè tới nơi họ chỉ thấy chiếc mền trên giường chứ không còn người ..

— Đã bỏ trốn rồi : Mau đuổi theo. Chưa đi xa lắm đâu :

Toán người này cưỡi ngựa đuổi theo Xi-Xê-Rô, làm tung cát bụi mịt mù.

Họ đuổi theo tới bờ biển, nơi đây lau sậy

hoang vu. Nhờ biết đường tắt nên họ đi trước nhóm người của Xi-Xê-Rô, tìm nơi ẩn nấp để chặn đầu.

Trên đường đào tẩu Xi-Xê-Rô cứ thỉnh thoảng lại ló đầu ra khỏi kiệu ngóng nhìn chung quanh.

— Khoan! Hay dừng kiệu lại!

Nghe Xi-Xê-Rô bảo thế, bọn tôi từ liền dừng kiệu. Ông nói tiếp :

— Thế là hết! Mạng sống của ta tới đây chấm dứt rồi.

Ông bước ra khỏi kiệu.

— Tại sao ngài lại nói như thế?

Lu-Xa lấy làm lạ. Xi-Xê-Rô chỉ vào đám lau sậy ở phía trước mặt đáp :

Xem kia kia! Số người lùng ta đang chực sẵn ở phía trước rồi :

Lu-Xa nhìn thật kỹ mà không nhận thấy điều gì đáng nghi nên càng lấy làm lạ. Chỉ một chốc sau Phò-Lô-Ca hướng dẫn trên mười người tay cầm gươm giáo kéo tới vây lấy Xi-Xê-Rô. Vì tuổi đã già lại là một văn nhân, tất nhiên Xi-Xê-Rô không làm sao chống cự được. Ông nói :

— Được rồi! Các người hãy bước lại đây chém đầu tôi đi!

Một viên quan bước tới :

— Thế thì tôi xin cái mạng của ông!

Vừa nói dứt lời là y chém rụng đầu Xi-Xê-Rô. Lu-Xa và bọn tôi từ cùng òa lên khóc.

Riêng Phò-Lô-Ca, đứa tờ vừa bán đứng chủ nhân thì lại bình thản như không. Hắn xách đầu

Xi-Xê-Rô cùng bỏ đi với bọn người kia. Có lẽ hắn mang thủ cấp đi lãnh tiền thưởng!

Lu-Xa từ khi rời bỏ La-Mã luôn theo sát Xi-Xê-Rô, nay Xi-Xê-Rô chết chỉ còn lại một mình cậu trơ trọi. Cậu phải tự tìm cách đi đến Tiêu-Á Tế-Á để gặp Bờ-Ru-Tuýt, chủ nhân mình. Lu-Xa định tới đó sẽ kể lại cho Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át nghe cái chết của Bô-Xa và Xi-Xê-Rô mà chính cậu được chứng kiến.

Không còn thì giờ để Lu-Xa buồn rầu nữa, vì cậu phải rời đi càng nhanh càng tốt. Cậu bước thẫn thờ trên bến tàu, theo dõi từng chiếc thuyền một đang vào hải cảng. Cậu đến van xin họ :

-- Xin quý ông hãy thuê tôi làm thủy thủ.

Dù Lu-Xa có nài nỉ đến thế nào, nhiều thuyền trưởng đều trả lời giống như nhau :

— Tuổi cậu còn nhỏ lắm. Tôi thuê một thằng bé để làm gì? Chờ bốn, năm, năm nữa rồi sẽ trở lại!

Vì không có cách nào đáp thuyền, nên thura một đêm tối Lu-Xa lén lỏi ra biển và leo lên một chiếc thuyền to. Cậu chui vào gian hầm chứa hàng hóa để trốn, chờ thuyền mở đói.

Nhưng xui xẻo cho cậu quá, chiếc thuyền này lại là thuyền hải tặc. Chúng tìm thấy Lu-Xa sau đó chẳng bao lâu. Dù cậu không bị tống lên bờ, nhưng bị hải đặc bắt nhốt vào một hầm tối dưới đáy thuyền.

Chiếc thuyền mở đói chạy sang vùng Bắc Phi. Nơi chúng đồ bộ có lẽ là một thành phố lớn hồi thời cổ, vì bị hỏa hoạn, động đất, hoặc chiến họa

-- Hả? Đây là vợ của Bò-Ru-Tuýt!..

gì đó nên ngày nay trở thành hoang phế. Trên những thềm đá dài còn thấy ba chiếc cột tròn to. Ngoài ra lại có những gian nhà đá hoang vắng. Đây là một nơi rất thích hợp để làm sào huyệt cho bọn hải tặc.

Không hiểu chúng là người quốc tịch nào, chỉ thấy tên nào tên nấy mặt mày hung dữ, toàn là một lũ hung thần giết người không nháy mắt cả.

Lu-Xa và một số người bị bắt khác bị xích bằng xích sắt và nhốt vào một ngôi nhà bỏ hoang. Bọn hải tặc cắt người canh gác rất cẩn mật.

— Không hiểu số phận chúng mình rồi sẽ ra sao ?

Lu-Xa rất lo ngại, lén hỏi nhỏ người bên cạnh

— Có lẽ chúng sẽ chở mình sang Si-Ri để bán cho người ta làm nô lệ.

Người đó giải thích cho Lu-Xa biết, ở Si-Ri có một cái chợ nô lệ rất lớn, nhiều nước ở phương Đông tới đó mua nô lệ. Một khi biến thành nô lệ thì suốt đời sẽ không còn tự do nữa.

Lu-Xa hết sức lo sợ. Cậu thấy cần phải tìm cách trốn thoát. Nhưng tay chân cậu bị xiềng xích và nhất là có những tên hải tặc hung tợn trông chừng, thì làm sao cậu có thể trốn thoát được ?

Đêm đến bọn hải tặc ngồi quanh một đống lửa đua nhau uống rượu, nhảy múa hết sức ồn ào.

Sáng sớm ngày hôm sau, bọn hải tặc sẽ nhão neo đi Si-Ri. Lu-Xa nghĩ đến Bờ-Ru-Tuýt, chủ nhân của mình thì càng thêm cuống quít. Đêm hôm đó có lẽ vào lúc nửa khuya, mọi người chợt nghe tiếng

vó ngựa rầm rập từ xa mỗi lúc một gần. Đây là ngựa của bọn cướp sa mạc đến đánh úp bọn hải tặc

Bọn cướp bộ và bọn cướp hải tặc bắt đầu chém giết rất ác liệt. Dần dần bọn cướp thắng thế hơn vì tên đầu đảng của chúng võ nghệ rất cao. Cứ mỗi lần y tung lưỡi dao ra là bọn hải tặc đua nhau té ngã.

— Đánh không thắng, vậy mau rút lên thuyền

Tên đầu đảng hải tặc hét lớn. Bọn hải tặc đua nhau chạy ra chỗ thuyền đậu. Nào ngờ chiếc thuyền của chúng đang bị ngọn lửa to phủ kín, cháy ngùn ngụt.

— Nguy mất rồi ! Không còn đường chạy nữa

Bọn hải tặc chạy tú tán, nhưng ngoài chiếc thuyền là nơi có thể dung thân, chung quanh chỉ còn sa mạc mênh mông. Vậy chúng biết chạy đi đâu nữa ? Trước khi trời sáng tỏ bọn hải tặc bị bọn cướp bộ tiêu diệt hoàn toàn.

Tất cả tiền bạc châu báu của bọn hải tặc bị bọn cướp bộ chiếm trọn vẹn. Riêng số người của Lu-Xa thì được chúng thả ra.

Tên đầu đảng nói với mọi người :

— Chúng tôi không phải là một đảng cướp chuyên nghiệp. Chỉ vì những mục đích cao xa nên chúng tôi bắt buộc tạm làm nghề này để gom góp tiền bạc đó thôi. Các anh đây chắc là bị chúng bắt. Vậy bây giờ chúng tôi trả tự do cho các anh,

Ai nấy đều vui mừng. Lu-Xa ngược mặt nhìn

tên đầu đảng ngồi trên lưng ngựa, vì y nói tiếng La-Mã thật là đúng giọng.

— Ô kia !

Lu-Xa vừa thấy mặt y thì buột miệng kêu lên vì người đầu đảng này Lu-Xa rất quen mặt, Y chính là Gác-Ca, một nghị viên trong nguyên lão viện và là người ban của Bờ-Ru-Tuýt, chủ nhân cậu.

— Kính chào ông Gác-Ca !

Gác-Ca bất ngờ nghe người gọi tên mình thì lấy làm lạ, nhìn Lu-Xa một lúc lâu. Ông ta nhớ mãi mại có trông thấy thằng bé này ở đâu rồi nhưng không tài nào nhớ ra được.

— Tôi là Lu-Xa, tên tiểu đồng của ông Bờ-Ru Tuýt đây. Bộ ngài quên tôi rồi sao ?

— À, phải rồi ! Tôi nhớ ra rồi ! Cậu là Lu-Xa đây mà !

Gác-Ca nở một nụ cười thân mật.

— Thế nào ? Chắc là cậu chịu khổ cực lắm rồi phải không ?

Lu-Xa chạy tới bên cạnh con ngựa của Gác-Ca kéo lẩy bàn đạp chân khóc rất đau đớn. Cậu kể lại những gì xảy ra tại La-Mã cho Gác-Ca nghe.

Sau ngày ám sát Xê-Da, Gác-Ca và các đồng chí tản mát khắp nơi. Ông ta đáp tàu sang tận Phi Châu với mục đích chờ các đồng chí qui tụ lại đồng đủ thì kéo sang Tiều-Bá-Tế-Á để gia nhập vào nhóm Bờ-Ru-Tuýt.

— Một cậu bé mà không nại gian nguy, quyết

theo chân chủ, thật là đáng phục. Tôi sẽ lo cho cậu một đoàn lạc đà để tới Tiều-Á-Tế-Á.

Gác-Ca ra lệnh cho bộ hạ chuẩn bị lạc đà đưa Lu-Xa tới biên giới Ai-Cập. Trước khi chia tay Giáo ca viết một phong thư trao cho Lu-Xa :

— Cậu mang thư này cho ông Bờ-Ru-Tuýt. Trê lăm là một tháng sau tôi cũng sang đó để cùng được sống chết với ông ấy. Tôi có nói rõ vấn đề đó trong thư...

— Được ! Tôi nhất định trao tới tay chủ nhân tôi. Nhờ ông tôi mới có thể tìm gặp chủ tôi kia mà. Tôi hy vọng ông cũng sang Tiều-Á-Tế-Á trong một tương lai gần đây.

Lu-Xa chia tay Gác-Ca trong sự lưu luyến.

Trải qua suốt mấy ngày đi trên xa mạc, một hành trình rất kham khổ mà trong đời Lu-Xa lần đầu tiên phải chịu đựng, cậu đến được nước Ai-Cập. Lu-Xa có dịp trông thấy con lạc đà, loài vật trên lưng có một cái bướu to. Cậu không ngờ con vật có thân hình to lớn mà tánh tình lại rất hiền lành:

Thuở đó nước Ai-Cập do nữ hoàng Cò-Lê-Ô-Bát cai trị. Phàm ai muốn nhập cảnh cũng phải trải qua sự khám xét rất kỹ lưỡng tại các trạm canh. Nếu Lu-Xa tự nhận mình là tên tiều đồng của Bờ-Ru-Tuýt chắc chắn cậu không thể lọt qua những trạm canh này, vì chính phủ La-Mã đã thông tri cho Ai-Cập về biến cố vừa qua Lu-Xa

khôn ngoan cải trang thành người lái buôn La-Mã
nên mới qua lợt.

Nhưng gần đây vì có nhiều hải tặc ra vào
khuấy phá, nên các quan viên Ai-Cập khám xét
thật là gắt gao ?

— Đội lạc đà ở Sa mạc, thế tại sao lại có một
thằng bé người La-Mã ? Đáng nghi lắm :

Bọn quan viên có nhiệm vụ khám xét đã khám
kỹ Lu-Xa và họ phát giác được phong thư của
Gác-Ca gởi cho Bờ-Ru-Tuýt.

— Đấy : Chẳng phải vừa rồi tôi bảo là khả
nghi đó sao ?

Thế là Lu-Xa bị tống giam vào ngục.

Trước đây khi Xê-Da viễn chinh Ai-Cập, đã
giúp đỡ cho nữ hoàng Cờ-Lê-Ô-Bát lên ngôi, nên
bà triệt để ủng hộ Xê-Da. Ai theo nhóm Bờ-Ru-Tuýt
ám sát Xê-Da cũng là kẻ thù của Ai-Cập. Nay Lu-
Xa mang thư cho Bờ-Ru-Tuýt, vậy tất nhiên cậu
cũng bị người Ai-Cập xem là kẻ thù.

Tánh mạng của Lu-Xa thật vô cùng hiểm
nghèo. Biết vậy nên cậu không còn hy vọng gì nữa
cả. Ngay đến ý nghĩ bỏ trốn cậu cũng không còn
can đảm thực hiện. Lu-Xa ngồi bó gối ở một góc
nhà ngục rất buồn bã, hai dòng lệ tuôn ra không
ngừng.

Cùng bị giam trong ngục còn có một lão già
quần áo xốc-xếch. Lão luôn nhìn chăm chú Lu-Xa,
Đó là nhà thiên văn học A-Ki-Mi-Tơ-Lát của La-Mã.
đang trên đường lưu lạc tại Ai-Cập.

— Nầy cậu bé kia ; Tôi xem cậu là người tam

địa lương thiện; vậy hãy nói cho tôi biết tại sao lại bị bắt giam vào ngực như vậy ?

Cụ già hỏi Lu-Xa với một thái độ có thiện chí. Lu-Xa liếc nhìn và buồn bã đáp :

— Cảm ơn cụ, dù tôi có nói cho cụ nghe cũng vô ích !

— Đúng : Có thể là vô ích, nhưng cũng chưa phải tuyệt vọng kia mà : Cậu cứ nói thử xem. Hãy lấy can đảm mà nói. Chừng nào tôi không đủ sức giúp cậu thì cậu tuyệt vọng cũng chưa muộn mà :

Nghe lão già nói vậy, Lu-Xa không nỡ từ chối trước tấm lòng tốt của người, liền kể lại tất cả chuyện mình cho lão già nghe. Lão nín lặng suy nghĩ một lúc, nói :

— Đến sáng ngày mai này thì cậu sẽ mất mạng. Trong đêm nay nữ hoàng sẽ xuống lệnh chém cậu !

— Tại sao cụ dám nói quả quyết như vậy ?

— Hả ? Bộ cậu không tin sao ? Chờ khi cậu tin thì tôi không còn cách nào cứu cậu được nữa. Cậu hãy chờ xem, chừng nửa đêm nay, nữ hoàng sẽ đích thân tới đây nói chuyện với cậu.

Lu-Xa nhìn thẳng lão già, thầm nghĩ tại sao lão ta lại dám đặt điều nói càn như thế. Cậu không chú ý gì tới lời nói của lão cả.

Khuya đêm đó trong khi Lu-Xa đang ngủ ngon bỗng cảm thấy có người đá vào người. Cậu mở choàng mắt ra trông thấy có bốn năm binh sĩ Ai-Cập đứng vây quanh.

Phía sau mấy tên lính là một người đàn bà cao sang, có tỳ nữ theo hầu.

— Kìa : Chờ nên cứ xử thô bạo với nó. Hãy lui ra một tí !

Người đàn bà cao sang ấy bước tới gần Lu-Xa :

— Nầy, nhà người có phải là gia nhân của Bờ-Ru-Tuýt không ?

— Thưa phải !

Lu-Xa vội vàng thi lẽ. Cậu nghĩ thầm : « Người đàn bà này chắc là nữ hoàng đây rồi. » Cậu hết sức khâm phục lời lão già đã tiên đoán.

— Ta đã hạ lệnh sáng ngày mai nầy chém đầu nhà ngươi. Nhưng nếu ngươi chịu thề trung thành với ta thì chẳng những thủ cấp của ngươi có thể giữ được, mà còn sung sướng cả đời nữa kia.

Việc nữ hoàng ra lệnh chém đầu Lu-Xa, cũng đúng như lời tiên đoán của lão già.

— Thưa, tôi có thể làm gì bây giờ ?

Trong đời ai lại không sợ chết ? Lu-Xa vội bước tới một bước, cung kính nhìn nữ hoàng hỏi :

— Điều thứ nhất nhà ngươi phải từ bỏ lòng trung thành đối với Bờ-Ru-Tuýt, quay sang làm việc cho Ai-Cập. Điều thứ hai ngươi phải giữ thái độ thản nhiên khi tìm gặp Bờ-Ru-Tuýt, để tìm dịp đầu độc ông ta. Điều thứ ba, ngươi phải giữ bí mật những việc ngươi đã làm và tìm chỗ lẩn trốn ba năm không cho ai gặp mặt. Nếu ngươi bằng lòng làm theo ba điều ta vừa kể thì ta sẽ đưa ngươi tới Tiều-Á-Tế-Á ngay. Người hãy nghe tiếng ta đếm mà trả lời. Nếu đồng ý thì ngươi cứ nhìn thẳng vào

ngọn đèn này, còn không đồng ý thì thôi tắt ngọn đèn đi.

Nữ hoàng nói dứt lời đưa một ngọn nến đến trước mặt Lu-Xa :

— Một, hai, ba, bốn...

Lu-Xa nhìn thẳng vào ngọn đèn.

— Năm, sáu, bảy, tám, chín...

Nữ hoàng vừa đếm tới tiếng chín thì Lu-Xa thôi tắt ngọn nến. Nữ hoàng tức giận bỏ đi và ra lệnh cho binh sĩ khóa cửa ngục lại.

Sau khi nữ hoàng bỏ đi xa thì Lu-Xa bỗng thấy đau lòng. Riêng lão già từ nay giờ ngồi im lặng nhìn mọi việc xảy, đến chừng đó mới lên tiếng

— Chà ! Vui ghê ! Một thằng bé mà dám chọc tức nữ hoàng. Bảnh lắm ! Vì ta thán phục lòng trung thành của cậu, nên ta bằng lòng dẫn cậu trốn thoát khỏi ngục tù này.

Lão già tươi cười nói với Lu-Xa.

— Có thể bỏ trốn được sao ?

Lu-Xa không dám tin lời nói của lão già nên mời hỏi lại.

— Nếu không bỏ trốn thì sáng sớm ngày mai này cậu sẽ mất đầu đấy. Một khi đầu bị mất thì chẳng phải bất tiện lắm sao ?

Lão già pha trò với Lu-Xa. Cậu nghe thế gật đầu :

— Mất đầu thì làm sao sống được nữa ?

— Ta đã bị giam vào ngục này từ ngày hôm kia, nên đã chán ngấy cái chỗ thiểu tự do này. Vậy chúng mình hãy cùng bỏ trốn. Mau lên !

Lu-Xa nghe lời lão già đứng dậy.

— Cậu hãy nhắm mắt lại.

Lu-Xa ngoan ngoãn nhắm mắt. Lão già kéo tay cậu, tự nhiên cậu cảm thấy thân người mình nhẹ bỗng như muốn bay lên...

— Chạy mau !

Nghe lão già giục, Lu-Xa co giò chạy bất kể. Lạ quá, đáng lý chạy chừng ba thước thì đụng cửa nhà giam, thế nhưng cậu chạy xa đến một trăm thước, hai trăm thước... một ngàn thước... mà vẫn không bị gì ngăn chặn cả.

Lu-Xa nhắm mắt tiếp tục chạy theo lão già đến sáng ngày thứ hai.

— Được rồi hãy mở mắt ra đi !

Lu-Xa mở mắt, thấy mình đang đứng trên một ngọn đồi xa lạ.

— Nơi đây là nơi nào vậy ?

Lu-Xa trổ mắt nhìn chung quanh.

— Nơi đây là nơi cậu muốn đến. Xem kia : trong cánh rừng kia là lều trại của chủ cậu, hãy mau vào đấy gặp ông ta !

— Như vậy đây là Tiêu-Á-Tế-Á rồi ? Minh đến đây bao giờ thế ?

Lu-Xa tưởng là nằm mộng, đưa tay giục mắt liên tiếp. Cậu thật không dám tin theo lời nói của lão già,

— Ta đã dùng phép thuật của các vị thần tiên xứ Trung-Quốc dạy cho, đã dẫn cậu chạy tới đây. À ! Còn vật này cậu chờ quên nó !

Vừa nói lão già vừa móc phong thư của Gác-

Ca gởi cho Bờ-Ru-Tuýt ra. Phong thư này trước đây bị bọn binh sĩ Ai-Cập tịch thu, nhưng không hiểu lão lấy lại được từ lúc nào.

— Chào nhé, cậu Lu-Xa !

Lão già từ giã ra đi.

— Thế còn cụ bây giờ đi đâu ?

— Chẳng cần lo cho ta. Bây giờ ta sang Đông phương để tiếp tục nghiên cứu học văn và phép thuật. Chắc ta không trở về La-Mã trong những ngày gần đây.

Nói dứt lời, lão bỏ đi tuốt. Mỗi lúc bóng lão càng nhỏ, khoảng cách càng xa.

Lu-Xa ngạc nhiên theo lão một lúc lâu mới chợt tỉnh trở lại. Cậu thong thả bước xuống đồi nhấp khu rừng lão già vừa chỉ đi tới. Quả không sai, cậu thấy trong rừng có nhiều lều trại.

— Ai đó ?

Lu-Xa đang đi bỗng có người quát hỏi. Người ấy là một võ sĩ to lớn, mặc khôi giáp chỉnh tề. Y đưa mũi giáo nhọn chĩa ngay ngực Lu-Xa. Đôi mắt của y chớp sáng sau tấm vải che mặt dày. Lu-Xa thấy đó là một binh sĩ La-Mã.

— Xin hỏi ở đây phải là doanh trại của tướng quân Bờ-Ru-Tuýt không ?

— Cậu là ai ?

— Tôi muốn ra mắt tướng quân Bờ-Ru-Tuýt. Tên tôi gọi là Lu-Xa.

Bọn lính canh sợ Lu-Xa là gián điệp từ La-Mã phái đến, nên nhìn cậu một lúc đáp :

— Hiện giờ tướng quân rất bận rộn, nhưng

tôi có thể vào thông báo giúp cậu. Hãy đứng đó chờ một tí.

Người binh sĩ bước vào lều. Chẳng mấy chốc từ trong lều có người bước ra, đúng là Bờ-Ru-Tuýt, chủ nhân của Lu-Xa. Vì sống lâu ngày trong lều nên Bờ-Ru-Tuýt có hơi gầy, mái tóc hai bên tai cũng đã bạc trắng.

— Rầm ngài !

Bờ-Ru-Tuýt mừng quá chạy nhanh tới. Bờ-Ru-Tuýt ôm cứng đứa tiểu đồng trung thành :

— Kia, Lu-Xa ! Có phải ta đang nằm mộng đây không ? Ta cảm ơn người tới đây thăm ta, vậy hãy mau bước vào lều.

Bờ-Ru-Tuýt dẫn Lu-Xa vào trong. Cậu hết sức vui vẻ vì đã tìm gặp được chủ nhân.

Nhưng khi cậu sắp kề lại cho chủ nhân nghe những việc xảy ra sau ngày ly biệt thì ngực cậu tự nhiên nghẹn cứng. Cậu nhìn thẳng vào mặt chủ nhân trong khi hai dòng lệ tuôn trào. Chủ nhân cậu chắc là đang mong chờ tin vui, nhưng những điều mà cậu sắp nói lại là chuyện đau lòng cả.

— Ôi ! Tại sao ta lại can đán nhiệm vụ đáng ghét này ? Ta đến đây là để kéo chủ nhân vào sự đau khổ mênh mông.

Vì nghĩ như vậy nên Bờ-Ru-Tuýt bỗng cảm thấy phải chi mình đứng tới đây gặp chủ nhân chắc là hay hơn.

Tin Ốc-Ta-Vi và An-Tô-Ny sắp kéo binh tới đánh được Bờ-Ru-Tuýt biết sớm hơn Lu-Xa, nên họ đang rộn rịp lo nghênh chiến.

Trong khi Bờ-Ru-Tuýt ngồi trong lều nói chuyện với Lu-Xa, thỉnh thoảng lại có những tên lính ra vào báo cáo tin tức, cũng có những tướng lãnh đến thỉnh thị. Không khí có vẻ rất rộn rịp.

— Người bảo Bô-Xa nuốt than hồng mà chết, phải không ?

— Thưa phải ! Ngài có thể tưởng tượng tội đau khổ đến đường nào khi trông thấy phu nhân nuốt than hồng mà không ngăn cản được hay không ?

— Trời !

Bờ-Ru-Tuýt là một con người cứng cỏi, không chịu bộc lộ tình cảm yếu đuối. Chính vì vậy mà sự đau đớn trong lòng ông càng sâu xa đến mức khó mô tả được.

— Về cái chết của ông Xi-Xê-Rô, thật không biết phải làm gì mới có thể tỏ hết lòng tiếc thương được.

Bờ-Ru-Tuýt rơi lệ trong khi nghe Lu-Xa nói tới việc này. Sau rốt Lu-Xa trao bức thư của Gác-Ca cho chủ và kể lại chuyện xảy ra trong sa mạc, cùng chuyện A-Ki-Mi-Tờ-Lát giúp cậu thoát khỏi nhà giam của nữ hoàng Ai-Cập.

Đối với tài năng quái lạ của A-Ki-Mi-Tờ-Lát Bờ-Ru-Tuýt cũng hết sức kinh ngạc :

— Từ Ai-Cập đi tới đây ít nhất cũng phải hai ba ngày đường, thế mà ông ta có thể chỉ trong khoảng thời gian ngắn đưa người tới đây được, thì quả là một vị thần tiên !

Bắt đầu từ hôm đó Lu-Xa ở bên cạnh Bờ-Ru-

Tuýt, lo cho chủ tất cả những công việc như trước kia. Cậu giúp chủ làm những chuyện lặt vặt và đón khách tới viếng. Những lúc rảnh rỗi cậu kéo vĩ cầm để giúp vui cho người chủ suốt ngày mệt nhọc vì quân vụ.

Có một điều làm cho Lu-Xa cảm thấy khó hiểu, ấy là cảm tình giữa Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át.

Bờ-Ru-Tuýt giết Xê-Da không phải vì thù ghét cá nhân, mà vì yêu La-Mã, yêu tự-do. Nếu tự vẫn lương tâm, ông không thấy có sự hổ thẹn nào. Thế nhưng không hiểu tại sao gần đây, lòng ông luôn cảm thấy khổ sở, y như mình đã làm một chuyện tàn nhẫn.

Riêng Kha-Xi-Át lúc ban đầu nhận Bờ-Ru-Tuýt là một nhân vật đàn anh đáng tin cậy, túc trí đa mưu, đầy đủ cạn đảm và quang minh chính đại. Cho nên y mới làm ra vẻ là người cao thượng để gần gũi Bờ-Ru-Tuýt. Nay việc lớn chưa thành, cả bọn phải đào tẩu sang Tiều-Á-Tế-Á. Sống tại Li-Ti-A, một địa phương bé nhỏ này cảm thấy rất đặc ý. Bao nhiêu tánh hư tật xấu của y đều lộ liễu.

Xê-Da trước đây thường bảo là không thích Kha-Xi-Át, thật đúng. Vì là một con người đầy tham vọng, lại hay ganh tị. Lần lần Bờ-Ru-Tuýt cũng nhận ra bộ mặt thật của y.

Đáng lý ta không nên chung chạ với hạng tiểu nhân như vậy. Ta đã làm một chuyện ngu xuẩn. Bờ-Ru-Tuýt cảm thấy rất hối hận.

Kha-Xi-Át dựng lều trại cách đây không xa.

Hắn một mặt giữ liên lạc với Bờ-Ru-Tuýt, một mặt tổ chức quân đội để chờ thời cơ. Bờ-Ru-Tuýt thường nghe nhiều người chỉ trích Kha-Xi-Át, bảo y thích cát nhắc những người giỏi đút lót, lanh đạm với người không khéo đua nịnh. Nghe vậy Bờ-Ru-Tuýt lại càng buồn bã hơn.

— Té ra Kha-Xi-Át là hạng người đê tiện như thế. Tại sao trước đây ta không nhận ra bộ mặt thật của hắn ?

Cứ mỗi lần nghĩ tới chuyện đó là Bờ-Ru-Tuýt bức bối lên. Ông thường chụp những món vật để bên cạnh ném mạnh xuống đất.

Những cử chỉ nóng nảy ấy chưa bao giờ có đối với Bờ-Ru-Tuýt. Lu-Xa trông thấy chủ mình thay đổi tính tình thì rất buồn vì cậu đoán biết trong lòng người chủ đáng thương, chắc là chồng chất bao nhiêu sự buồn khổ.

Chợt có tiếng vó ngựa, rồi một tên lính bước vào báo cáo :

— Có tướng quân Kha-Xi-Át đến !

Kha-Xi-Át bước vào lều còn viên phó tướng đứng bên ngoài. Vừa trông thấy Bờ-Ru-Tuýt y cười nhạt, nói rất đường đột :

— Anh vừa quyết định một việc rất không hợp thời :

Bờ-Ru-Tuýt ngạc trước câu nói không đầu không đuôi đó :

— Này Lu-Xa, người hãy bước ra ngoài lều canh phòng, để ta mật đàm với tướng quân Kha-Xi-Át :

Nữ-hoàng nói dứt lời, đưa một ngọn
nến đến trước mặt Lu-Xa.

Sau khi đuổi khéo Lu-Xa ra ngoài, Bờ-Ru-Tuýt mới hỏi Kha-Xi-Át :

— Chú nói gì là vậy ?

— Nghe đâu anh vừa đuổi một tên bộ hạ vì y nhận hối lộ của người địa phương ?

— Chuyện đó thì có gì sai đâu ? Làm như vậy không phải là chuyện đáng làm sao ?

— Không nên ! Hiện nay khác với trước đây. Chúng ta nên rộng rãi đối với mỗi một người lính. Đó chỉ là chuyện nhỏ thôi ...

— Kha-Xi-Át, lời nói đó là chú tự biện hộ cho mình ! Mọi người đều bảo chú luôn nhận hối lộ !

— Anh nói sao ? Anh Bờ-Ru-Tuýt ? ... Lời nói đó là của anh tôi mới chịu nhỉn, không thì ...

Vì bị chỉ trích nên Kha-Xi-Át giận dữ.

— Chớ quên ngày mười lăm tháng ba. Là ngày Xê-Da đổ máu. Chúng ta vì «chính nghĩa» mới hành động. Người chiến sĩ của chính nghĩa có thể nhận hối lộ sao ?

— Anh Bờ-Ru-Tuýt, tôi xin anh đừng nói những lời đó nữa. Tôi có quyền tự do của tôi, anh đừng ràng buộc tôi !

— Không thể nói như vậy được !

— Không ! Tôi có quyền tự do của tôi !

— Thế thì chú hãy cút đi ! Chú đúng là một tên tiểu nhân. Tôi không ngờ chú lại là một con người như thế !

— Anh giận cũng nên giận cho phải lúc. Trong lúc này là giai đoạn nghiêm trọng, vậy đâu phải là lúc anh nói lên những lời nói đó ?

Kha-Xi-Át tự biết mình có lỗi, y không dám chống thắng Bờ-Ru-Tuýt.

— Chú nói đúng, hiện nay là giai đoạn nghiêm trọng. Liên quân của Ốc-Ta-Vi và An-Tô-Ny sắp sửa tấn công chúng ta, vậy nội bộ chúng ta cần tránh xung đột. Được rồi, chú Kha-Xi-Át tôi mong chú thân trọng hơn, đừng để chuyện không hay này lọt ra ngoài.

Nói dứt lời Bờ-Ru-Tuýt chia tay ra để siết tay Kha-Xi-Át.

— Anh Bờ-Ru-Tuýt, xin anh hãy tha thứ cho tôi. Tôi là một con người quen phóng túng, nên thường nói càn nói bậy trước mặt anh mong anh, đừng phiền.

— Được rồi ?

Lu-Xa đứng ngoài lều lo việc canh gác, trông thấy hai người đã hòa giải với nhau cậu mới thở phào.

— Có tin tức gì về quân La-Mã không ?

Bờ-Ru-Tuýt quay sang vấn đề khác.

— Hôm nay tôi đến đây là vì chuyện đó. Chúng mình trước kia định huy động hải quân đánh trên mặt biển để quyết định sự thắng bại, nhưng không ngờ kẻ thù lại tránh né hải chiến, cho đồ bộ ở bờ biển phía Bắc rồi. Hiện nay họ đang tiến quân về đây !

— Họ tránh hải chiến ? Có thật như vậy à ? Nếu thế hải quân chúng ta đã huấn luyện xong lại không dùng vào đâu được ? Quân địch đông chừng bao nhiêu ?

— Không biết rõ con số, nhưng chắc là không ít !

— An-Tô-Ny là một kinh địch, nhưng riêng Ốc Ta-Vi chắc không đáng ngại ?

— Theo tôi, chúng mình nên nghiên cứu lại việc bõ phòng để đánh trên bộ.

— Chú nói đúng.

Hai người cùng ngồi xuống chiếc bàn có trải địa đồ. Sau khi bàn bạc xong kế hoạch, họ sai phó tướng ra mặt trận thông báo để quân sĩ chuẩn bị đánh bộ. Họ lại sai người ra bờ biển cho lệnh tất cả lính thủy rời thuyền để tham dự trận đánh trên bộ.

Đến hoàng hôn ngày hôm đó, xếp đặt đã tạm xong.

— Được rồi ! Kha-Xi-Át, chúng mình tự tin là sẽ đánh thắng.

Bờ-Ru-Tuýt quay sang Lu-Xà :

— Mang rượu ra đây ! Đêm nay ta sẽ uống rượu với tướng quân Kha-Xi-Át !

Kha-Xi-Át nhìn Bờ-Ru-Tuýt với đôi mắt kinh ngạc :

— Hả ? Sao có chuyện lạ vậy ? Tôi sống gần anh đã lâu nhưng chưa bao giờ được anh mời uống rượu trước.

— Phải ! Mặc dù tôi cõi đè nén nhưng không làm sao xoa dịu được nỗi khổ trong lòng !

— Một người cứng rắn như anh mà cũng phải lấy rượu để xoa dịu nỗi khổ ?... vậy nỗi khổ đó là chuyện gì ?

— Tôi không làm sao chịu đựng được nữa...

Bờ-Ru-Tuýt ôm đầu nói rất đau đớn :

— Bô-Xa đã chết rồi !

Giọng nói của ông trở nên nghẹn ngào.

— Chị đã chết rồi ? Nhưng làm sao anh biết tin ?

Lu-Xa báo cho tôi biết. Nàng đã nuốt lửa chết trước mặt Ốc-Ta-Vi !

— Thượng đế ơi !...

Kha-Xi-Át điêng người và không biết tìm lời lẽ gì để an ủi Bờ-Ru-Tuýt.

— Tôi đã hiểu rồi, vậy nếu uống rượu mà có thể xoa dịu được nỗi đau khổ sâu xa ấy thì anh cứ uống đi. Không ai phiền anh về chuyện đó đâu !

Kha-Xi-Át cúi đầu rơi lệ. Giữa họ là đôi bạn cùng chung hoàn nạn với nhau.

— Nghe đâu ở La-Mã Ốc-Ta-Vi, An-Tô-Ny và Lê-Bi-Đuýt đã ra lệnh giết chết hết nghị viên chống Xê-Da trong nguyên-lão-viện rồi.

— Có thật thế không ?

Bờ-Ru-Tuýt trồ mắt hỏi.

— Tôi vừa nhận được tin tình báo như thế.

— Còn việc gì Xi-Xê-Rô bị giết là do Lu-Xa kê lại...

— Cái gì ? Ông Xi-Xê-Rô ?

Kha-Xi-Át chưa biết được tin đó.

— Ở La-Mã hiện giờ tôi không còn ai là bạn và Bô-Xa cũng đã chết ! Nhưng mà con người

ai cũng chỉ một lần chết thôi, chúng mình nên cố chịu đựng sự đau khổ đó.

Bờ-Ru-Tuýt bưng ly rượu uống cạn.

Bên ngoài có tiếng vó ngựa. Lu-Xa chạy vào thông báo :

— Có lính truyền lệnh đến.

— Hãy cho nó vào.

Người lính truyền lệnh từ xa phi ngựa tới, y thở dồn có vẻ rất mệt nhọc.

— Có chuyện gì vậy ?

Kha-Xi-Át sốt ruột lên tiếng hỏi trước. Tên lính vừa thở vừa đáp :

— Quân tiên phong của địch đang tiến về hướng bình nguyên Phò-Li-Ba !

— Cái gì ?

Bờ-Ru-Tuýt xô ghế đứng lên trong Kha-Xi-Át cũng biến sắc ?

Phò-Li-Ba là một địa điểm phòng ngự rất quan trọng. Hiện nơi đó được quân đội của thò dân đóng giữ. Họ có cảm tình với Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át. Nếu nơi đó bị quân địch chiếm thì rất nguy.

— Nếu vậy ta phải hoàn toàn tiến chiếm bình nguyên Phò-Li-Ba trước.

Nghe Bờ-Ru-Tuýt đề nghị như vậy, Kha-Xi-Át không tán đồng :

Không, như vậy sẽ không lợi cho chúng ta,

— Tại sao thế ?

— Thay vì để quân địch kéo tới Phò-Li-Ba, mình nên cho chúng phải tự đi tìm mình mà đánh. Như vậy quân lính của địch sẽ phi sức nhọc mệt.

Chúng do chúng ta mới dùng binh sĩ nghỉ ngơi
đầy đủ sức khỏe đánh chúng...

Bờ-Ru-Tuýt lắc đầu :

— Như vậy không được. Binh sĩ địa phương
tại vùng này chỉ theo ta một cách miến cưỡng, vậy
một khi đại quân của La-Mã đến là họ sẽ trở mặt
chạy theo quân La-Mã đánh ta. Nay mình tiến chiến
Phò-Li-Ba trước là sẽ ngăn được cái họa binh lính
địa phương nổi lên chống ta. Ngoài lý do đó, hiện
nay sĩ khí ta đang lên cao, thời cơ đã tới, vậy nên
nắm lấy để thu hoạch được kết quả to. Bỏ lỡ cơ hội
tốt này thì về sau không còn tìm lại được nữa, cho
nên tôi chủ trương giữ chủ động, tiến quân nghênh
chiến.

Kha-Xi-Át thấy ý kiến của Bờ-Ru-Tuýt rất chu
đáo, nên không chống lại.

— Cũng được ! Vậy thì chúng ta sẽ hành động
theo ý kiến của anh. Trước khi trời sáng minh
cho lệnh xuất quân.

Vừa nói Kha-Xi-Át vừa đứng lên.

— Lo nói chuyện mãi quên mất đêm đã khuya
Nếu chúng mình mệt mỏi thì không thể tác chiến
được. Kha-Xi-Át, chú hãy trở về ngủ một giấc đi.

Bờ-Ru-Tuýt lai chia tay siết tay Kha-Xi-Át !

— Được ! Chúc anh ngủ một giấc ngon. Việc
chạm trán với quân La-Mã chỉ là vấn đề thời gian,
vậy mọi người cần phải có đủ sức khoẻ.

— Có thể nói là chúng mình đem mạng sống
ra đánh cuộc trong trận giặc này. Đây là một trận

quyết định sự thắng bại của phe cộng hòa La-Mã.
Chào nhé, chủ Kha Xi-Át !

Kha-Xi-Át dẫn viên phó tướng ra về mà Bờ-Ru
Tuýt còn ngồi chống càm suy nghĩ tới chuyện
chiến sự ngày mai.

Đêm thật là thanh vắng. Một đêm thanh vắng
đến đỗi làm cho người ta có cảm giác ròn rợn.

Những giọt sương từ nhành lá rơi xuống mái
lều tí tách, hơi lạnh buốt da.

— Lu-Xa đâu !

Nghe Bờ-Ru-Tuýt gọi, Lu-Xa từ trong một góc
lều lên tiếng :

— Thưa có con đây !

Lu-Xa vội vàng bước lại gần Bờ-Ru-Tuýt.

— Trời lạnh lắm, hãy đưa áo choàng đây cho
ta.

Bờ-Ru-Tuýt khoác chiếc áo vào người, lại hỏi:

— Chắc là mày đã mệt lắm rồi, phải không
Lu-Xa ? Vậy hãy đi ngủ !

— Không, con không buồn ngủ đâu. Nghĩ tới
ngày mai là con không ngủ được.

— Thế hả ?

Bờ-Ru-Tuýt kéo kín cổ áo, bước ra ngoài lều
nghe ngóng. Cảnh trí ở đây khác hẳn với Ý-Đại-
Lợi. Đâu đâu cũng có vẻ tiêu sơ buồn bã. Chỉ thấy
ánh sao sáng nhấp nháy qua khe lá là có vẻ linh
động thôi.

— Bô-Xa oi !

Bờ-Ru-Tuýt buột miệng kêu tên vợ, nhưng
chính tiếng kêu đó làm cho ông kinh ngạc. Cứ

nghĩ đến cái chết bi thảm của vợ là ông vội vàng
xua đuổi ý nghĩ đó ngay.

Bờ-Ru-Tuýt nhớ thật rõ những việc lúc ông
còn trẻ thơ. Đó là những việc rất cảm động, khiến
người ta nhớ mãi...

Kiếp sống của con người thật không ai đoán
biết trước được cả. Thuở ông còn nhỏ, mọi người
hy vọng khi lớn lên ông sẽ là một nhân vật tiếng
tăm của La-Mã. Hy vọng ông sẽ giỏi hơn cả tổ-
tông. Nay ông là người được tất cả dân La-Mã
trọng vọng, thế mà chẳng ngờ lại phải lưu vong
đến một vùng đất xa xôi hẻo lánh, ngay đến mạng
sống cũng không được bảo đảm. Chẳng những vậy,
ông lại bị mọi người xem là tên phản bội nữa.
Chuyện đó có ai biết trước được đâu ?

Càng suy nghĩ Bờ-Ru-Tuýt càng thấy buồn
bã ...

— Lu-Xa đâu, mày thấy buồn ngủ chưa ? Bây
giờ mày hãy chịu khó lấy vĩ cầm ra kéo vài bản
cho ta nghe nhé ?

Tiếng nói của Bờ-Ru-Tuýt rất dịu dàng, nghe
như ông đang khẩn cầu tên tiểu đồng vậy.

— Thưa được !

Lu-Xa đi lấy vĩ cầm và bắt đầu kéo những
bản mà cậu ta thích.

Dù bảo là không buồn ngủ, nhưng thật ra nó
đã mệt lắm rồi. Mới kéo được vài bản là nó bắt
đầu ngủ gật. Nó cố gắng kéo thêm một lúc là
thật sự ngủ thiếp đi.

Bờ-Ru-Tuýt nhìn Lu-Xa nói lầm nhầm :

-- Nó vẫn là một đứa trẻ. Hãy để cho nó ngủ ngon !

Ông lấy cây vĩ cầm đi cho Lu-Xa tiếp tục ngủ. Chừng như nó định ninh mình đang kéo vĩ cầm, nên cứ thỉnh thoảng lại bỏ ngón. Bờ-Ru-Tuýt bồng nó đặt xuống chiếc ghế dài, chỉ giây lát đã nghe tiếng nó ngáy. Ông đắp len cho nó một chiếc chăn mỏng.

— Có ai đó không ? Bô-Lô đâu ? Di-Lô-Ti-Xa đâu ?

Bờ-Ru-Tuýt gọi hai người binh sĩ canh gác vào.

— Thưa tướng quân có chuyện gì ?

— Ờ, các người cũng nên nằm trong lều ngủ một tí đi, để chốc nữa ta sai đi liên lạc với Kha-Xi-Át.

— Thưa vâng ! Vậy thì chúng con sẽ thay phiên nhau ngủ.

— Như vậy không đủ thì giờ đâu, vì ngày mai bắt đầu đánh nhau rồi.

Hai binh sĩ cùng xuống bãi cỏ trước lều chỉ trong giây lát là họ ngáy đều.

Bờ-Ru-Tuýt cầm cây vĩ cầm lên khảy nhẹ vào một sợi dây. Bất cứ ông khảy vào sợi dây nào nó cũng phát lên một âm thanh buồn bã. Ông dẹp cây vĩ cầm và lấy một quyển sách đang để trên bàn lên xem. Đó là quyển sách triết học của Bờ-La-Tông.

Troi không gió nhưng ngọn nến tự nhiên lay động, rồi lại lu mờ đi.

— Lạ chưa ? Tại sao tự nhiên nó lại lu mờ ?

Bờ-Ru-Tuýt lấy làm lạ, người nhìn chung quanh. Ông trông thấy sau tấm màn ở một góc lều có bóng người mặc choàng trăng hiện lên lờ mờ. Bọn ám sát chẳng ?

Bờ Ru-Tuýt nghĩ ngay đến kẻ thù ở La-Mã có thể cho người tới ám sát mình. Ông dậy tuốt kiếm hỏi lớn :

— Ai ? Mầy là ai ? Mầy tên gì ?

Nhưng bóng người đó không trả lời. Bờ-Ru-Tuýt ngỡ rằng mắt mình bị hoa, cổ mở to hơn để nhìn kỹ bóng trăng. Nó vẫn đứng yên một chỗ.

Tự nhiên Bờ-Ru-Tuýt cảm thấy xương sống ớn lạnh. Ông lại cảm thấy toàn thân như bị ai trói chặt, tay chân không cử động được và hơi thở mỗi lúc một nhanh.

— Mầy... mầy là ai ? Là thần thánh ? Hay là ma quỷ ? Cứ nói hụych tết ra đi ?

Bờ-Ru-Tuýt định ninh mình đang hò hét, nhưng kỳ thực khối óc ông không còn nghe theo sự sai khiến nữa, Tiếng hét của ông bé nhỏ như chỉ nói để mình nghe.

— Bờ Bờ-Ru-Tuýt :

Bóng trăng gọi tên ông bằng giọng nói rùng rợn. Bóng người mơ hồ như cách một bức màn đó từ từ hiện rõ lên : đúng là Xê-Da ! Ông mặc áo choàng trăng, ngó chăm chú vào Bờ-Ru-Tuýt :

— Hả ? Đây là ma ! Người là Xê-Da ?

Bờ-Ru-Tuýt đưa hai tay lên như để xua đuổi bóng trăng.

— Bờ-Ru-Tuýt :

Tiếng gọi lần thứ hai nghe rền vang và lạnh ngắt như từ địa ngục vọng lên. Bờ-Ru-Tuýt lấy hết can đảm hỏi :

— Xê-Da ông tìm tới đây để làm gì ?

— Ta tới để phá người :

Bờ-Ru-Tuýt cảm thấy như bị nghẹt thở. Ông cầu ngực một cách khổ sở, nói to :

— Một người được tôn là đại Xê-Da, thế mà bây giờ biến thành hồn ma như vậy hả ? Còn thể thống gì nữa ? Hãy mau biết đi .

— Hẹn gặp lại tại bình nguyên Phờ-Li-Ba nhé :

— Được ! Tại Phờ-Li-Ba hả ?

— Hẹn gặp lại bình nguyên Phờ-Li-Ba nhé !

Bóng ma nhắc lại câu nói lần thứ hai rồi từ từ biến mất.

— Được ! Gặp tại Phờ-Li-Ba cũng là chuyện hay !

Chiếc lưỡi của Bờ-Ru-Tuýt đã nỗi nang tự nhiên như cũ. Ông trả lời rõ ràng với bóng ma. Ngọn nến đang lú mờ chợt sáng tỏ trở lại.

Dù Bờ-Ru-Tuýt rất gan dạ, thế nhưng sau giây phút đó mặt mày ông ta đã tái xanh.

— Bờ Lu-Xa, mau thức dậy ! Nầy, Bô-Lô ! Di-Lô-Ti-Xa, mau thức dậy ! Mau !

Bờ-Ru-Tuýt đánh thức mọi người. Lu-Xa mở choàng mắt, nói lè nhẹ :

— Sợi dây đàn này không kêu nữa !

— Sao ? Bộ mày tưởng là mày đang kéo đàn dây hả ?

Bờ-Ru-Tuýt vô mành vào vai Lu-Xa nó mới thật tinh táo Cậu ngơ ngác ngó chung quanh, trông dáng điệu thật tức cười. Bờ-Ru-Tuýt quên mất chuyện vừa trông thấy bóng ma. Ông mỉm cười :

Lu-Xa, bộ mày đang nằm mơ đó hả ? Rõ là một thằng bé ngày thơ ! Nếu lần này may mắn thắng trận, ta nhất định sẽ cất nhắc mày. Hãy chờ đợi !

Bờ-Ru-Tuýt nói thêm :

— Phải rồi ! Khi nảy mày có trông thấy cái gì khả nghi không ?

— Ngài bảo cái gì khả nghi hả ? Không có. Không có cái gì khả nghi hết.

— Thế hả ? Như vậy thì thôi. Cứ ngủ đi. Cứ yên lòng mà ngủ đi.

Bờ-Ru-Tuýt bảo Lu-Xa nằm xuống ngủ, rồi bước tới chỗ Bô-Lô và Di-Lô-Ti-Xa nằm kéo họ dậy :

— Bô-Lô ơi ! Di-Lô-Ti-Xa ơi ! Sao mà chúng mày ngủ như chết vậy ? Mau thức đi. Ta đã gọi cả buổi thế mà chúng mày vẫn không nghe sao ?

— Thưa vâng !

Hai người hối hả ngồi dậy, đưa tay dụi mắt.

— Chúng bây có trông thấy gì không ?

— Trông thấy cái gì thưa ngài ?

— Cái gì thế, thưa ngài ?

— Là một bóng người khả nghi !

— Là gián điệp của phe địch hả ?

Hai người hốt hoảng ngó dáo dác xung quanh.

— Không phải gián điệp, mà cũng không phải cái gì khả nghi. Mà đó là vật không có trong dương thế. Nó chỉ có ở chốn âm ty thôi !

— Thưa tôi không thấy.

— Tôi không thấy ở đâu cả.

Hai binh sĩ ngó nhau với đôi mắt kinh ngạc.

— Chúng bây không trông thấy thì thôi. Trời sắp sáng rồi, vậy một đứa hãy đến doanh trại của Kha-Xi-át, mời ông ấy tiến quân về bình nguyên Phò-Li-Ba. Còn một đứa hãy đi cho lệnh đánh trống thức dậy...

— Thưa vâng !

Hai người cúi mình thi lễ rồi bước khởi lều. Bên ngoài trời đã sáng tỏ. Cuộc chiến sắp mở màn...

Chỉ trong chốc lát, từ doanh trại của Kha-Xi-Át tiếng trống báo thức nỗi lên hùng dũng. Tiếp đó nơi doanh trại của Bờ-Ru-Tuýt cũng có tiếng trống đánh tiếp theo.

— Ai ? Mầy là ai ? Mầy tên gì ?

MỘT TRẬN THƯ HÙNG

HẢI VÀ LỤC QUÂN LA-MÃ ĐANG TIẾN VỀ Phò-Li-Ba. Trong ba lãnh tụ của La-Mã, An-Tô-Ny và Ốc-Ta-Vi có nhiệm vụ chỉ huy đoàn quân viễn chinh đi chinh phạt nhóm Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át, còn Lê-Bi-Đuýt thì ở lại phòng thủ La-Mã.

Theo kế hoạch đã vạch sẵn Ốc-Ta-Vi và An-Tô Ny định tiến chiếm bình nguyên Phò-Li-Ba để làm căn cứ, rồi mới xua quân tiêu diệt nhóm Bờ-Ru-Tuýt. Chẳng dè Bờ-Ru-Tuýt đủ mưu lược, xua quân chiếm đóng Phò-Li-Ba trước, làm cho kẻ thù không tim được căn cứ để trú quân.

Trước khi trời sáng Kha-Xi-Át cho quân tiến về phía và Bắc đã lọt vào Phò-Li-Ba trước quân La-Mã. Thành phố Phò-Li-Ba trở thành căn cứ của nhóm Bờ-Ru-Tuýt. Quân Bờ-Ru-Tuýt đến sau và

bổ phòng ngoài thành, giữ không cho quân La-Mã sáp lại gần thành phố dù họ có mở trận tấn công.

Một binh sĩ canh gác trên chòi cao vội vàng chạy xuống báo :

— Quân tiền phong của La-Mã đã xuất hiện kia rồi. Nơi chân trời phía Bắc cát bụi tung bay mù !

Bờ-Ru-Tuýt leo lên chòi quan sát, quả nhiên nghe được cả tiếng trong và tiếng địch hành quân.

— Chà ! Quân đội của họ đông lắm. Có thể đông gấp đôi chúng ta !

— Thanh thế của họ thực không phải vừa !

Kha-Xi-Át đứng bên cạnh biến sắc vì lo sợ. Dù Kha-Xi-Át có tài thảo kế hoạch và thu lượm tin tức tình báo, nhưng một khi lâm chiến thì y không giỏi hơn Bờ-Ru-Tuýt được.

— Quân địch càng đông thì càng hay chờ sao ?
Địch có đông ta đánh mới lý thú !

Bờ-Ru-Tuýt tươi cười nói rất bình tĩnh.

— Kia ! Quân địch dừng lại rồi. Có lẽ chúng biết quân ta đã chiếm Phò-Li-Ba nên thất vọng lắm ? Dù địch mạnh thật đấy, nhưng chúng sẽ không mở cuộc tấn công ngay đâu. Chắc là chúng hạ trại nơi khu rừng đó nghỉ ngơi một thời gian cho binh sĩ lấy sức.

Đúng như lời phán đoán của Bờ-Ru-Tuýt, quân La-Mã bắt đầu đào chiến hào tại một cánh rừng kín đáo.

Nếu so sánh quân La-Mã và quân Bờ-Ru-Tuýt về mặt quân số thì quân La-Mã chiếm ưu thế hơn

nhưng về khôi giáp và vũ khí thì quân Bờ-Ru-Tuýt tốt hơn. Khôi giáp quân Bờ-Ru-Tuýt nam vàng nam bạc, xem oai phong lẫm liệt lắm.

Binh sĩ Óc-Ta-Vi ăn mặc rất giản dị. Nếu chỉ dựa vào cách ăn mặc của họ ta khó phân biệt được ai là lính, ai là quan. Nhưng họ là một đạo binh rất chú trọng đến thực tế. Còn quân An-Tô-Ny ăn mặc đẹp đẽ hơn, mỗi tên lính đều đội nón sắt có quai tơ đỏ, cạnh sườn giắt một lưỡi dao to.

Suốt ngày hôm đó quân đội hai bên chỉ dàn binh đối diện nhau chứ chưa mở trận tấn công nào. Đêm đến binh sĩ của Bờ-Ru-Tuýt cầm đuốc đi canh tuần chung quanh thành rất nghiêm nhặt.

Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Ất vội họp bàn với nhiều tướng lãnh về kế hoạch tác chiến ngày mai. Những thủ hạ cũ của Bòm-Bay có tham dự vào cuộc ám sát Xê-Da và lập được công to qua thành tích lội kèo được Bờ-Ru-Tuýt như Phò-Li-Bi-A, Ma-La Lát cũng có mặt trong phiên họp.

Các đồng chí của họ có một số bị mất tích và Xi-Na bị giết chết. Riêng Tờ-Li-Bô-Ni-A và Lát-Ca-Li thì có tin sẽ dẫn binh sĩ đến tiếp ứng nay mai.

— Ngày mai là sinh nhật của tôi, nhưng chưa chắc tôi có thể sống đến ngày mai, vậy mời các vị hãy chúc mừng cho tôi trước !

Kha-Xi-Ất đứng lên và mọi người cạn ly để chúc mừng sinh nhật của y.

-- Ngày anh Bờ-Ru-Tuýt, chúng mình nên chia

thành hai cánh quân, một cánh tiến đánh An-Tò-Ny và cánh khác tiến đánh Óc-Ta-Vi, được không?

Kha-Xi-Át đề nghị cách ra quân như vậy.

— Ý kiến đó hay lắm, nhưng đừng quên liên lạc chặt chẽ với nhau.

Bờ-Ru-Tuýt tán thành.

— Nếu vậy, anh Bờ-Ru-Tuýt, anh sẽ chỉ huy cánh quân hữu-dực nhé.

— Được ! Như vậy là chú sẽ chỉ huy tả-dực chờ gì ? Chúng mình sẽ dùng hai gọng kìm kẹp lấy quân địch !

Trong khi mọi người đang thảo luận thì Gác-Ca nhờ gió xuôi, vượt qua Địa-Trung-Hải dẫn một số binh mã đến rất kịp thời. Việc đó đối với Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át có thể xem là một điềm hên. Chẳng những họ xua quân tới Phò-Li-Ba trước, mà còn gặp lại được những người đồng chí đứt liên lạc từ lâu.

— Có lẽ chúng mình sẽ thắng trận này.

Trong lòng mọi người ai ai cũng có niềm tin như vậy.

Doanh-trại của Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át có cắm cờ đỏ bay phất phơ theo ngọn gió sớm. Đó là dấu hiệu sắp mở màn trận đánh. Bờ-Ru-Tuýt và Kha-Xi-Át ngồi trên lưng ngựa nói chuyện với nhau :

— Anh Bờ-Ru-Tuýt, nếu thắng trận thì tất nhiên mình sẽ hưởng được một cuộc sống vui vẻ. Nhưng vạn nhất chiến bại thì anh định sẽ chết đi, hay là tìm cách bảo tồn sinh mạng để chờ cơ hội

khác ? Anh có thể nói thực cho tôi nghe những dự định trong lòng anh không ?

— Câu hỏi của chú thật hay. Như chú đã nói, nếu chiến sự thuận lợi thì tất nhiên tốt lắm, nhưng vạn nhất trời không phù hộ ta, trận đánh này bị thất bại, thì tôi không còn muốn kéo dài kiếp sống thừa nữa !

Kha-Xi-Át mỉm cười hài lòng ;

— Như vậy là tôi rất ân hận đối với việc trước đây đã lôi kéo anh vào chuyện này, để cho anh phải chịu bao nhiêu nỗi gian truân. Xin anh hãy tha thứ cho tôi, bỏ qua việc đó để mình cùng chung sinh tử có nhau.

Nói dứt lời Kha-Xi-Át ngồi trên lưng ngựa siết tay với Bờ-Ru-Tuýt và chào nhau :

— Hẹn sẽ gặp lại !

— Vâng ! sẽ gặp lại !

Bờ-Ru-Tuýt xua quân tiến về cánh phải, còn Kha-Xi-Át tiến về cánh trái. Chủ lực quân của Bờ-Ru-Tuýt ở cánh phải là một toán kỵ binh ăn mặc đẹp đẽ. Hai bên họ có bộ binh yểm trợ, dàn thành thế trận rất chặt chẽ.

Quân viễn chinh La-Mã tiếp tục kéo về hướng Phò-Li-Ba, chuẩn bị đánh nhau với địch. Họ bận rộn dàn trận ngày đêm.

An-Tô-Ny nói với Óc-Ta-Vi :

— Ông tấn công Kha-Xi-Át còn tôi lo đối phó với chủ lực của Bờ-Ru-Tuýt. Có điều phải nhớ là tuyệt đối đừng khinh thường Kha-Xi-Át, đừng nóng nảy kéo lại bị thất bại.

An-Tô Ny lo ngại cho Ōc-Ta-Vi, vì ông này còn trẻ tuổi lại thiếu kinh nghiệm tác chiến. Nhưng Ōc-Ta-Vi có lòng kiêu hãnh của một đứa cháu ruột của danh tướng Xê-Da, nên bao giờ cũng tự tin ở tài năng của mình. Ông ta đáp :

— Không ! Tôi sẽ lãnh trách nhiệm đối phó với Bờ-Ru-Tuýt, còn ông sẽ đánh với Kha-Xi-Át.

— Trong giờ phút nghiêm trọng này tại sao ông lại phản đối ý kiến của tôi ?

An-Tô-Ny hỏi thẳng Ōc-Ta-Vi như vậy.

— Không phải tôi phản đối ý kiến ông, mà vì tôi cảm thấy phân công như vậy hay hơn !

Ōc-Ta-Vi vẫn giữ ý riêng. Phía địch đã nồi trống, giỗng chuông. Quân đội Bờ-Ru-Tuýt bắt đầu mở cuộc tấn công.

Ōc-Ta-Vi hoàn toàn không để ý gì đến sự lo ngại của An-Tô-Ny, phát hiệu xua quân chống địch. Chủ tướng của đôi bên đến gần nhau, Ōc-Ta-Vi to tiếng nói :

— Bờ lũ phản bội ! Các người có biết lưỡi gươm của ta tuốt ra vì các người, đến bao giờ mới tra tì ở vào vỏ hay không ? Trừ khi báo được thù cho ba mươi ba nhát gươm trên mình Xê-Da, hay là khi « Tiều Xê-Da » này bị giết chết, ta sẽ không bao giờ tra gươm vào vỏ đâu !

Chiến tranh đã mở màn. Ōc-Ta-Vi như một con sư tử đầy sinh lực, xông xáo giữa địch quân chém giết rất dũng cảm. Nhưng dù lòng dũng cảm có thừa, Ōc-Ta-Vi vẫn kém hơn Bờ-Ru-Tuýt về tài dụng binh. Mặt trận thứ nhất của Ōc-Ta-Vi không

mấy chốc bị vỡ, ông bắt buộc phải thối lui đến một bờ sông cạnh đấy.

Óc-Ta-Vi không tài nào cứu vãn được tình thế. Ông phải theo chân binh sĩ rút chạy trở về hậu phương. Quân đội của Bờ-Ru-Tuýt thừa thắng truy kích theo họ.

Giữa lúc đó chợt có một đạo quân xuất hiện sát hông cánh quân của Bờ-Ru-Tuýt, Đấy là quân địch hay là quân bạn ? Lá cờ là của đạo quân này chưa Ai được thấy bao giờ, Đi đầu là một võ sĩ trẻ tuổi. Ông ra lệnh cho binh sĩ đứng lại rồi phi ngựa một mình đến gần Bờ-Ru-Tuýt.

— Chủ Bờ-Ru-Tuýt, lâu gặp chủ quá :

Bờ-Ru-Tuýt nhìn kỹ mới biết đó là người anh ruột của Bô-Xa, vợ ông.

— Kìa ! Anh làm sao tới đây được vậy ?

— Tôi tới để giáp cho chú. Tôi ở tận Hy-Lạp kéo quân xuống Nhã-Điền, rồi đi bắt kề ngày đêm để tới đây. Mặc dù mới vừa tới, nhưng chắc là không còn thì giờ để nghỉ ngơi nữa. Cứ cho binh sĩ đánh ngay được rồi. Hãy để quân đội của tôi sáp nhập vào quân đội của chú nhé ?

— Tôi rất cảm ơn anh. Anh đến thật là phải lúc, vì tôi cần có đủ quân đội để truy kích Óc-Ta-Vi. Vậy chúng mình hãy tiến quân :

Bờ-Ru-Tuýt hết sức cảm kích người anh vợ. Thì là hai cánh quân hợp nhau làm một.

Ngồi trên lưng ngựa Bờ-Ru-Tuýt nói với anh vợ :

— Bô-Xa đáng thương hại quá !!

— Chú cũng hay tin rồi hả ? Nó chết như vậy mới xứng đáng là vợ của chú, mới không hổ là con gái của một danh tướng La-Mã. Chú hãy ngợi khen nó :

Hai người nói chuyện hối hả giữa lúc tiến quân. Trong đạo quân mới gia nhập có cả một nhà triết học hữu danh. Người này chẳng bao lâu trở thành bạn chí thân của Bờ-Ru-Tuýt, một người rất thích đọc sách triết học.

— Cơ cả anh đến nữa đấy à ?

Bờ-Ru-Tuýt hết sức vui mừng. Quân đội của họ hăng hái truy đuổi theo Ốc-Ta-Vi.

Cánh quân của Ốc-Ta-Vi bị con sông chặn ngang, không còn đường rút lui nữa. Bất đắc dĩ Ốc-Ta-Vi phải dàn mặt trận tại một cánh rừng thông. Quân Bờ-Ru-Tuýt thừa thắng mở trận tấn công ồ ạt.

— Hãy bắt sống Ốc-Ta-Vi, chờ để hắn chạy thoát !

Bờ-Ru-Tuýt vung kiếm la hét và xua quân tiến lên. Chỉ trong giây lát toán kỵ binh hữu lực của Bờ-Ru-Tuýt đánh thủng được phòng tuyến địch, tràn vào bộ tư lệnh hành quân. Họ nỗi lửa đốt cháy doanh trại mới dựng của địch. Tất cả doanh trại biến thành đống tro tàn trong nháy mắt. Ngọn lửa còn cháy lan qua cánh rừng gần đó.

Toàn quân Bờ-Ru-Tuýt vui mừng, thổi kèn đánh trống và hò reo inh ỏi. Ốc-Ta-Vi phải chạy về doanh trại của An-Tô-Ny với một số tàn quân.

Trong khi đó thì An-Tô-Ny, một tướng lãnh

ăn mặc sang trọng đang chỉ huy quân đội tiến đánh Kha-Xi-Át.

Trước đây An-Tô-Ny đã từng biện hộ một cách nhiệt thành tại nghị sự đường và nay lại có dịp kéo quân trả thù cho Xê-Da. Vừa thấy địch là ông giận dữ.

— Lũ gian tặc đáng ghét kia ! Chúng bây từng nhe răng như con khỉ, ngoắt đuôi như con chó và quì gối như những tên nô lệ trước mặt Xê-Da, thế mà lại dám dùng thủ đoạn đe hèn ám sát ông ấy. Lũ người đê tiện, gian ác chúng bây ngày nay sẽ biết tay ta !

An-Tô-Ny vừa nguyền rủa, vừa xua quân tiến đánh. Vừa choảng nhau với quân đội của An-Tô-Ny, là hàng ngũ của Kha-Xi-Át đã thấy bối rối. Vì là một đạo quân thiếu tinh thần chiến đấu, nên nó tan rã ngay. Kha-Xi-Át bị truy đuổi cho tới một vùng núi đầy hổ sâu gần thành Phò-Li-Ba.

Các tướng lãnh khuyên Kha-Xi-Át :

— Thưa tướng quân, ở đây thật là nguy hiểm, vậy ta nên chạy xa hơn nữa. Mắc An-Tô-Ny xua quân truy đuổi theo kia !

Vì mất tinh thần nên binh sĩ của Kha-Xi-Át chỉ muốn bỏ chạy. Họ kéo nhau chạy vào thành Phò-Li-Ba. Trong giây phút đó Kha-Xi-Át bỗng có một hành động sai lầm đáng tiếc.

Ngọn lửa mà Bờ-Ru-Tuýt đốt cháy doanh trại Ốc-Ta-Vi phía ngoài thành, lại đúng vào hướng mà quân đội của Bờ-Ru-Tuýt đóng binh, nên Kha-Xi-Át lầm tưởng đó là lửa của Ốc-Ta-Vi đốt cháy

doanh trại Bờ-Ru-Tuýt. Vì chiến bại, mất hết lòng tin nên Kha-Xi-Át bi quan nghĩ rằng không còn hy vọng gì nữa.

Bờ-Ru-Tuýt sau khi hay tin Kha-Xi-Át bị bại trận liền gọi một võ tướng của ông tới ra lệnh:

Hãy dẫn một cánh quân đi cứu viện cho Kha-Xi-Át.

Võ tướng này dẫn quân đội đi vòng để tránh quân đội An-Tô-Ny, rồi kéo thẳng vào thành. Kha-Xi-Át trông thấy cho là viện binh của địch lại đến - nên hết sức thất vọng. Ông ta bỏ chạy ra cửa hậu, gọi to :

— Băng-Đa-La ! Băng-Đa-La đâu rồi ?

Băng-Đa-La nguyên là một tên nô lệ, sau khi được Kha-Xi-Át cất nhắc làm võ sĩ, luôn luôn đi sát cánh ông ta.

Dạ có đây ! Tôi ở đây !

Băng-Đa-La trong một toán thị vệ chạy tới.

— Người hãy nghe kỹ đây, Bang-Đa-La ! Hôm nay là ngày sinh nhật của ta, nhưng chẳng ngờ ta lại chết đúng vào ngày này. Ta trao cho người lưỡi kiếm này, nó là lưỡi kiếm đã đâm chết Xê-Da trước đây. Người hãy dùng nó đâm vào ngực ta. Vì ta không muốn sống để chịu nhục !

Kha-Xi-Át vừa nói vừa trao lưỡi kiếm cho Bang-Đa-La. Ta cầm lưỡi kiếm nhưng không dám xuống tay.

— Còn chần chờ gì nữa ? Trước đây ta đã cứu vớt mày ra khỏi khiếp nô lệ. Mày có thể sẽ trung thành với ta, bao giờ cũng nghe theo mệnh lệnh

ta, phải không ? Vậy thì đây là cơ hội cho mày thực hiện lời thề.

Kha-Xi-Át nhìn về hướng quân La-Mã hét lớn :

— Bờ Xê-Da ! Bây giờ ông có thể dùng lưỡi gươm trước đây đâm chết ông để báo thù rồi !

Câu nói của Kha-Xi-Át chưa dứt thì Băng-Đa La tuân theo mệnh lệnh nhắm ngực chả đàm mạnh một nhát !

Kha-Xi-Át rên rỉ té quỵ tắt hơi.

Toán quân tiếp viện phá cửa xông vào, trông thấy đám đông vây quanh xác chết Kha-Xi-Át. Viên vé tướng chỉ huy gào lên rất đau đớn.

Trong khi họ còn kinh ngạc, thì viên phó tướng của Kha-Xi-Át là người từng sống chung hoạn nạn với y, to tiếng nói :

— Tướng quân Kha-Xi-Át, hãy chờ tôi theo voi !

Ông ta rút gươm đâm vào tim chết theo.

Chiến sự ngày hôm đó được kết thúc bằng sự kiện bi thảm như vậy. Bờ-Ru-Tuyết hay tin Kha-Xi-Át chiến bại và tự tử, hối hả trở về thành Phờ-Li Ba. Ông nhìn thấy xác chết của Kha-Xi-Át và viên phó tướng, chợt nhớ lại việc trông thấy hồn ma của Xê-Da trong đêm vừa qua. Tại sao một người khôn ngoan như Kha-Xi-Át mà lại có thể phán đoán sai lạc tình hình chiến sự ? Dường như đó là sự xúi bão của linh hồn Xê-Da ?

— Hỡi Xê-Da, dù ông có chết rồi nhưng sức mạnh của ông còn ghê gớm lắm ! Giết được hai người này kề là ông đã báo được mối thù rồi !

Bờ-Ru-Tuýt ở lại trong thành không đưa quân ra đánh Ốc-Ta-Vi và An-Tô-Ny. Riêng xác chết của Kha-Xi-Át được lén đem chôn ngoài một hòn đảo. Dù Kha-Xi-Át là người có nhiều khuyết điểm, nhưng đối với Bờ-Ru-Tuýt hắn là một đồng chí, một người trợ thủ quan trọng.

Kha-Xi-Át chết đi Bờ-Ru-Tuýt cảm thấy thật là cô độc.

— Đừng quá bi quan nữa. Hãy lo đánh một trận để trả thù cho Kha-Xi-Át.

Người anh vợ của Bờ-Ru-Tuýt tỏ ra cứng cỏi hơn. Nhưng họ chưa ra quân ngay được vì sau trận đánh nhau vừa qua, quân đội hai bên cần lo bồ xung. Nhất là hai bên đang thiếu thốn lương thực trận địa lại ẩm ướt vì trời luôn âm u những trận mưa thu. Nơi doanh trại của An-Tô-Ny và Ốc-Ta-Vi bị nước mưa tràn ngập, đất nồi bùn sinh thật là dơ bẩn. Khí hậu ngày càng lạnh thêm.

Trong khi đó hải quân của Bờ-Ru-Tuýt đánh chìm được một đoàn chiến hạm chở quân đội và quân nhu tới bồ xung cho quân La-Mã. Họ đại thắng trên mặt biển. Nhưng đáng tiếc tin thắng trận này chưa tới tai Bờ-Ru-Tuýt thì An-Tô-Ny đã xua quân khiêu chiến. Hai mươi ngày sau khi trận đánh này chấm dứt Bờ-Ru-Tuýt mới nhận được tin chiến thắng của hải quân. Lúc đó cuộc chiến tranh đã kết thúc. Nếu Bờ-Ru-Tuýt nhận được tin chiến thắng trên mặt biển sớm hơn, thì ông ta không bao giờ đánh nhau với An-Tô-Ny, vì đó là một trận chiến tranh ít có hy vọng thắng lợi.

Chiến tranh đã mở màn. Trong một đêm Bờ-Ru-Tuýt lại trông thấy hồn ma của Xê-Da. Ông nghĩ rằng đó là một cái điềm bất thường, nên tâm hồn luôn nặng nề lo âu.

Khi một trận chiến tranh kéo dài thì quân lính dễ sinh lòng đố kỵ nhau. Số người bất bình cũng ngày càng nhiều. Chỉ riêng vấn đề sắp xếp nhân sự cũng làm cho Bờ-Ru-Tuýt phải điên đầu. Nhất là khi địch và ta dàn quân chiến đấu mà binh sĩ của mình lại bỏ đầu hàng địch, thì với địa vị chủ tướng như ông sẽ cảm thấy tuyệt vọng hơn là túc tối.

Độ ba giờ chiều ngày hôm đó, đôi bên thực sự mở trận tấn công. Thoạt đầu quân Bờ-Ru-Tuýt chiếm ưu thế hơn. Cánh tả quân Bờ-Ru-Tuýt hầu hết là bộ hạ của Kha-Xi-Át. Chúng vì chiến bại nên đã sẵn sự sợ hãi, thiếu tinh thần chiến đấu. An-Tô Ny nhận thấy được điều đó nên dồn quân đánh mạnh vào phía này. Thế là hàng ngũ của Bờ-Ru-Tuýt bị tan rã.

An-Tô-Ny lại liên lạc được với cánh quân của Óc-Ta-Vi vừa mới chấn chỉnh xong. Hai bên bao vây trọn đạo quân của Bờ-Ru-Tuýt tại bờ sông.

Chủ lực quân của Bờ-Ru-Tuýt bị mất liên lạc với quân giữ thành, tử thương nặng nề. Bờ-Ru-Tuýt là một tướng quân lão luyện, áp dụng đủ bí quyết chiến đấu, thay đổi nhiều chiến thuật khác nhau, nhưng chiến sự hoàn toàn bất lợi.

Chiến đấu gan dạ nhứt trong quân đội Bờ-Ru-

Tuýt phải kẽ là người anh vợ ông và một võ tướng khác tên Lu-Xa-Li.

Bờ-Ru-Tuýt và hai người này bị mấy trăm quân địch bao vây chặt chẽ, đến đỗi một con kiến cũng khó lọt qua được. Bờ-Ru-Tuýt múa thanh gươm đã mẻ, liều chết chiến đấu với địch.

— Đừng sợ chúng nó, chưa phải lúc chúng ta yếu thế đâu !

Bờ-Ru-Tuýt luôn luôn khích lệ hai người.

— Ai sợ chúng nó bao giờ ? Tôi là con trai của một vị võ tướng kia mà ! Hãy xem tài đánh kiếm của «Người bạn của chế độ cộng hòa» đây !

Anh vợ Bờ-Ru-Tuýt xông xáo chiến đấu thật là dũng mãnh.

— Tôi là người trong gia đình Bờ-Ru-Tuýt, vậy hãy xem lòng quả cảm của tôi !

Bờ-Ru Tuýt cũng hăng hái giết địch không bao giờ chịu lui. Những mũi tên bắn tới như mưa và một mũi đã bắn trúng trán người anh vợ ông ta té xuống chết tốt.

Lu-Xa Li múa gươm gạt những mũi tên nói :

— Ông bạn tài ba đã bị trúng tên rồi sao ? Ông ấy chết anh dũng quá, thật không hổ là dòng dõi võ tướng !

Lu-Xa-Li tới gần Bờ-Ru-Tuýt, nói nhỏ :

— Tướng quân Bờ-Ru-Tuýt, ngài không thể chết được, vậy mau bỏ chạy đi. Tôi ở lại chặn đường chúng nó !

— Lu-Xa-Li đem hết tài năng ra vạch một

con đường máu, để cho Bờ-Ru-Tuýt thoát thân.
Hàng nghìn quân địch tràn lên vây chặt Lu-Xa-Li.

— Đưa tay lên mau !

— Hãy đầu hàng mau !

Bọn chúng vừa hò hét vừa tranh nhau để bắt sống Lu-Xa-Li.

— Hãy giết ta đi, chờ ta không khi nào chịu đầu hàng ! ... chúng bây hãy giết Bờ-Ru-Tuýt này để lập công to !

Lu-Xa-Li mạo nhận mình là Bờ-Ru-Tuýt để đánh lừa quân giặc.

— Cái gì ? Ông là Bờ-Ru-Tuýt đấy à ?

— Bắt sống được ông ta thì có công to đấy !

— Hãy mau đi báo cho tướng quân An-Tô-Ny biết !

Lu-Xa-Li bị quân địch dùng thừng trói lại, áp giải đến lều An-Tô-Ny.

— Bầm tướng quân, chúng tôi đã bắt sống được Bờ-Ru-Tuýt rồi !

Bọn binh sĩ kéo Lu-Xa-Li đến trước mặt An-Tô-Ny. Nhưng An-Tô-Ny nhìn quanh và hỏi với sắc mặt ngờ ngác :

— Đâu ? Bờ-Ru-Tuýt ở đâu ?

Lu-Xa-Li ưỡn ngực lên, nói ngạo nghẽ :

— Tướng quân Bờ-Ru-Tuýt vẫn đang tự do !

Các người không thể bắt sống ông ấy được. Khi các người trông thấy ông ấy dù là còn sống hay chết, tôi tin chắc ông ấy vẫn không hổ danh là Bờ-Ru-Tuýt. Tôi nói gạt các người là để cho Bờ-

Ru-Tuýt đào tẩu, vậy bây giờ các người muốn xử tội ra sao cũng được !

Nghe Lu-Xa-Li nói thế bọn binh sĩ chung quanh đều ngạc nhiên. An-Tô-Ny thấy hài lòng trước thái độ gan dạ của Lu-Xa-Li. Ông ta đích thân mở trói cho Lu-Xa-Li để dụ ông nầy đầu hàng.

Mặc dù được Lu-Xa-Li giúp đỡ trốn khỏi vòng vây của quân địch và gặp lại một toán quân bạn, nhưng Bờ-Ru-Tuýt cảm thấy hết sức buồn nản, vì quân đội của ông đã bỏ chạy tan mát khắp đồng bằng Phò-Li-Ba rồi.

Ông gặp lại được bốn người gồm có Ta-Ti-Ni, Di-Lai-Ta, Bô-Lam-Ni và Xì-To-La.

Họ kéo nhau đến bờ suối dưới bóng cây râm ngồi xuống một phiến đá to. Chung quanh không có binh sĩ địch. Họ bùn nước suối lên uống và ngồi nghỉ ngơi. Cả bốn người không ai là không bị thương. Bờ-Ru-Tuýt đặt tay lên vai Bô-Lam-Ni ngồi bên cạnh, nói :

— Nầy anh Bô-Lam-Ni, gần đây tôi thường trông thấy bóng ma Xè-Da, nên tôi nghĩ rằng đồng bằng Phò-Li-Ba nầy sẽ là nơi cuối cùng của đời tôi.

Bô-Lam-Ni nhìn Bờ-Ru-Tuýt bằng đôi mắt kinh ngạc :

— Đâu lại thế ? Xin tướng quân đừng thất vọng !

— Không ! Anh an ủi tôi cũng vô ích. Qua cuộc chiến ngày hôm nay quân đội tôi đã tan rã. Kha-Xi-Át đã chết, người đâm Xè-Da nhất kiếm đầu tiên là Gác-Ca cũng chết. Anh vợ tôi cũng

dũng cảm hy sinh, Còn Lu-Xa-Li thì bị bắt... Vậy tôi sống cũng chẳng có ý nghĩa gì !

Bờ-Ru-Tuýt vẫn ngồi yên một chỗ. Một lúc sau ông kẽ miệng sát tai Bô-Lam-Ni nói nhỏ. Ông này đứng phắt dậy, lắc đầu :

— Không ! Không thể được ! Tôi không thể giúp được !

— Nếu vậy thì xin anh giũa kín cho !

Bờ-Ru-Tuýt lại nói nhỏ với Di-Lai-Ta, nhưng ông này cũng từ chối.

Chợt có tiếng vó ngựa rầm rập. Đó là binh sĩ của An-Tô-Ny đang truy lùng Bờ-Ru-Tuýt và sắp tới nơi.

Di-Lai-Ta bước ra nhìn rồi hối hả quay trở vào, nói :

— Xin tướng quân mau bỏ trốn ! Mau lên, quân định sắp tới rồi !

Bờ-Ru-Tuýt vẫn thản nhiên, bình tĩnh nói :

— Thưa các vị, xin các vị hãy mau bỏ trốn. Còn tôi thì ở lại đây. Mặc dù trên hình thức tôi là kẻ chiến bại, nhưng trên thực tế tôi là kẻ chiến thắng. Tôi cảm thấy tôi còn quang vinh hơi cả Óc-Ta-Vi và An-Tô-Ny nữa. Các vị cũng như tất cả thủ hạ của các vị vẫn là những người bạn trung thành của tôi đến giờ phút cuối cùng. Tôi hết sức vui sướng. Những lời nói nầy chính là những lời từ giã cuối cùng của tôi với các vị. Bay giờ tôi muốn được an nghỉ, muốn được một sự an nghỉ vĩnh cửu. Hai anh Bô-Lam-Ni và Di-Lai-Ta đều từ chối lời yêu cầu của tôi, vậy bay giờ tôi xin hai

anh Ta-Ti-Ni và Xi-Tơ-La hãy ở lại giúp tôi một lần cuối cùng nhé!

Bờ-Ru-Tuýt đứng dậy tuốt lưỡi đao kiếm mà trước đây ông dùng nó giết Xê-Da trao cho Ta-Ti-Ni. Nhưng Ta-Ti-Ni không nỡ xuống tay giết Bờ-Ru-Tuýt. Ông không ta cầm đao kiếm mà đau đớn quay mặt nhìn đi nơi khác.

Bây giờ chỉ còn lại một mình Xít-Tơ-La. Ông này hiểu được nỗi lòng của Bờ-Ru-Tuýt và thấy rằng phải giúp ông ta toại nguyện. Thế nhưng sau khi nhận lấy lưỡi kiếm Xít-Tơ-La cũng không đủ can đảm xuống tay.

Bờ-Ru-Tuýt ngửa mặt than :

— Hỡi Xê-Da, bây giờ thì ông được yên lòng rồi. Khi tôi cầm gươm đâm ông, chính tôi còn đau đớn hơn tám trạng tôi hiện bảy giờ gấp mấy lần!

Bờ-Ru-Tuýt nói dứt lời, nhắm lưỡi gươm mà Xít-Tơ-La đang cầm nhảy tới. Lưỡi gươm xuyên thủng ngực ông và ông quy xuống tại chỗ.

Bờ-Ru-Tuýt, một vị anh hùng được mọi người kính trọng và cũng là một học giả nổi danh đã chết như vậy !

An-Tô-Ny và Ốc-Ta-Vi biết tin Bờ-Ru-Tuýt chết, liền dẫn quân đội tới nơi. Họ đốt đuốc sáng cả vùng. Bọn binh sĩ vui vẻ nhảy múa.

Trong lúc đó một bóng người đang lẩn theo những tảng đá đi về hướng bờ suối, nơi Bờ-Ru-Tuýt vừa tự sát. Bóng người đó là Lu-Xa, tên tiểu đồng đang đi tìm chủ. Giữa đường Lu-Xa gặp Bô-Lam-Ni đang chạy irốn.

Lưỡi gươm xuyên thủng ngực ông và
ông quay xuống tai chõ.

— Ngài có biết tướng quân ở đâu không ?

Bò-Lam-Ni đứng lại đưa tay gạt lè :

— Tướng quân vừa chết một cách oai hùng !

Ông ta đưa tay chỉ về phía sau lưng, nói tiếp :

Đi theo dòng suối này, đến dưới gốc cây to kia là tới.

Lu-Xa chạy bay từ tảng đá này sang tảng đá khác. Tới nơi cậu trông thấy xác Bò-Ru-Tuýt nằm sóng sượt dưới đất, bên cạnh là Xít-Tơ-La đang ôm mặt khóc.

-- Hồi ơi, chủ nhân của tôi !

Lu-Xa quì xuống cạnh xác Bò-Ru-Tuýt khóc rất thảm thiết.

Giây lát sau An-Tò-Ny và Ốc-Ta-Vi cũng tới nơi. An-Tò-Ny bước lại gần xác Bò-Ru-Tuýt nhìn người bạn niên trưởng thuở xưa mà nay đã thay đổi rất nhiều, lấy làm thương xót...

Hai dòng nước mắt chảy dài xuống đôi má An-Tò-Ny. Ông đưa tay phải chỉ vào xác Bò-Ru-Tuýt.

— Ông ấy là một người La-Mã quang minh chính đại ! Trong nhóm của ông, những người khác đều vì lòng đố kỵ, ghen ghét Xè-Da mà giết Xè-Da. Còn ông là người duy nhất không vì tư lợi không vì tham vọng cá nhân mà dự vào chuyện đó. Cuộc sống của ông cao thượng, nhân cách của ông đáng kính. Ông là người có rất nhiều đức tính tốt. Bất cứ nơi nào, chúng ta cũng có thể đưa cao ngón tay cái lên mà nói : « Đây là một người tốt thật sự » !

An-Tô-Ny ngợi khen không tiết lời. Ông quay sang Óc-Ta-Vi đang đứng bên cạnh :

— Mặc dù ông ấy là kẻ thù của chúng ta, nhưng con người khi chết rồi là hết tội. Vậy ta nên cử hành tang lễ cho trọng đại.

Óc-Ta-Vi cúi đầu đứng bên cạnh đáp :

— Tất nhiên ! Hãy dùng nghi lễ dành cho người quân nhân vĩ đại để mai táng ông ấy.

An-Tô-Ny ra lệnh cho bộ hạ đặt xác Bờ-Ru-Tuýt lên một tấm mộc, rồi cắt sáu binh sĩ khiêng đi ý như đổi xứ với một danh tướng bạn. Phía trước còn có những binh sĩ cầm đuốc dẫn đầu.

Đêm khuya trên bình nguyên Phò-Li-Ba, tiếng dế nỉ non, ảo não khắp đây đó...

Lu-Xa vì còn là trẻ con nên không bị bắt làm tù binh, An-Tô-Ny cho phép cậu được đi theo cạnh xác chủ. Cậu cúi gầm đầu đi chung với các tướng sĩ địch, phía sau xác chủ bằng những bước chân khắp khền...

Sàigon, mùa phượng-vỹ 74

PHƯƠNG-THẢO

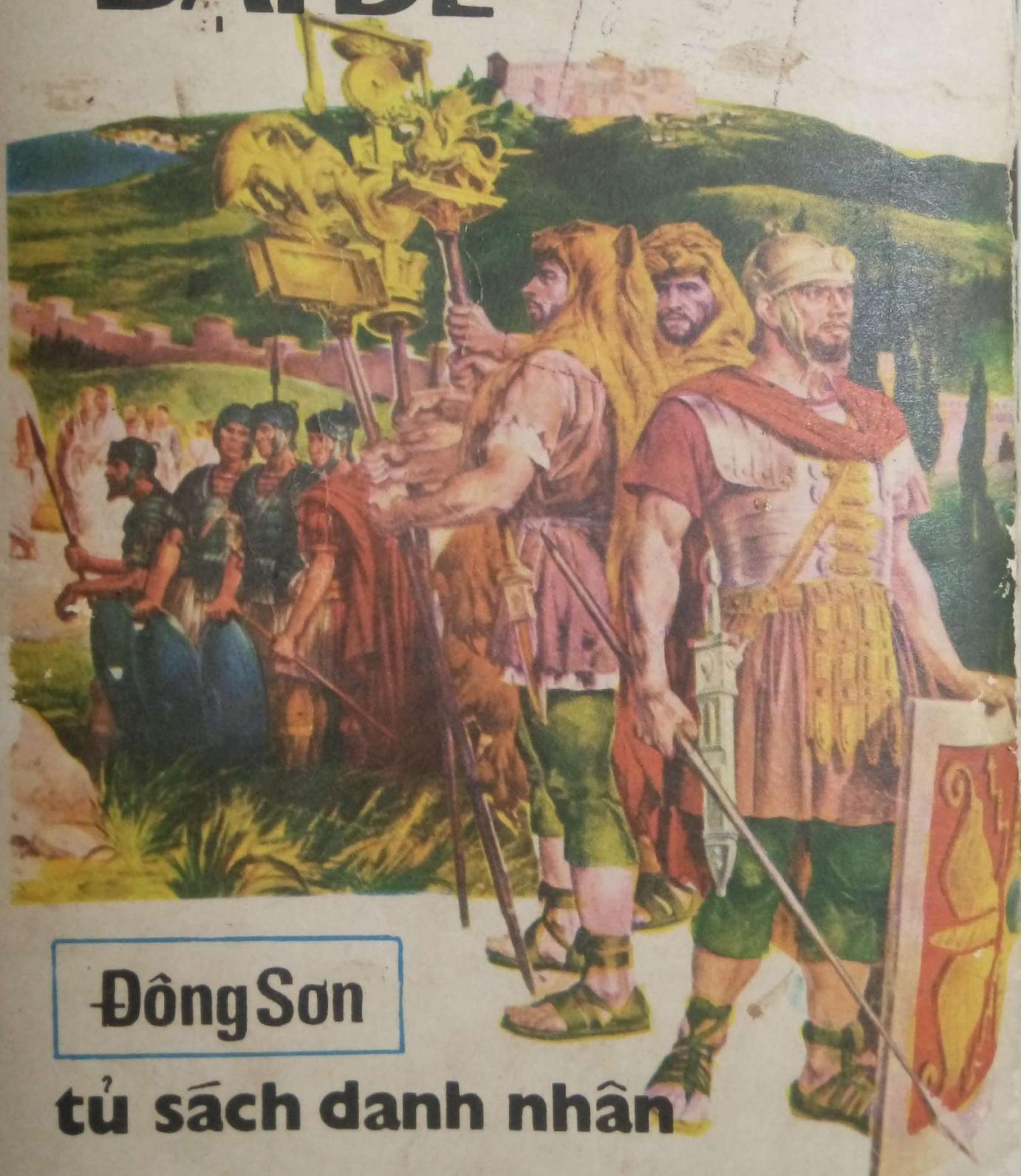
CÉSAR ĐẠI ĐẾ

PHƯƠNG THẢO dịch theo kịch phẩm :
JULES CÉSAR. Bìa MAI KHÔI trình bày
Đông Sơn xuất bản 2.500 cuốn. In tại
Hồng Lam, 32/1 Nguyễn Bỉnh Khiêm
Saigon — Giấy phép xuất bản số : 2788/74
— BDVCH — KSALP/TP ngày 31-5-1974

Phát hành ngày 5-9-1974

Giá 480,đ00

PHƯƠNG THẢO
CÉSAR
ĐẠI ĐẾ

Đông Sơn

tủ sách danh nhân

0.60